

FÖRSVARSMAKTENS ÅRSREDOVISNING 2012

Resultatredovisning, resultaträkning,
balansräkning, anslagsredovisning,
finansieringsanalys och noter

Denna årsredovisning, utom såvitt avser hemliga bilagor, publiceras även på Försvarmaktens hemsida (www.forsvarsmakten.se, sökord "årsredovisning").

Försvarmaktens årsredovisning 2012
KMA 23 386:50878

© Försvarmakten 2013
Formgivning och tryck: FMV – FSV – Grafisk produktion, Stockholm
Foto: FBB - Försvarmaktens Mediportal
Prod-ID: 121214-005 FM Årsredovisning 2012

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

ÖVERBEFÄLHAVARENS KOMMENTAR.....	9
SAMMANFATTNING.....	10
GENOMFÖRD OMSTRUKTURERING.....	13
EFFEKTIVISERINGAR INOM FÖRSVARETS MATERIEL- OCH LOGISTIKFÖRSÖRJNING.....	15
Bakgrund och syfte.....	15
Genomförd verksamhet.....	15
Besparingar.....	15
DEN FÖRSVARSPOLITISKA INRIKTNINGEN.....	17
ORGANISATION.....	18
Kopplingen mellan bas- och insatsorganisation.....	18
Basorganisation.....	21
ANSLAGSREDOVISNING.....	23
Anslagsförbrukning samtliga anslag.....	23
PRODUKTGRUPPSREDOVISNING.....	26
Produktgruppernas anslagsförbrukning.....	26
Produktgruppernas nettoredovisning av kostnader och intäkter.....	27
PERSONALFÖRSÖRJNING.....	29
Sammanfattning.....	29
RESULTATREDOVISNING.....	31
Operativ förmåga vid utgången av 2012 (effekter).....	31
Uppbyggnad av insatsorganisationen och beredskap.....	32
Insatser.....	53
Fredsfrämjande insatser.....	58
Stöd till samhället.....	60
Forskning och utveckling.....	61
Övrig verksamhet.....	64
Övrig resultatredovisning.....	65
FÖRSVARMAKTENS INTERNA STYRNING.....	69
EKONOMISK INFORMATION.....	71
Effektivitet och god hushållning.....	71
Avgiftsfinansierad verksamhet.....	76

Ledande befattningshavare i Försvarmakten	77
Ledamöter i insynsrådet vid Försvarmakten	77
FINANSIELLA DOKUMENT	79
Resultaträkning.....	79
Balansräkning.....	80
Tilläggsupplysningar och noter	82
Anslagsredovisning	95
Redovisning mot inkomsttitel.....	96
Återredovisning av finansiella villkor i regleringsbrevet för 2012.....	96
Redovisning av utnyttjade bemyndiganden	96
Redovisning av utfall mot villkor i regleringsbrevet för 2012.....	97
Finansieringsanalys	99
Sammanställning över väsentliga uppgifter (tkr)	101
BILAGOR	103

TABELLFÖRTECKNING

Tabell 1 Kopplingen mellan grund-, bas- och insatsorganisation samt status för krigsförband	21
Tabell 2 Anslagsförbrukning samtliga anslag 2010-2012.....	23
Tabell 3 Produktgruppernas anslagsförbrukning 2012.....	26
Tabell 4 Produktgruppernas nettoredovisning av kostnader och intäkter 2010-2012.....	27
Tabell 5 Genomförda övningar Arméförband 2012	35
Tabell 6 Nettoredovisning av kostnader och intäkter – Arméförband	35
Tabell 7 Genomförda övningar Marinförband 2012.....	37
Tabell 8 Gångtimmar per fartygstyp 2008-2012.....	38
Tabell 9 Nettoredovisning av kostnader och intäkter - Marinförband	38
Tabell 10 Genomförda övningar Flygförband 2012	41
Tabell 11 Flygtimmar per flygplans- och helikoptertyp 2008-2012.....	41
Tabell 12 Nettoredovisning av kostnader och intäkter - Flygvapenförband.....	41
Tabell 13 Genomförda övningar Lednings- och underrättelseförband 2012	43
Tabell 14 Nettoredovisning av kostnader och intäkter – Lednings- och underrättelseförband	43
Tabell 15 Genomförda övningar Logistikförband 2012	45
Tabell 16 Nettoredovisning av kostnader och intäkter - Logistikförband	45
Tabell 17 Genomförda övningar Hemvärnet 2012	47
Tabell 18 Nettoredovisning av kostnader och intäkter –	48
Hemvärnet med de nationella skyddsstyrkorna.....	48
Tabell 19 Antal studerande på längre sammanhållande utbildning	49
Tabell 20 Insända men inte beslutade regeringsärenden 2012.....	51
Tabell 21 Ekonomiskt utfall per insats under utgiftsområde 6, anslag 1:2	56
Tabell 22 Pågående och avslutade insatser samt målsättning(*) avs. bidragets styrka enligt regleringsbrev 2012.....	59
Tabell 23 Ekonomiskt utfall per insats utgiftsområde 5 anslag 1:2.....	59
Tabell 24 Nettoredovisning av kostnader och intäkter - Stöd till samhället.....	60
Tabell 25 Nettoredovisning av kostnader och intäkter för Forskning och teknikutveckling.	62
Tabell 26 Verksamhetsutfall, forsknings- och teknikutvecklingsanslaget	62
Tabell 27 Utfall FoT, fördelat på områden, koncernstödsuppdrag samt studier	63
Tabell 28 Nettoredovisning av kostnader och intäkter - Materielutveckling	64
Tabell 29 Nettoredovisning av kostnader och intäkter - Övrig verksamhet	65
Tabell 30 Resultatindikator 2.....	72
Tabell 31 Resultatindikator 3.....	72
Tabell 32 Resultatindikator 4.....	73
Tabell 33 Resultatindikator 5.....	73

FIGURFÖRTECKNING

Tabell 34 Resultatindikator 6.....	74
Tabell 35 Kostnader för de största verksamheterna inom den centrala kassan.....	75
Tabell 36 Avgiftsintäkter utöver 4 § avgiftsförordningen som redovisas mot anslag 2010-2012.....	76
Tabell 37 Ersättningar (kr) till ledande befattningshavare i Försvarmakten (FML).....	77
Tabell 38 Ledamöter i insynsrådet vid Försvarmakten	77

Figur 1 Försvarmaktens lokalisering av förband, skola och centra	18
Figur 2 Anslagsförbrukning/Andel 2012 (Mnkr).....	25
Figur 3 Krigsmaterielinvesteringarnas andel av anslagen 2008-2012	52

ÖVERBEFÄLHAVARENS KOMMENTAR

Den verksamhet som var planerad för 2012 har i allt väsentligt genomförts med ett bra till mycket bra resultat. Vi har haft fortsatt god kontroll på ekonomin men prognoserna på förbandsanslaget behöver förbättras vilket vi lägger stor kraft vid att åtgärda.

Nationellt har den territoriella integriteten upprätthållits och därtill har stöd lämnats till det civila samhället vid cirka 300 tillfällen. Förvarsplaneringen har fortsatt bedrivits med hög ambition och en ny komplett förvarsplan har fastställts. Det är en av de viktigaste åtgärderna för att skapa tydlighet i uppgifter ner till det enskilda krigsförbandet. Förvarsplaneringen fortsätter med fördjupningar och kompletteringar under kommande år.

Våra internationella insatser har fortsatt lovordats av våra partners och vi är tacksamma över att vi inte har drabbats av förluster eller större skadeutfall under året.

Under året genomfördes en omstrukturering som omfattat all personal. Bemanning av vår nya organisation har skett med krigsförbanden i fokus, helt i enlighet med försvarsreformens grund. Stor kraft har lagts på att ha nödvändiga avtal, strukturer och stödsystem på plats för att lämna över logistikdelar till Försvarets materielverk (FMV) i linje med beslut kopplade till försvarsstrukturutredningen. Detta arbete har inneburit att ca 1 300 medarbetare, efter gott och långvarigt arbete inom Försvarmakten, lämnat oss för ny anställning i annan myndighet.

Vi har genomfört en ny form av medarbetarundersökning. Undersökningen visar på områden där Försvarmakten är starkare än andra organisationer men också på saker där vi är betydligt svagare.

Resultaten visar tydligt att reformarbetet sliter på alla som jobbar i Försvarmakten. Våra medarbetare känner frustration över alla pågående förändringsuppgifter samtidigt som huvuduppgifter skall lösas. En framgångsfaktor enligt undersökningen är förtroendet för närmaste chefen vilket sannolikt är det viktigaste bidraget till Försvarmaktens positiva resultat 2012.

Den största utmaningen är vårt personalförsörjningssystem och inte minst de nya kategorierna gruppchefer, soldater och sjömän (GSS). Det finns flera riktigt positiva resultat men också annat som ger större anledning till intensifierat arbete. Året som kommer blir särskilt viktigt då vi startar grundutbildning av tidvis tjänstgörande GSS med erforderligt lagstöd som viktig grund. Att kunna rekrytera och behålla personalen är helt avgörande för reformen. Jag vill betona vikten av att inte dra alltför definitiva slutsatser om möjligheter, problem och åtgärder innan tillräckliga erfarenheter finns. Försvarmakten kommer fortsatt att ha som sin största prioritering att följa utvecklingen och utifrån successiva erfarenheter vidta de åtgärder som ligger inom myndighetens ansvar.

Sammanfattningsvis är det naturligt att det finns stora osäkerheter och utmaningar i en så pass stor transformation som vi just nu genomgår. Samtidigt vill jag framhålla att Försvarmakten löser ställda uppgifter här hemma och ute i insatsområdena med god kvalitet, tack vare medarbetarnas kunskaper och engagemang. Det är på den grunden vi bygger vidare på en reformerad försvarmakt.

Jan Salestrand
Vikarierande Överbefälhavare

SAMMANFATTNING

Försvarsmaktens verksamhet har under 2012 präglats av omställningsarbetet för att fortsätta implementera det försvarspolitiska inriktningsbeslutet parallellt med att nationella och internationella insatser har genomförts.

Omställningsarbetet har varit omfattande och inbegripit utbildning och träning av förband, omdaning av försvarslogistiken, fortsatt införande av resurs- och ekonomiledningssystemet PRIO, rekrytering och fortsatt reformering av personalförsörjningssystemet, inklusive omstrukturering av organisationen.

Utifrån uppställda mål har förelagda uppgifter överlag lösts med gott resultat.

Den nationella beredskapen för hävdandet av den territoriella integriteten har upprätthållits.

Försvarsmakten har under 2012 vidmakthållit och utvecklat förmågan till internationella insatser. Det har bland annat skett genom medverkan i insatser i Afghanistan och Kosovo. Erfarenheterna visar att våra svenska förband mycket väl svarar upp mot de krav som ställs för denna typ av insatser.

Det svenska bidraget i Afghanistan har under året transformerats till en civil del respektive en militär del. Genom utvecklade samarbetsformer löses förelagda uppgifter med gott resultat. Fokus för den militära delen har varit stabiliserande operationer tillsammans med afghanska säkerhetsstyrkor. En successiv reducering av det svenska bidraget till ISAF planeras. Det svenska bidraget i Kosovo har fokuserat på att upprätthålla säkerhet och rörelsefrihet samt att genomföra åtgärder för att stödja utvecklingen av en fungerande säkerhetsstruktur. Förberedelser för en marin insats under EU:s ledning i Adenviken (ATA-LANTA 2013) har genomförts under slutet av 2012.

Under 2012 har Försvarsmakten utvecklat förmågan att ge stöd till samhället. Försvarsmakten har, liksom tidigare år, givit stöd till samhället vid ett stort antal tillfällen. Den enskilt största insatsen genomfördes

i samband med flygolyckan vid Kebnekaise. Under året har förberedelser skett inför inrättandet av fyra militärregioner. Dessa är operativa från och med årsskiftet 2012/13.

Nationell beredskap har upprätthållits i enlighet med de beslut som statsmakterna fattat. Verksamheten till lands och sjöss har varit av normal omfattning, medan antalet kränkningar i luften varit något högre än normalt. Detta bedöms bero på en viss fördröjning innan skärpta svenska krav på föransökan fick genomslag.

Den insatsorganisationsvärdering som genomförts ger vid handen att det finns begränsningar i att möta olika händelseutvecklingar och hot vid ett försämrat omvärldsläge. Detta beror främst på begränsad tillgänglighet av förband, liksom att förbanden ännu inte är samövade med nya personalkategorier.

Försvarsplanering har genomförts i enlighet med regeringens anvisningar och en ny försvarsplan har fastställts.

Den 1 januari 2013 intog Försvarsmakten den organisation (FM Org 13) vilken är ett resultat av ett omfattande omstruktureringsarbete under året. Omstruktureringen innebar att försvarsmaktens personal placerats i organisationen utifrån största möjliga verksamhetsnytta med individernas kompetens och befattningars kravprofil som grund. Fortfarande finns emellertid vakanser som måste hanteras, främst genom kompetensutveckling och rekrytering. I vissa förband är dessa vakanser begränsande för den verksamhet som kan bedrivas.

Avseende uppbyggnad av insatsorganisationen och beredskap har produktionsmålsättningarna i stort uppfyllts. Inom några områden har målsättningarna inte nåtts fullt ut. Produktionen har påverkats av framförallt störningar vad gäller tillförsel av reservdelar i anslutning till införande av PRIO 3-4 samt vakanser. Störningarna i materielförsörjningen var i stort avhjälpda vid årsskiftet.

Emellertid har produktionsmålsättningarna för armé-, amfibie-, logistik- och ledningsförbanden varit låga beroende på att krigsförbanden alltjämt i huvudsak bemannas med krigsplacerad värnpliktig personal som Försvarsmakten ej har förfogande över för övningsverksamhet.

Rekryteringen av kontinuerligt tjänstgörande sjömän och soldater (GSS/K) har varit framgångsrik. Trots högre avgångar än planerat har antalet överträffat vad som var planerat. Rekryteringen till Grundläggande militär utbildning (GMU) har fortsatt varit tillfredsställande. Vad gäller Hemvärnet har avgångarna emellertid inledningsvis varit för höga. Rekrytering av tidvis tjänstgörande soldater och sjömän (GSS/T) har uteslutande skett från tidigare utbildad värnpliktig personal och avgångna GSS/K. Inom dessa grupper har flera tiotusentals personer kontaktats personligen. Trots detta omfattande arbete har inte produktionsmålet kunnat nås. Vid utgången av 2012 hade Försvarsmakten ca 1 500 anställda GSS/T. I och med att lagstöd för denna grupp infördes den 1 juli 2012 kommer grundrekrytering via GMU att kunna påbörjas under 2013. De erfarenheter som hittills nåtts och som successivt erhålls omhändertas för att öka rekrytering samt även för att behålla redan anställda. Under året fattades beslut om särskilda lönesatsningar på GSS för att bättre överensstämna med övriga kollektivavtal på arbetsmarknaden.

Materielleveranserna under 2012 har bidragit till att upprätthålla aktuell insatsförmåga och även lagt grunden för framtida förmågeutveckling. Inom några områden har beställd materiel dock inte levererats. Därtill har det angivna målet för beställningar av materiel till FMV inte nåtts, varför nödvändiga tillskott till Försvarsmaktens operativa effekt försees i avvaktan på regeringens beslut avseende dessa beställningar.

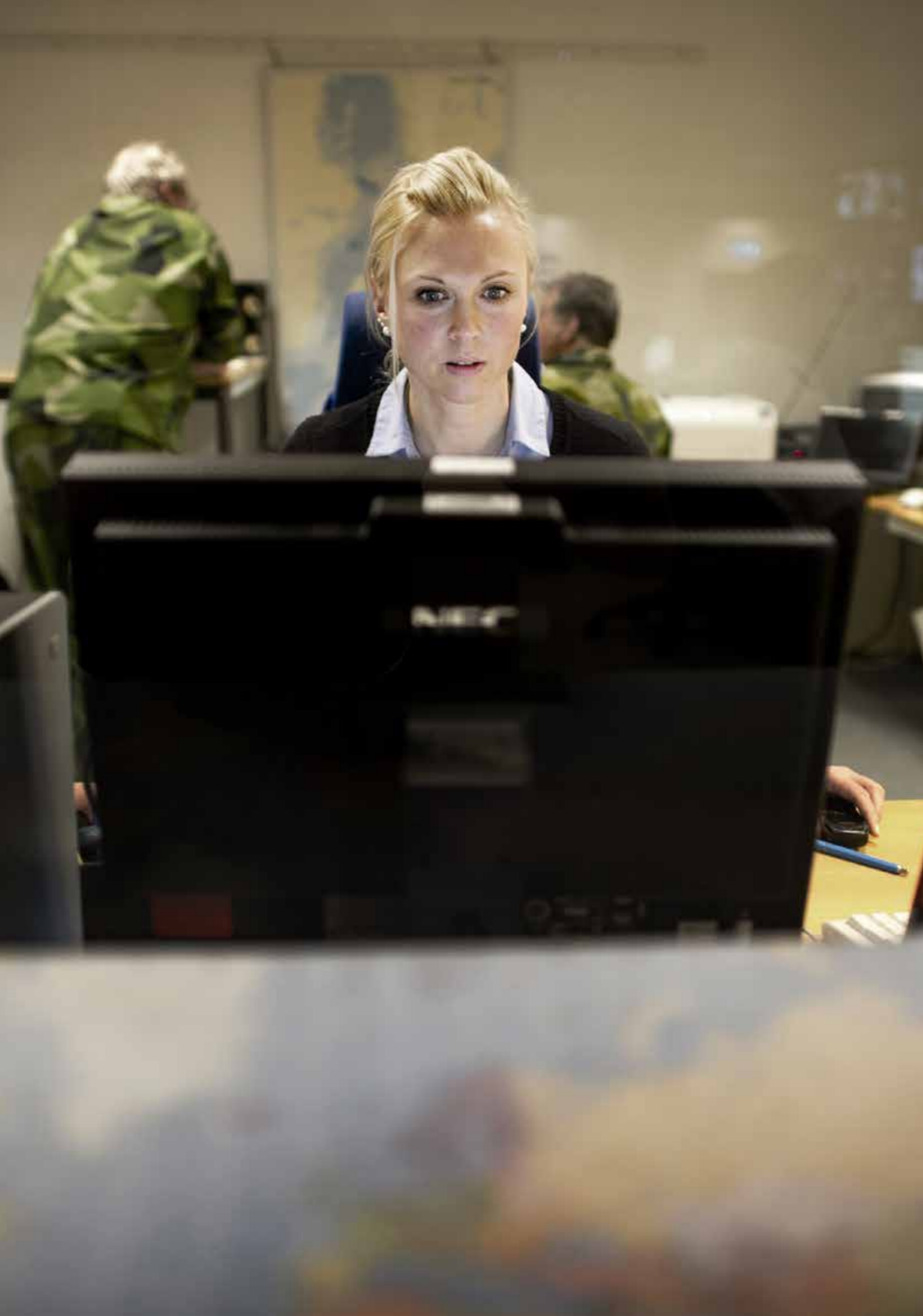
Det nordiska samarbetet inom ramen för NORDEF-CO har fördjupats. Aktiviteter inom utbildning och övning har införlivats i den dagliga verksamheten, vilket ger resultat i form av höjd förmåga.

Den gemensamma nordiska flygövningsverksamheten, Cross-Border Training, (CBT), som sedan några år bedrivs på Nordkalotten genomförs sedan november 2012 även i de södra delarna av Norden. Under året har också Nordic Centre for Gender in Military Operations inrättats.

Ett omfattande arbete har skett under året för att planera och förbereda den överföring av uppgifter, personal och resurser från Försvarsmaktens logistik till FMV som skedde vid utgången av 2012. Överföringen omfattade mer än 1 300 medarbetare och huvuddelen av förråds-, service- och verkstadstjänsterna. Särskild vikt har lagts vid att övergången skulle ske med bibehållen drift- och servicenivå. Övergången får betraktas som väl genomförd. Det myndighetsgemensamma arbetet fortsätter med bl.a. utveckling av lednings- och beställningsfunktioner och fortsatta rationaliseringsåtgärder.

Det finansiella utfallet ligger väl i linje med årets planering. Kostnaden för förbandsverksamheten ökade jämfört med 2011 och motsvarade i stort tilldelat anslag. Inom området internationella insatser har tilldelade medel underskridits, till stor del beroende på att kostnader för bl.a. logistik har blivit lägre än planerat. På materielanslagen har en anslagskredit nyttjats, vilken balanseras kommande år.

Försvarsmakten redovisar för det gångna året en ekonomi i balans och vidtar kontinuerligt åtgärder för förbättrad redovisning och ekonomistyrning. Samtidigt har myndigheten för regeringen påtalat en obalans mellan uppgifter och ekonomi som växer under perioden efter 2015. Detta redovisas i mer detalj inom ramen för Försvarsmaktens budgetunderlag (BU) 2014 samt som svar på uppdrag i särskilt regeringsbeslut.

GENOMFÖRD OMSTRUKTURERING

Den 1 januari 2013 intar Försvarsmakten den organisation (FM Org 13) som beslutades den 4 juni 2012. Nedan sammanfattas den personella delen av omstruktureringsarbetet. Försvarsmaktens organisation 2013 består av insatsorganisationen, basorganisationen, attachéer samt de befattningar som Försvarsmakten bemannar för att tillgodose andra myndigheters behov av militär kompetens. Organisationsbeslutet föregicks av en analys av de kompetenskrav som ställs i olika typer av befattningar. I arbetet beaktades särskilt behovet av att officerskårens sammansättning skulle anpassas till krigsförbandens faktiska behov. Denna del av analysen har påverkat den tyngdpunktsförskjutning till förmån för en hög andel specialistofficerare.

Försvarsmakten har tagit fasta på regeringens krav att vidta åtgärder för att övertaliga officerare som inte kan placeras på specialistofficersbefattningar ska kunna lämna Försvarsmakten. I februari 2012 gavs ca 1 200 officerare, med högst fyra år kvar till ordinarie pensionsavgång, möjlighet att ansöka om pensionsättning med stöd av Trygghetsavtalet (TA). Ca 450 ansökningar lämnades, varav ca 350 beviljades. Besluten grundades främst på en värdering av verksamhetens behov av den enskildes kompetens. Kostnaderna för dessa pensionsavgångar uppgick till ca 350 miljoner kronor.

Den yttre ramen för bemanningsarbetet var kraven på insatsorganisationens tillgänglighet. Andra påverkansfaktorer av mer principiell karaktär var att frivillig- och befälsordningsreformerna skulle fullföljas och att kompetensmässiga, geografiska och åldersstrukturella obalanser skulle åtgärdas så långt möjligt. Den absoluta majoriteten av Försvarsmaktens anställda har erbjudits och tackat ja till en fortsatt anställning. I september 2012 konstaterade Försvarsmakten att det förelåg arbetsbrist och i slutet av oktober sades ca 170 medarbetare upp av detta skäl. Uppsagd personal har erbjudits det stöd som Trygghetsstiftelsen och TA kan ge.

Omstruktureringsarbetet har skapat ett bemanningsläge i insatsorganisationen som är bättre än för ett år sedan. Efter genomförda åtgärder har både bas- och insatsorganisationen kunnat bemannas med personal med erforderlig kompetens utifrån en i förväg definierad kravprofil för varje befattning.

De grundläggande problemen kvarstår dock då Försvarsmakten dels inte till fullo är uppfylld volymmässigt, dels att kompetensbrister föreligger inom vissa områden. Vakanserna kan inte åtgärdas på annat sätt än med både kompetensutveckling och rekrytering.

EFFEKTIVISERINGAR INOM FÖRSVARETS MATERIEL- OCH LOGISTIKFÖRSÖRJNING

BAKGRUND OCH SYFTE

Regeringen avser att genomföra effektiviseringar inom försvarets stödverksamhet mot bakgrund av Förvarsstrukturutredningens rapport Forskning och utveckling samt försvarslogistik – i det reformerade försvaret¹.

Regeringen har i propositionen En effektivare försvarslogistik² föreslagit att riksdagen bemyndigar regeringen att besluta om försvarslogistikverksamhetens framtida utformning i enlighet med den inriktning som redovisats i propositionen.

I propositionen redovisar regeringen sin inriktning för försvarslogistiken i syfte att effektivisera och rationalisera stödverksamheten ytterligare avseende bl.a. inköp, service, förråd och verkstäder. Genom en tydlig uppgifts- och ansvarsfördelning inom materiel- och logistikförsörjningen kommer Försvarmakten att utgöra beställare och Försvarets materielverk (FMV) utgöra leverantör av bakre logistik. Åtgärderna omfattar bland annat att stora delar av försvarslogistiken förs över till FMV. Verksamhetsförändringarna syftar till att dels skapa en mer ändamålsenlig organisation, dels genom effektiviseringar inom försvarets logistik- och materieförsörjning uppnå besparingar för att bland annat möjliggöra omställningen till ett mer användbart och tillgängligt försvar.

GENOMFÖRD VERKSAMHET

Försvarmakten har tillsammans med FMV genomfört de förberedelser som krävts för att genomföra den verksamhetsförändring som regeringen fattade beslut om den 28 juni 2012³ med verkställighet till den 1 januari 2013. Denna åtgärd har i syfte att ytterligare effektivisera försvarets logistikverksamhet och ska, i enlighet med regeringsbeslutet, ge en besparing om 330 miljoner kronor varav Försvarmaktens del preliminärt utgör 115 miljoner kronor. Arbetet syftar till att förbereda och genomföra verksamhetsövergången för beslutade delar av Försvarmaktens logistik (FMLOG) till FMV.

Under året har det säkerställts att pågående insats- och produktionsverksamhet samt införande och implementering av resurs- och ekonomiledningssystemet PRIO, har kunnat genomföras parallellt med verksamhetsövergången. Genom ett kontinuerligt informationsarbete har personalen hållits uppdater-

rad om hur omdanings-/omstruktureringsarbetet fortskridit. Förberedelserna inför verksamhetsövergången har från alla inblandade aktörer präglats av öppenhet och resultatfokusering.

Slutmålet för uppdraget har varit att FMV mottar ansvaret för uppgifter, resurser och personal från FMLOG, enligt Regeringsbeslutet³, vilket skett i samband med årsskiftet. Vid denna tidpunkt överfördes till FMV marin- flyg- och markverkstäderna, de centrala förråden, upphandlingsenheten, rese- och ekonomiadministrationen, arbetsplatservice samt delar av FMLOG stab, totalt 1 366 individer.

Vidare har förberedande arbetet med att överföra Försvarmaktens projekt "UEFA"⁴ genomförts och en överföring av ansvaret rörande dessa frågor fullbordas i samband med verksamhetsförändringen den 1 januari 2013. Särskild överenskommelse mellan myndigheterna har utarbetats för att säkerställa det fortsatta arbetet.

Slutligen har myndigheterna gemensamt fortsatt arbetet med att skapa en ny modell för ledning och beställning av försvarslogistik. En preliminär modell har fastställts under hösten. Ett fortsatt fördjupningsarbete återstår under 2013 innan modellen kan implementeras och en verksamhetsförändring kan genomföras. Verksamhetsförändringarna ska genomföras, i enlighet med liggande plan till den 1 januari 2014.

BESPARINGAR

Regeringen har uppdragit åt myndigheterna att genom beslutade verksamhetsförändringar och andra effektiviseringar uppnå bestående besparingar på sammanlagt 760 miljoner kronor till ingången av 2015. Besparingarna är uppdelade i tre områden:

- Inköpsverksamheten inklusive projekt UEFA 330 miljoner kronor
- Service, förråd och verkstadstjänster 300 miljoner kronor
- Utvecklade lednings- och beställarfunktioner 130 miljoner kronor

För dessa delar bedömer myndigheterna att projekt UEFA kommer att nå besparingar på 150 miljoner kronor samt för utvecklade lednings- och beställarfunktioner bedöms besparingarna inte kunna nås till 2015. Sammantaget prognostiserar myndigheterna ett utfall på 480 miljoner kronor fram till 2015.

1 SOU 2011:36.
2 Prop. 2011/12:86.
3 Regeringsbeslut 8, 2012-06-28, F62011/613/MFU (delvis).

4 Utveckling och Effektivisering av Försvarmaktens Anskaffningsverksamhet.

DEN FÖRSVARSPOLITISKA INRIKTNINGEN

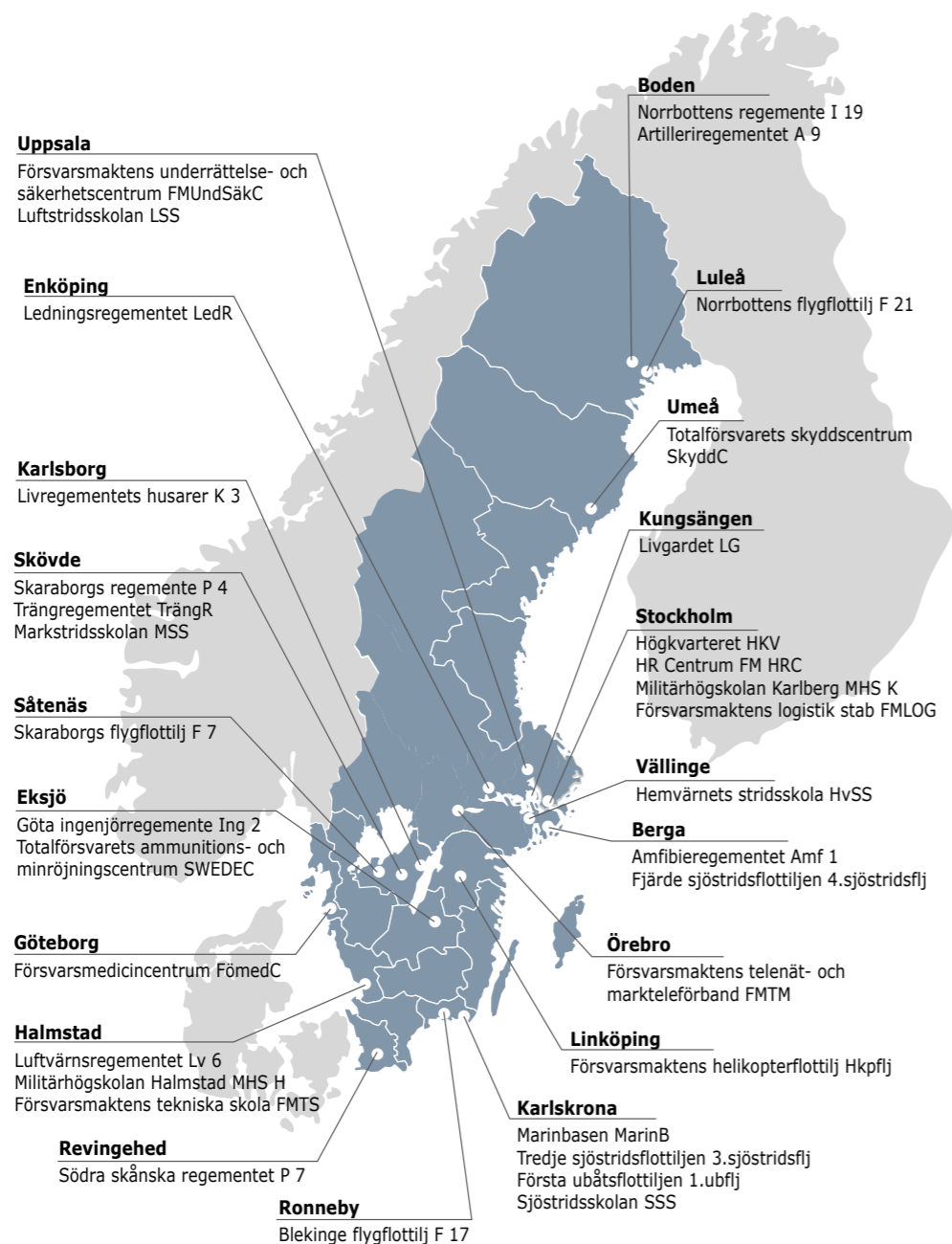
Försvarmakten fick genom det försvarspolitiska inriktningsbeslutet, som omfattar perioden 2010 till 2014, nya inriktningar och förutsättningar. Insatsorganisationen ska utvecklas så att delar av organisationen omedelbart är tillgänglig för insatser. Inriktningsbeslutet omfattar även nya förutsättningar avseende ekonomi, ledning, logistik samt personal- och materieförsörjning.

Försvarmakten har under 2012 fortsatt implementeringen av det försvarspolitiska inriktningsbeslutet. Parallellt med förbandsinsatser i Afghanistan och Kosovo har personalutbildning och träning av förband genomförts. Den nationella beredskapen för hävdande av den territoriella integriteten har upprätthållits.

Försvarmakten har under året fortsatt omställningen gentemot en ny insatsorganisation (IO 14) för att stegvis mot 2014 kunna möta de förändrade krav som regeringen gett uttryck för i dess inriktningsbeslut för Försvarmakten den 14 januari 2010. Den insatsorganisation som varit gällande under 2012 utgår i grunden från tidigare krav och de äldre förbandsmålsättningarna Taktiskt Organisatorisk och Ekonomisk Målsättning (TOEM). Krigsförbands-specifikationer (KFS) ersätter TOEM och har för IO 14 fastställts under 2011 för samtliga krigsförband och gäller från 1 januari 2013.

För mer detaljerad redovisning hänvisas till underbilaga 3.1.

KOPPLINGEN MELLAN BAS- OCH INSATSORGANISATION

Figur 1 Försvarsmaktens lokalisering av förband, skola och centra

Försvarsmaktens grundorganisation utgörs av dess organisationsenheter. Varje organisationsenhet består av krigsförband och/eller övriga enheter så som t.ex. organisationsenhetens stab, kompetenscentra och det stöd som krigsförbandens produktion erfordrar. Därutöver har en del organisationsenheter och hemvärnsförband.

Krigsförband och hemvärnsförband benämns sammantaget Försvarsmaktens insatsorganisation. Övriga enheter benämns sammantaget Försvarsmaktens basorganisation.

I tabellen på nästföljande sida framgår Försvarsmaktens organisationsenheter med ingående delar ur insats- och basorganisationen. Tabellen utgår från kartan ovan.

ORGANISATION

Förklaring av Status:

Fu = Fortsatt utveckling av krigsförband (arvförband nyttjas), U= Utveckling mot krigsförband (nytt förband skapas), V = Vidmakthålls (omsätts fortlöpande), Av= Avveckling påbörjas

Lokalisering ⁵	Organisationsenhet	Basorganisationsdelar	Insatsorganisationsdelar	Status
Boden (Arvidsjaur, Härnösand, Östersund, Umeå, Kiruna, Luleå, Kalix)	Norrbottens regemente (I 19)	Stab och stödenheter Försvarsmaktens vinterenhet (FMVE) Västernorrlandsgruppen Fältjägargruppen Västerbottensgruppen Norrbottensgruppen Lapplandsjägargruppen Lokalplaneringsenhet norr (LPLE N) Regional försvarshälsa nord	3. brigadstaben 191. och 192. mekaniserad bataljon 193. jägarbataljon 1. tunga transportkompaniet (del av) 10-16. hemvärnsbataljon Regional stab	V V V V V U
Boden	Artilleriregementet (A 9)	Stab och stödenheter Artilleriets stridsskola (ArtSS)	91. och 92. artilleribataljon	V
Eksjö	Göta ingenjörregemente (Ing 2)	Stab och stödenheter Fältarbetskolan (FarbS) Norra Smålandsgruppen	21. och 22. ingenjörbataljon 33. hemvärnsbataljon	V V
Eksjö	Totalförsvarets ammunitions- och minröjningscentrum (SWEDEC)	Stab och stödenheter	-	
Enköping (Stockholm, Strängnäs, Boden, Göteborg, Ronneby)	Ledningsregementet (LedR)	Stab och stödenheter Ledningsskolan (LedS) Totalförsvarets signalskyddsskola (TSS) FM ledningsträningscentrum (LTC) FM enhet för konceptutveckling (FMKE) FM centrum för meteorologi och oceanografi (METOCC) FM telekrigsstödenhet (TKSE) Södermanlandsgruppen Upplands- och Västmanlandsgruppen Materielsystemkontor ledningssystem (MSK ledssystem) Miljöprovningseenheten (MPE)	Operativ rörlig ledning (ROL/FHQ) 11. ledningsplatsbataljon 12. sambandsbataljon 13. telekrigsbataljon 10. PSYOPS-förbandet 21, 22 och 27. hemvärnsbataljon	V V V V V V
Göteborg (Linköping, Ronneby)	Försvarsmedicincentrum (FömedC)	Stab och stödenheter Lokalplaneringsenhet väst (LPLE V) Elfsborgsgruppen	41.-44. hemvärnsbataljon	V
Halmstad	Luftvärnsregementet (Lv 6)	Stab och stödenheter Luftvärnets stridsskola (LvSS) Hallandsgruppen	61. och 62. luftvärnsbataljon 45. hemvärnsbataljon	V V
Halmstad	Militärhögskolan Halmstad (MHS H)	Stab och stödenheter Försvarsmaktens ledarskaps- och pedagogikenhet (FMLOPE)	-	
Halmstad (Boden, Eksjö, Kungsängen, Lund, Skövde)	Försvarsmaktens tekniska skola (FMST)	Stab och stödenheter	1.tekniska bataljonen	V
Haninge (Uddevala)	Fjärde sjöstridsflottiljen (4. sjöstriflj)	Stab	4. sjöstridsflottiljledning 41. korvettdivisionen 42. minröjningsdivisionen 43. underhållsdivisionen 44. röjdykardivisionen	V V V V V
Haninge/Berga (Göteborg, Visby)	Amfibieregementet (Amf 1)	Stab och stödenheter Södertörnsgruppen Gotlandsgruppen	2. amfibiebataljon 17. bevakningsbåtkompaniet 13. säkerhetsbataljon (del av) 28, 29 och 32. hemvärnsbataljon	V V V V
Karlsborg (Örebro)	Livregementets husarer (K 3)	Stab och stödenheter Försvarsmaktens överlevnadsskola (FÖS) Örebro- och Värmlandsgruppen	31. luftburna bataljonen (del av) 32. underrättelsebataljon 19. och 20. hemvärnsbataljon	V V V

⁵ Inom parentes = Organisationsenheten har verksamhet även vid dessa orter.

Lokalisering ⁵	Organisationsenhet	Basorganisationsdelar	Insatsorganisationsdelar	Status
Karlsborg	Särskilda operationsgruppen (SOG)		Särskilda operationsgruppen	V
Karlskrona	Första ubåtsflottiljen (1. ubflj)	Stab	1. ubåtsflottiljledning Ubåt Ubåtsräddningsfartyg Signalspaningsfartyg	V V V V
Karlskrona	Tredje sjöstridsflottiljen (3. sjöstriflj)	Stab	3. sjöstridsflottiljledning 31. korvettdivisionen 33. minröjningsdivisionen 34. underhållsdivisionen	V V V V
Karlskrona (Växjö, Halmstad, Lund, Ronneby, Haninge, Uddevalla, Göteborg, Visby, Muskö)	Marinbasen (MarinB)	Stab och stödenheter Blekingegruppen Kalmar- och Kronobergsgruppen Teknikkontor fartyg (Tek Fartyg) Regional försvarshälsa syd	Marin basbataljon Sjöinformationsbataljon 34.-37.hemvärnsbataljon	V V V
Karlskrona (Haninge)	Sjöstridsskolan (SSS)	Stab och stödenheter FM dykeri och navalmedicincentrum (FM DNC)	-	
Lidköping/ Såtenäs (Linköping, Karlsborg, Ronneby, Luleå, Uppsala, Stockholm)	Skaraborgs flygflottilj (F 7)	Stab och stödenheter Teknikkontor flyg (Tek Flyg)	71. Transportflygdivision Tp 84 72. Ledningsflyggrupp ASC 890 73. Central transportflygdivision 73. Signalspaningsflygdivision S102B	V V V V
Linköping/ Malmen (Luleå, Motala, Ronneby)	Försvarens helikopterflottilj (Hkpfj)	Stab och stödenheter Livgrenadjärgruppen	1. helikopterbataljon 30. och 31. hemvärnsbataljon	V V
Luleå (Lidköping, Uppsala)	Norrbottnens flygflottilj (F 21)	Stab och stödenheter	211. stridsflygdivisionen 212. stridsflygdivisionen 218. flygbasbataljon	V V V
Lund/Revinge	Södra skånska regementet (P 7)	Stab och stödenheter Skånska gruppen	71. och 72. mekbataljon 46-49. hemvärnsbataljon Regional stab	V V U
Ronneby/ Kallinge (Halmstad, Linköping, Visby)	Blekinge flygflottilj (F 17)	Stab och stödenheter	171. stridsflygdivisionen 172. stridsflygdivisionen 172. flygbasbataljon	V V V
Salem/ Vällinge	Hemvärnets stridsskola (HvSS)	Stab	-	
Skövde (Uddevalla, Göteborg, Karlsborg, Lidköping, Linköping, Boden, Eksjö, Enköping, Halmstad, Motala/ Kvarn)	Skaraborgs regemente (P 4)	Stab och stödenheter Skaraborgsgruppen BohusDalgruppen Teknikkontor mark (Tek Mark) Regional försvarshälsa väst	2. brigadstaben 41. och 42. mekaniserad bataljon 1. tunga transportkompaniet (del av) 38-40. hemvärnsbataljon Regional stab	V V V V U
Skövde	Trängregementet (TrängR)	Stab och stödenheter Logistikskolan (LogS)	1. och 2. logistikbataljon Movconkompaniet 1. och 2. sjukhuskompaniet 1. och 2. sjvförstärkn.kompaniet	V V V V
Skövde (Motala/Kvarn)	Markstridsskolan (MSS)	Stab och stödenheter	-	
Solna	Militärhögskolan Karlberg (MHS K)	Stab och stödenheter FM utbildningsenhet (FMUE) FM idrotts- och friskvårdsenhet (FMIF)	-	
Stockholm	Högkvarteret (HKV)		HKV med stabförband Nationell underrättelseenhet (NUE)	V V
Stockholm (Enköping, Boden, Uppsala, Arboga, Karlskrona)	Försvarens logistik (FMLOG)	Materielkontor Ledningsteknisk enhet (LedTekE) Försörjningsenhet (FörsE) Joint support service (JSS) Flygverkstäderna (FlygV) Upphandlingsenhet (UpphE) Systemförvaltningsenhet (SFE) Markverkstadsenheten (MvE) Marinverkstäderna (MarinV) FM servicekontor (FM SeK)	FMLOG stab 1.-3. national support element (NSE) Operativ ledningsteknisk bataljon	V V V

Lokalisering ⁵	Organisationsenhet	Basorganisationsdelar	Insatsorganisationsdelar	Status
Stockholm (Boden)	Försvarens HR centrum (FM HRC)	Stab och stödenheter	-	
Umeå	Totalförsvarets skyddscentrum (SkyddC)	Stab och stödenheter	1. CBRN-kompaniet	V
Upplands-Bro/ Kungsängen (Stockholm, Falun, Gävle, Sigtuna, Sollefteå, Berga, Karlskrona, Enköping, Uppsala)	Livgardet (LG)	Stab och stödenheter SWEDINT FM hundtjänstenhet (FHTE) Försvarens musik Livgardesgruppen Dalregementsgruppen Gävleborgsgruppen Lokalplaneringsenhet mitt (LPLE M) Regional försvarshälsa Mälardalen	31. luftburna bataljonen (del av) 13. säkerhetsbataljon (del av) Livbataljon 14. och 15. Militärpolis kompaniet 17, 18, 23-26. Hemvärnsbataljon Insatsledning Stockholm Regional stab	V V V V V V U
Uppsala (Bålsta, Hässleholm, Linköping, Lidköping, Luleå)	Luftstridsskolan (LSS)	Stab och stödenheter Flygvapnets flygbefälskola (FBS) Flygvapnets stridslednings- och luftbevakningsskola (StriS) Flygskolan (FlygS)	Stridslednings- och luftbevakningsbataljon	V
Uppsala (Halmstad)	Försvarens underrättelse- och säkerhetscentrum (FMUndSäkC)	Stab och stödenheter Försvarens tolkskola (TolkS)	-	
Örebro (Boden, Göteborg, Malmö, Stockholm)	Försvarens telenät- och markteleförband (FMTM)	Säkerhetssamordningsenheter (Säksam)	Försvarens telenät- och markteleförband (FMTM), IT-försvarsförband med FM CERT	V V

Tabell 1 Kopplingen mellan grund-, bas- och insatsorganisation samt status för krigsförband

BASORGANISATION

Försvarens ska enligt återrapporteringspunkt nr 30 i Regleringsbrev för budgetåret 2012 redovisa arbetet med och resultatet av införandet av basorganisation 13.

Framtagandet av basorganisation 13 har sin utgångspunkt i två väsentliga steg av Försvarens organisationsutveckling. Det första steget togs 2009 då den fram till dess gällande uppdelning mellan en grundorganisation (GRO) och en insatsorganisation (IO) lämnades. Det främsta skälet till detta var kravet på ekonomisk styrning, uppföljning och återrapportering per krigsförband i stället för som tidigare per organisationsenhet. Det innebar bl.a. att Försvarens personal blev anställd i antingen insats- eller basorganisationen, från att tidigare ha varit anställd på en befattning i grundorganisationen och placerad (krigsplacerad) på en annan befattning i insatsorganisationen.

Regeringens beslut om en vilande värnplikt och därmed en övergång till helt frivillig personalförsörjning samt återinförandet av ett flerbefälssystem innebar att nästa steg skulle bli IO 14. Då detta medförde en övergång till krigsförband med ansvar för både insatser, produktion och vidmakthållande, behövdes en utredning om vilka resurser som erfordrades för stöd till krigsförbanden och övrig verksamhet (kompetenscentra, skolor mm).

Den organisation som dimensionerades för detta stöd till krigsförbanden och övrig verksamhet kom att benämnas basorganisation. Utifrån en på förhand fastställd personalram balanserades och utarbetades den nya insatsorganisationen och basorganisationen i en gemensam process. Införandet beslutades till den 1 januari 2013. Därmed fastställdes den nya basorganisationen som basorganisation 13 och samtidigt beslutades att inrätta IO 14 vid samma tidpunkt.

ANSLAGSREDOVISNING

ANSLAGSFÖRBRUKNING SAMTLIGA ANSLAG

Anslag/Anslagspost (Mnkr)		Disponibla anslag 2012	Anslags-sparande (+) / kredit (-) 2012	Utfall 2012	Utfall 2011	Utfall 2010
Fö⁶	Förbandsverksamhet och beredskap m.m.					
1:1.1	Förbandsverksamhet m.m.	21 495	153	21 342	19 935	19 825
1:1.3	Förbandsverksamhet, STÅP				0	146
1:1.4	Förbandsverksamhet, MUST	705	27	678	641	605
1:1	Anslag 1.1 summa	22 200	180	22 020	20 576	20 576
1:2	Fredsfrämjande förbandsinsatser	2 296	811	1 485	2 014	2 219
1:3	Anskaffning materiel & anläggningar	8 962	-140	9 102	8 799	10 324
1:4	Vidmakthåll materiel & anläggningar	6 488	-126	6 614	6 678	6 399
	Summa materiel och anläggningar	15 450	-266	15 716	15 476	16 723
1:5	Forskning och teknikutveckling	732	-13	745	723	821
UD⁷	Fredsfrämjande verksamhet					
1:2.1	Försvarsmakten	67	2	65	61	59
Summa Försvarsmakten		40 745	714	40 031	38 851	40 398

Tabell 2 Anslagsförbrukning samtliga anslag 2010-2012

ANALYS

ANSLAG 1:1

Försvarsmakten har under 2012 genomfört ett omfattande arbete med att bemanna den organisation som ska gälla från 1 januari 2013. En bättre fördelning av kompetenser har uppnåtts och viktiga steg tagits i reformen av befälssystemet. Stort arbete har lagts ner på förändringsarbetet och personalförsörjningen kopplat till detta, främst avseende rekrytering av kontinuerligt och tidsvis tjänstgörande gruppbefäl, soldater och sjömän men också för rekrytering av officerare och specialistofficerare samt utbildning av dessa kategorier. Det ekonomiska utfallet inom förbandsverksamheten 2012, relativt 2010 och 2011, visar på den kostnadsökning som sker under perioden 2010 till 2019 på grund av ökad verksamhetsvolym när Försvarsmakten övergår till kontinuerligt tjänstgörande och tidvis tjänstgörande gruppbefäl, soldater samt sjömän. Utfallet för 2012 blev 22 020 miljoner kronor vilket innebär ett ans-

lagssparande om 152 miljoner kronor för anslagsposten förbandsverksamhet och ett anslagssparande om 27 miljoner kronor för anslagsposten avseende den Militära underrättelse- och säkerhetstjänsten, (MUST). Anslagsposten 1:1.3 STÅP (pensionsavgift för värnpliktiga) upphörde 2011 då Försvarsmakten inte längre utbildar värnpliktiga.

ANSLAG 1:2

Försvarsmakten har genomfört fredsfrämjande förbandsinsatser enligt riksdagens och regeringens beslut. Under året har missionerna genomgått förändringar, i form av sänkt personalantal och förändrat verksamhetsansvar. Av regeringen beslutade insatser m.m. inom anslag 1:2 summeras till 1 945 miljoner kronor varav Försvarsmakten totalt utnyttjat 1 485 miljoner kronor innebärande 460 miljoner kronor i anslagssparande. Relativt totalt tillgängligt anslag har regeringen inte tilldelat Försvarsmakten 351 miljoner kronor och därför blir det totala anslags-

⁶ Försvarsdepartementet.
⁷ Utrikesdepartementet.

sparandet 811 miljoner kronor. Försvarmaktens reducerade kostnader för insatsen i Afghanistan beror på minskade kostnader för infrastruktur, utveckling och drift, transportkostnader samt lägre kostnader för materielunderhåll i insatsområdet. Förslag till justering av ramarna i regeringsbrevet lämnades i kvartalsrapport 1 2012.

Totala belastningen på anslaget har minskat relativt 2010 och 2011 eftersom insatserna i Afghanistan och Kosovo har reducerats samt att 2010 medverkade marinstridskrafterna i operation ATALANTA utanför Somalias kust och 2011 medverkade flygstridskrafterna i operation UNIFIED PROTECTOR över Libyen.

ANSLAG 1:3

Målbilden avseende leveranser och resursförbrukning inom anslagen 1:3 är uppfylld. Totalt sett har materieförsörjningen 2012 varit ett år med många viktiga leveranser till insatsorganisationen, inkluderat bl.a. Helikopter 16, fortsatta leveranser av JAS C/D, Korvett Visby, bärgningsbandvagnar, ingenjörfordon, ammunitionsröjningsrobotar, lednings-system/utrustningar samt en stor mängd fältutrustning av varierande sorter. De leveranser som kommit Försvarmakten tillhanda uppfyller ställda krav och förväntningar. Investerings-trenden visar fortfarande på en minskning vilket ger effekter i form av ökade kostnader för vidmakthållande, reparationer och underhåll i framtiden.

Försvarmakten har under 2012 inte erhållit regeringens medgivande att gå till beställning i ett flertal projekt. Detta tillsammans med förändringarna för stridsflygområdet innebär att Försvarmakten inte till fullo behövt utnyttja det särskilda beställningsbemyndigandet för materielanskaffning inom anslag 1:3.

ANSLAG 1:4

Målbilden avseende leveranser och resursförbrukning inom anslagen 1:4 är uppfylld. De leveranser som kommit Försvarmakten tillhanda uppfyller ställda krav och förväntningar. Då investeringstrenden för anslaget 1:3 visar på en minskning blir effekten ökade kostnader för vidmakthållande, reparationer och underhåll i framtiden.

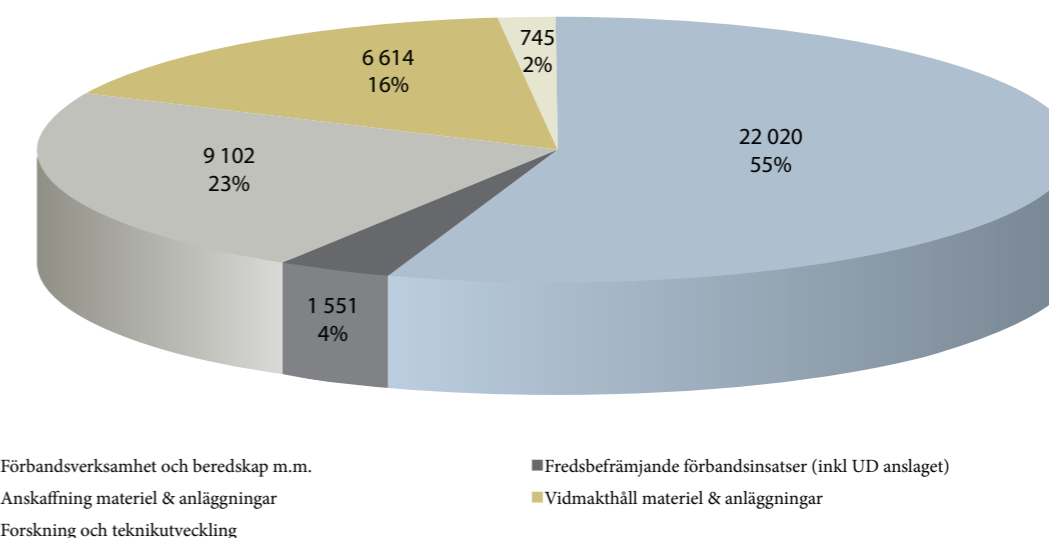
ANSLAG 1:5

Verksamheten omfattar forskning, teknikutveckling, transferprogrammet, studier, konceptutveckling och materielutveckling. Under året genomförda leveranser av resultat och kunskap, till förband och materieförsörjningsprocessen, ger effekt på såväl kort som lång sikt och är även resultat av tidigare investeringar inom verksamhetsområdet. Anslaget har reducerats de senaste åren till förmån för anslag 1.1 förbandsverksamhet och kommer att reduceras ytterligare 2013.

UTRIKESDEPARTEMENTENS ANSLAGSPOST 1:2.1

De fredsfrämjande insatserna har i huvudsak genomförts enligt plan. Försvarmakten har rekryterat, utbildat och utrustat personal för insatser enligt regeringsbeslut för internationell freds-, säkerhetsfrämjande och konfliktförebyggande verksamhet samt genomfört de insatser regeringen beslutat. Vid utgången av 2013 pågick åtta insatser i 13 länder med personal placerad som militärobservatörer, stabsofficerare, delegater, rådgivare och utbildare. Den ekonomiska ramen 67,5 miljoner kronor har utnyttjats till 97 procent under året.

ANSLAGENS FÖRDELNING

Figur 2 Anslagsförbrukning/Andel 2012 (Mnkr)

Av figuren framgår anslagens andel av den totala förbrukningen under året. För att kunna genomföra internationella insatser, som med regeringens beslutade ambition under året uppgått till fyra procent av Försvarmaktens totala anslag, krävs ett omfattande uppbyggnadsarbete av Försvarmaktens insatsorga-

nisation. Detta genomförs inom ramen för förbandsverksamheten i form av utbildning, övningar, rekrytering och förrådshållning etc. samt inom ramen för materielanskaffning och materielunderhåll. Insatsorganisationen utgör också grunden för att lösa Försvarmaktens uppgifter nationellt.

PRODUKTGRUPPSREDOVISNING

PRODUKTGRUPPERNAS ANSLAGSFÖRBRUKNING

Avräkning anslag 2012 (Mnkr)	1:1	1:2	1:3	1:4	1:5	UD 1:2.1	Summa
1 Insatser							
Insatsgemensamt							
07 Internationella insatser	1 445	1 485	0	10	0	0	2 940
09 Nationella insatser	30	0	0	0	0	0	30
Totalt insatser	1 475	1 485	0	10	0	0	2 970
2 Uppbyggn. av IO och beredskap							
08 För Insatsorg. Gemensamt	0	0	0	0	0	0	0
01 Arméförband	5 701	0	1 999	1 176	0	0	8 876
02 Marinförband	4 071	0	2 025	865	0	0	6 961
03 Flygvapenförband	6 082	0	3 642	1 966	0	0	11 690
04 Lednings- och undförband	1 642	0	1 123	1 208	0	0	3 973
05 Logistikförband	518	0	184	1 413	0	0	2 115
06 Nationella skyddstyrkorna	1 696	0	36	-46	0	0	1 686
Totalt IO/Beredskap	19 710	0	9 009	6 582	0	0	35 301
3 Utveckling							
Utveckling gemensamt							
10 Forskning och utveckling	79	0	0	0	737	0	816
11 Materielutveckling	360	0	93	23	8	0	484
Totalt utveckling	439	0	93	23	745	0	1 300
4 Övriga verksamheter							
12 Övriga produkter	326	0	0	0	0	0	326
5 Int. Fredsfrämjande verksamhet							
13 Fredsfrämjande verksamhet	47	0	0	0	0	65	112
6 Stöd till samhället							
14 Lag Skydd Olyckor och stöd t civil vht	23	0	0	0	0	0	23
Summa Försvarsmakten	22 020	1 485	9 102	6 615	745	65	40 032

Tabell 3 Produktgruppernas anslagsförbrukning 2012

Tabell 3 visar anslagsförbrukningen (utgifter) per Försvarsmaktens produktgrupper.

Skillnaden mellan ovan tabell (tabell 3) och nästa (tabell 4) är att ovan redovisas utgifterna för anskaffning av beredskapsinventarier, anskaffning av bered-

skapslager, uttag av sparade semesterdagar före 2009 samt transfereringar. I senare tabell 4 ingår istället avskrivningar och nedskrivningar samt avyttring av beredskapsinventarier.

PRODUKTGRUPPERNAS NETTOREDOVISNING AV KOSTNADER OCH INTÄKTER

Utfall netto (kostnader och intäkter) (Mnkr)	2012	2011	2010
1 Insatser			
Insatsgemensamt			
07 Internationella insatser	2 926	2 984	3 841
09 Nationella insatser	30	32	1 473
Totalt insatser	2 956	3 016	5 314
2 Uppbyggn. av IO och beredskap			
08 För Insatsorg. gemensamt			381
01 Arméförband	9 475	9 605	9 781
02 Marinförband	6 004	7 600	6 665
03 Flygvapenförband	13 312	11 946	12 530
04 Lednings- och undförband	4 001	2 417	1 428
05 Logistikförband	1 804	1 015	551
06 Nationella skyddstyrkorna	1 735	2 214	1 569
Totalt IO/Beredskap	36 331	34 797	32 905
3 Utveckling			
Utveckling gemensamt			
10 Forskning och utveckling	814	1 004	1 360
11 Materielutveckling	489	669	440
Totalt utveckling	1 303	1 673	1 800
4 Övriga verksamheter			
12 Övriga produkter	314	340	207
5 Int. Fredsfrämjande verksamhet			
13 Fredsfrämjande verksamhet	112	66	81
6 Stöd till samhället			
14 Lag Skydd Olyckor och stöd t civil vht	23	10	5
Summa Försvarsmakten	41 039	39 902	40 312

Tabell 4 Produktgruppernas nettoresultat av kostnader och intäkter 2010-2012

Tabell 4 visar nettoresultatet av kostnader och intäkter per Försvarsmaktens produktgrupper.

Försvarsmakten redovisar per produktgrupp vilket motsvarar verksamhetsindelning mot regeringen. För att erhålla rättvisande belastning på produktgrupperna sker internförsäljning och kostnadsfördelning i flera steg. Vissa verksamheter, vilka levererar till externa kunder mot avgift, belastar inte någon av produktgrupperna. Detta gör det svårt att redovisa kostnader och intäkter differentierat (brutto) per produktgrupp. I avsnittet Resultaträkning i Finansiella dokument, not 2. Intäkter av avgifter och andra

ersättningar, redovisas alla externa intäkter som är inkluderade i ovan nettoresultat.

Försvarsmakten har från 2010 avsevärt ändrat kostnadsinnehåll i vissa produktgrupper efter att redovisningen i system PRIO (infört under 2010) och definitioner enligt Försvarsmaktens ekonomimodell (FEM) har ändrats. Detta innebär att jämförelser med tidigare års kostnadsutfall är mindre relevant (detta gäller framförallt utfallet inom 1 Insatser produktgrupp 07 och 09). Viss beskrivning av utvecklingen ingår i avsnittet Resultatredovisning.

PERSONALFÖRSÖRJNING

SAMMANFATTNING

Attraktionskraften är fortsatt en av personalförsörjningsreformens största utmaningar. Det gäller inte minst tidvis tjänstgörande gruppbefäl soldater och sjömän. Det är nödvändigt att Försvarsmakten både är och ses som en attraktiv arbetsgivare och arbetsplats för att även fortsättningsvis nå rekryteringsmålen och kunna behålla medarbetare. Försvarsmakten attraherar främst unga män, även om ambitionen att öka andelen kvinnor fortsatt gäller. Ett särskilt fokus på den stora del av rekryteringsbasen som består av lämpliga men för närvarande mindre intresserade kvinnor är nödvändig för att uppnå ambitionen att öka andelen kvinnor. Hitintills har andelen kvinnor som genomfört Grundläggande militär utbildning (GMU) ökat i förhållande till värnplikten.

Den 1 januari 2013 intar Försvarsmakten den organisation (FM Org 13) som myndigheten beslutade den 4 juni 2012 och under hösten omstrukturerat mot. Försvarsmakten har i detta arbete tagit fasta på regeringens krav på att vidta åtgärder för att övertaliga officerare som inte kan placeras på specialistofficersbefattningar ska kunna lämna Försvarsmakten. Det har bl.a. lett till att ca 350 äldre yrkesofficerare lämnat myndigheten med pensionsersättning. Omstruktureringsarbetet har skapat ett bemanningsläge som är bättre än för ett år sedan. Den grundläggande utmaningen är dock att Försvarsmakten alltjämt inte disponerar personal som har den kompetens som behövs för att bemanna de återstående vakanserna i krigsförbanden samt att antalet disponibel personal är för lågt. Vakanserna kan inte åtgärdas på annat sätt än med kompetensutveckling och rekrytering.

Försvarsmaktens ansvar att tillgodose de personella behov som följer med de krav som regeringen uttryckt i bl.a. inriktningsbeslutet, har under senare delen av 2012 utökats till att omfatta kategorin tidvis tjänstgörande gruppbefäl, soldater och sjömän (GSS/T). Anställning av GSS/T har inte nått de mål som Försvarsmakten presenterat i myndighetens budgetunderlag för 2012. Av de som tecknat interimsavtal⁸ har intresset att övergå till anställning inte skett i förväntad omfattning. Denna risk har påtalats i tidigare redovisningar⁹ och särskild uppmärksamhet har ägnats åt alternativa metoder för rekrytering och uppföljning. Tillgången i det s.k. magasinet¹⁰ bedöms vidare vara uttömt, vilket är en annan orsak till att rekryteringsmålen inte nåtts.

Försvarsmakten kan konstatera att resultatet av 2012 års arbete belyser att det fortsatt finns osäkerheter i personalförsörjningsreformen. Försvarsmakten börjar få egna erfarenheter av de mekanismer som påverkar personalförsörjningen i ett frivilligt försvar. Andra länders erfarenheter av motsvarande omställningar har sitt värde men varje lands situation är unik och därför kan inga långtgående slutsatser byggas på andra nationers erfarenheter. Enligt myndighetens mening är osäkerheten störst kring i vilken takt som det kommer att vara möjligt att anställa tidvis tjänstgörande gruppbefäl, soldater och sjömän. Till detta bör läggas den osäkerhet som också finns beträffande hur länge som både tidvis och kontinuerligt tjänstgörande gruppbefäl, soldater och sjömän kommer välja att behålla sina anställningar.

⁸ Består av två dokument; en avsiktsförklaring och en tjänstgöringsplan. Interimsavtalet är inte bindande för den enskilde utan ska ses som en frivillig överenskommelse med ett förband.
⁹ Försvarsmaktens delårsrapport 2012, HKV 23 386:62760, 2012-08-15.
¹⁰ De f.d. värnpliktiga som skulle kunna vara aktuella för anställning som GSS.

RESULTATREDOVISNING

OPERATIV FÖRMÅGA VID UTGÅNGEN AV 2012 (EFFEKTER)

ALLMÄNT

Försvarsmakten har under 2012 fortsatt omställningen mot en ny insatsorganisation (IO 14) för att kunna möta de förändrade krav som regeringen gett uttryck för i dess inriktningsbeslut. Dessa förändrade krav innefattar bland annat en ökad tillgänglighet och användbarhet av Försvarsmaktens insatsorganisation. Den insatsorganisation som varit gällande under 2012 utgår i grunden från tidigare krav och äldre förbandsmålsättningar. En gradvis förändring av insatsorganisationen sker. Att värdera förbanden mot IO 14 krigsförbandsspecifikationer ger därför till del andra resultat än tidigare värdering.

Redovisningen omfattar Försvarsmaktens operativa förmåga i förhållande till de uppgifter som framgår av förordning med instruktion till Försvarsmakten (SFS 2007:1266, utfärdad 6 december 2007 samt justerad 1 augusti 2010) samt regleringsbrev och andra beslut.

Betydande delar av Försvarsmaktens prestationsredovisning och värderingen av myndighetens förmåga att lösa uppgifter, operativ förmåga samt läget i insatsorganisationen framgår av kvalificerat hemlig bilaga 1.¹¹

GRUNDEN FÖR KRAVEN PÅ FÖRSVARSMAKTEN

Försvarsmakten ska enligt myndighetens instruktion (SFS 2007:1266) upprätthålla och utveckla ett militärt försvar. Grunden för detta ska vara förmågan till väpnad strid. Försvarsmakten ska kunna försvara Sverige och främja svensk säkerhet genom insatser nationellt och internationellt. Försvarsmakten ska kunna upptäcka och avvisa kränkningar av det svenska territoriet samt värna Sveriges suveräna rättigheter och nationella intressen utanför det svenska territoriet. Försvarsmakten ska med myndighetens befintliga förmåga och resurser kunna lämna stöd till civil verksamhet. Försvarsmakten ska kunna utföra uppgifterna självständigt, men även i samverkan med andra myndigheter, länder och organisationer.

Försvarsmaktens samlade operativa förmåga¹¹

Försvarsmaktens värdering 2012 av operativ förmåga att upprätthålla och utveckla ett militärt försvar med grund i förmågan till väpnad strid visar att Försvarsmakten har förmåga att över tid möta de krav som ställs på omvärldsbevakning, insatser för att hävda Sveriges territoriella integritet, undantaget förmågan att möta kränkningar under vattnet, och insatser internationellt samt utveckling av insatsorganisationen. Innevarande års värdering visar att det fortsatt finns begränsningar i att kunna möta olika händelseutvecklingar och hot som kan uppstå främst vid ett försämrat omvärldsläge och högre konflikt-nivåer.

FÖRMÅGA ATT KUNNA GENOMFÖRA OMVÄRLDS- BEVAKNING

Försvarsmakten ska bedriva omvärldsbevakning och kunna upptäcka och identifiera yttre hot mot Sverige, svenska intressen och de insatser som Sverige deltar i. Försvarsmakten ska även ta fram underlag för beslut om höjd beredskap och om insatser samt underlag för beslut om förändringar i insatsorganisationens utformning och beredskap.

Försvarsmakten har under 2012 i allt väsentligt mött de krav som ställs avseende förmåga till omvärldsbevakning samt att upptäcka och identifiera yttre hot. Därigenom har Försvarsmakten kunnat anpassa beredskap och fatta beslut kring insatsorganisationens utformning under innevarande år. Som exempel kan nämnas att förband som avdelats som strategisk reserv har satts in två gånger under 2012.

FÖRMÅGA ATT KUNNA GENOMFÖRA INSATSER

Försvarsmakten ska kunna försvara Sverige och främja svensk säkerhet genom insatser nationellt och internationellt. Vidare skall Försvarsmakten kunna upptäcka och avvisa kränkningar av det svenska territoriet samt värna Sveriges suveräna rättigheter och nationella intressen utanför det svenska territoriet. Dessa uppgifter ska kunna genomföras självständigt, men även i samverkan med andra myndigheter, länder och organisationer. Försvarsmakten ska även med myndighetens befintliga förmåga och resurser kunna lämna stöd till civil verksamhet.

Förmågan att hävda Sveriges territoriella integritet genom att upptäcka och avvisa kränkningar har under 2012 vidmakthållits trots den omfattande

¹¹ I den kvalificerat hemliga bilagan 1 redovisas återrapporteringskrav mot uppgifter enligt instruktion samt regleringsbrev 2012 p. 1 och 2. Detta inkluderar en jämförelse med föregående år och analys av utvecklingen över tid.

omställningen av Försvarsmakten. Uthålligheten vid långvariga påfrestningar är dock begränsad vid staber och förband. Genomförd värdering visar även att Försvarsmakten fortsatt har begränsningar i att kunna möta olika händelseutvecklingar och hot som kan uppstå främst vid ett snabbt försämrat omvärldsläge och högre konfliktnivåer.

Under 2012 har Försvarsmakten genom sitt deltagande i bland annat insatserna i Afghanistan, Kosovo och minröjningsoperation i Baltikum bidragit till att främja svensk säkerhet genom insatser internationellt. Utifrån ställda operativa krav har Försvarsmakten i huvudsak mött dessa. Försvarsmakten har under året haft upp emot 700 personer kontinuerligt insatta.

Försvarsmakten har i likhet med tidigare år vid ett stort antal tillfällen lämnat stöd till samhället och till övrig civil verksamhet utifrån befintlig förmåga och tillgängliga resurser. Förmågan att lämna stöd till civil verksamhet har i förhållande till föregående år gradvis ökat som en följd av ökad samverkan, planläggning och övning.

FÖRMÅGA TILL UTVECKLING AV INSATSORGANISATIONEN

Försvarsmakten ska upprätthålla och utveckla ett militärt försvar.

Försvarsmaktens förmåga till utveckling har i allt väsentligt mött ställda krav på utveckling av insatsorganisationen. Krigsförbandens förmåga upprätthålls och utvecklas kontinuerligt genom insatser och övningar. Innevarande års värdering visar dock att förmågan till utveckling riskerar att nedgå då Försvarsmakten kraftsamplar till att med iståndsättandet av IO 14 dra nytta av tidigare gjorda utvecklingsåtgärder på bekostnad av långsiktig förmågutveckling. Under 2012 har arbetet med att klarlägga förutsättningarna för och iståndsätta en förbandsreserv fortgått.

FÖRMÅGA ATT FÖREBYGGA KONFLIKTER¹²

Försvarsmakten har förmåga att förebygga konflikter. Beroende på konfliktens art och utsträckning varierar Försvarsmaktens förmåga. Försvarsmakten har inom ramen för pågående internationella insat-

ser visat att den har förmåga att bidra till att verka konfliktförebyggande. Brister finns främst inom förmågan att med en kraftsamlad insatsorganisation verka vid högre konfliktnivåer.

FÖRMÅGA ATT GE OCH TA EMOT MILITÄRT STÖD

Att ge militärt stöd ställer höga krav på integration (krav på interoperabilitet) eller att verksamheten är separerad i tid och rum vilket i sin tur ställer höga krav på gemensam planering från militärstrategisk till taktisk nivå. Försvarsmakten har förmåga att med delar av insatsorganisationen ge militärt stöd. Att ta emot militärt stöd ställer i allt väsentligt samma krav som att ge militärt stöd dock tillkommer kraven på svenskt logistiskt och infrastrukturellt stöd till anslutande militära förband. Försvarsmakten har begränsningar i att kunna ta emot militärt stöd eftersom militärstrategisk och operativ planering inte genomförs.

UPPBYGGNAD AV INSATSORGANISATIONEN OCH BEREDSKAP

SAMMANFATTNING

Avseende uppbyggnad av insatsorganisationen och beredskap så har produktionsmålsättningarna för krigsförbanden i stort uppnåtts. Inom några områden har inte målsättningarna uppnåtts fullt ut, detta bland annat på grund av brister i materieförsörjningen och vakanser. Produktionsmålsättningarna för armé-, amfibie-, logistik- och ledningsförbanden har varit låga beroende på planerad personelltillväxt.

Införandet av PRIO 3-4 och reservdelsförsörjningen påverkade materietillgängligheten under 2012.

Försvarsmakten har under 2012 genomfört ett omfattande arbete med att bemanna organisationen som ska gälla från 1 januari 2013. En bättre fördelning av kompetenser har uppnåtts och viktiga steg tagits i reformen av befälssystemet. Personalläget inom vissa delar har under 2012 varit ansträngt framförallt inom marinen och flygvapnet. Stort arbete har lagts ner på förändringsarbetet och personalförsörjningen kopplat till detta, främst avseende rekrytering av såväl kontinuerligt som tidvis tjänstgörande gruppbefäl, soldater och sjömän (GSS/K, GSS/T) men också för rekrytering av officerare och specialistofficerare samt utbildning av dessa kategorier.

Målsättningarna för rekryteringen av GSS/K har uppnåtts under året. Åtgärder som vidtagits för att behålla GSS/K under 2012 är bl.a. stärkt lön, boende och utarbetande av en anpassad SOU för GSS. Därutöver har rekryteringen av denna kategori förstärkts genom bland annat anställning av rekryteringskoordinatörer.

Implementeringen av systemet med tidvis tjänstgörande soldater (GSS/T) har fortsatt under 2012 varvid anställning av soldater med stöd av lagstiftning har påbörjats, men tagit längre tid än de sex månaderna som förlöpt sedan lagstiftningen varit på plats. Detta har sammantaget lett till att målsättningarna avseende direktrekryteringen av GSS/T inte uppnåtts för 2012 trots stora ansträngningar. Utbildningssystemet för och utbildningen av GSS/T införs och påbörjas under 2013.

Mobiliseringsplanering är genomförd vid samtliga förband under 2012. Förbanden har påbörjat krigsförbandsövningar och införande av koncept för krigsförbandsövningarna.

Ett flertal internationella och nationella övningar har genomförts med deltagande förband från armén, marinen och flygvapnet men även med lednings- och underrättelseförband samt logistikförband. Resultatet har varit gott.

2012 var ett år med många viktiga leveranser till insatsorganisationen, inkluderat bl.a. Helikopter 16, fortsatta leveranser av JAS C/D, Korvett Visby, bärgningsbandvagnar, ingenjörsfordon, ammunitionsröjningsrobotar, ledningssystem/utrustningar samt en stor mängd fältutrustning av varierade sorter.

Att genomföra/införa 2009 års inriktningsbeslut, omstruktureringen mot den nya organisationen som ska gälla från 1 januari 2013, omdaning av försvarslogistiken, resurs- och ekonomiledningssystemet PRIO, fortsatt reformering av personalförsörjningssystemet samtidigt som vakanser finns inom vissa kompetensområden innebär en omfattande ansträngning för Försvarsmaktens organisation. Det kan emellertid konstateras att Försvarsmakten, trots ett intensivt arbetsläge löst de förelagda uppgifterna med överlag godtagbart resultat.

Från 2012 års verksamhet medförs viktiga erfarenheter för 2013 men också osäkerheter avseende fortsatt rekrytering och effekterna av den reformerade försvarslogistiken.

Avseende materieförsörjningen under 2012 så har inte Försvarsmakten erhållit medgivande att gå till beställning i ett flertal projekt. Detta tillsammans med förändringarna för stridsflygområdet innebär att Försvarsmakten inte till fullo behövt utnyttja det särskilda bemyndigandet för materielanskaffning inom anslag 1:3. Vidare ger materieförseningar beroende på insända men inte beslutade regeringsärenden en påverkan på såväl insatsverksamhet som förbandsproduktion. Målbilden avseende resursförbrukningen inom anslagen 1:3, 1:4 och 1:5 är uppfyllt. De leveranser som kommit Försvarsmakten tillhanda uppfyller förväntan och krav. Investeringstrenden visar fortfarande på en minskning vilket kan få effekter på vidmakthållande, reparationer och underhåll i framtiden.

VERKSAMHETENS OMFATTNING

Verksamheten omfattar krigsförband i beredskapsgrader anpassade till omvärldsläget och Försvarsmaktens uppgifter. Under 2012 har delar av insatsorganisationens krigsförband tillförts ny personal och genomfört utbildning. Verksamheten har genomförts mot ineliggande års produktionsmål för att på sikt nå målen för respektive krigsförband. I verksamheten ingår ett hundratal bataljoner/divisioner varför nedan redovisning sker på övergripande förbandsnivå. Redovisning gällande uppföljning av det försvarspolitiska inriktningsbeslutet sker dock nedbrutet på bataljon/divisionsnivå och återfinns i underbilaga 3.1.

VERKSAMHETENS BIDRAG TILL DEN OPERATIVA FÖRMÅGAN/EFFEKTER

Inom alla områden har ett flertal internationella och nationella övningar genomförts med deltagande förband från armén, marinen och flygvapnet men även lednings-, och underrättelseförband samt logistikförband. Övningarna har bidragit till utvecklingen av både de enskilda krigsförbandens förmåga som förmågan att verka i större förband och förmågan för högre ledningsnivåer att leda verksamhet. Exempel på en betydelsefull internationell övning med stort deltagande från Försvarsmakten är COLD RESPONSE 12. Exempel på en betydelsefull nationell övning som genomförts är stabsövningen Combined Joint Staff Exercise (CJSE) 12.

Deltagande i internationella insatser framförallt i International Security Assistance Force (ISAF) i Afghanistan har fortsatt bidragit till utveckling av för-

¹² Återredovisningskraven, förmåga att förebygga konflikter samt förmåga att ge och ta emot militärt stöd, utgör enligt Förordningen (SFS 2007:1266, utfärdad 2007-12-06 samt justerad 2010-08-01) med instruktion för Försvarsmakten som verksamhetsuppgifter. Verksamhetsuppgifter ses av Försvarsmakten som nedbrytning av, och ett förtydligande till uppgifter enligt 1-2§ i Försvarsmaktens instruktion.

bandens operativa förmåga inkluderande ledningsnivåer men även enskild personals utveckling. För ISAF har Försvarsmakten deltagit med både markförband och flygförband under 2012. Från marinen har officerare varit placerade vid EU Operational Headquarters (OHQ) för ledning av operation ATALANTA i Adenviken vilket gett ökad förmåga att verka multinationellt.

Ny materiel som levererats under 2012 har inneburit ökad operativ förmåga. Exempel på materiel som ökat förmågan är leveranser av nytt helikoptersystem till flygvapnet vilket innebär ökad förmåga till medicinsk evakuering och luftburen transport. På ledningssystemområdet har informationssystemet SWECCIS¹³ införts i förbandens struktur och verksamhet för vakthavandebefäl, vilket innebär ökad ledningsförmåga. Inom marinen har nytt sambandsystem införts på enheter inom ubåtsflottiljen vilket ger ökad interoperabilitet med NATO-förband. Till markförbanden har nytt ingenjörsvfordon levererats vilket ger ökad förmåga att genomföra ingenjörssarbete splitterskyddat. Det finns emellertid besvärande brister i vissa förbands förmåga p.g.a. senarelagda materielleveranser. Exempel på detta är artillerisystem Archer och Helikopter 14.

ARMÉFÖRBAND

Sammanfattning

De produktionsmålsättningar, främst mot kompaninivå, som var uppsatta har i huvudsak uppnåtts. De brister som finns är relaterade till hög belastning på förbanden, reservdelsförsörjningen med hänsyn tagen till PRIO Införande 3-4 och vissa problem avseende materielförsörjningen. De internationella insatserna som arméförbanden har ansvarat för har både vad avser förberedelser och operativ effekt genomförts med ett mycket gott resultat under 2012.

Arméförbanden har under 2012 fokuserat på den inledande uppbyggnaden av krigsförbanden med det nya personalförsörjningssystemet, både vad avser förbandsenheter med GSS/K och förbandsenheter med GSS/T. Särskilt fokus under andra halvåret

har varit bemanningen av de förband som har tidvis tjänstgörande gruppchefer och soldater. Härvid har ett stort antal riktade verksamheter genomförts i syfte att rekrytera f.d. värnpliktiga. Därutöver har ett antal krigsförbandsövningar genomförts inom ramen för de s.k. interimskontrakten och ett nytt koncept för krigsförbandsövningar.

Erfarenheterna från 2012 visar på vikten av en rätt avvägd och riktad rekrytering för att säkerställa personalförsörjningen av den nya insatsorganisationen.

Genomförd verksamhet

Produktionen har genomförts i huvudsak mot kompanivisa mål.

Införandet av ett nytt personalförsörjningssystem, framtagande av FM Org 13 och bemanningen av denna, bemanningen av internationella insatser, upprätthållande av strategisk reserv och genomförande av övning COLD RESPONSE 2012 har varit det som påverkat produktionen mest under 2012. Produktionen av bataljonsstridsgrupp 2014 är påbörjad vid södra skånska regementet i Revningehed, P 7 och vid funktionsförbanden. Detaljplanering av övning för bataljonsstridsgruppen är påbörjad. Där utgör JOINT CHALLENGE 13 den viktigaste övningen under 2013.

Förbandens produktionsmålsättningar har i huvudsak uppnåtts 2012, där COLD RESPONSE 2012 har genomförts med gott resultat. Deltagande har även skett med mindre förband bl.a. i de internationella övningarna CWIX 12, EUGENIE DIEUZE 12 och BRAVE BEDUIN 12. Enstaka förband har inte nått målsättningarna för 2012. Orsakerna till detta är bl.a. ett, vid vissa förband, högt tidsuttag i internationella insatser och begränsningar i tillgången till viss materiel, bl.a. artillerimateriel med leverans- och kvalitetsproblem samt tillgången till vissa fordonstyper. De brister i reservdelsförsörjningen som har följt av PRIO Införande 3-4 har påverkat både redan uttagen materiel och materiel som ska tilldelas, till exempel fordon. Särskilda åtgärder har vidtagits för att säkerställa bl.a. femte manöverbataljonens (kärnan i den planerade bataljonsstridsgruppen) behov för att inte riskera de långsiktiga målsättningarna 2013-2014¹⁴.

Anställningar av tidvis tjänstgörande gruppbefäl, soldater och sjömän har genomförts under hösten och fortsatt kompetensinventering pågår vid förbanden inför ytterligare anställningar under första kvartalet 2013.

Krigsförbandsövningar (KFÖ) har genomförts för vissa krigsförband med interimsavtal som grund. I samband med genomförande av KFÖ har anställningar av GSS/T genomförts. Planeringen av kommande KFÖ 2013 är genomförd vid förbanden.

Den första större personalomsättningen av GSS/K har påbörjats vid vissa arméförband, då ett antal soldater varit anställda under en längre tid (fyra till

sex år), bl.a. inom ramen för tidigare Nordic Battle Group och tidigare strategiska reserver. Omsättningen under året har kunnat mötas med rekrytering.

Mobiliseringsplanering är genomförd under 2012.

Utbildning, övning och beredskap har upprätthållits med strategisk reserv om kompani storlek.

Verksamhet har kontinuerligt bedrivits till stöd för insatserna i Afghanistan och Kosovo, inklusive utbildning av kontingenter inför insats. Utbildning av kommande kontingenter med rotation under våren 2013 är påbörjad.

Genomförda större/viktigare övningar under 2012:

Övning	Gjorda erfarenheter, förmågeträningar
COLD RESPONSE 12	Ökad förmåga att öva och verka på en högre förbandsnivå.
BRIGSTRI 12	Ökat förmågan att leda i brigads ram.
EUGENIE DIEUZE 12	Utvecklande av den till internationella styrkeregistret anmälda svenska jägarplutonen i att bedriva verksamhet inom ramen för fredsfrämjande krishanteringsinsatser.
BRAVE BEDUIN 12	Utveckla förmågan till varning o rapportering inom CBRN området.
NAX 12	Införa och öva NATO metoder för insatser. Förutsättning för gemensamma internationella operationer.

Tabell 5 Genomförda övningar Arméförband 2012

Nettoredovisning utfall - kostnader och intäkter¹⁵

Arméförband (Mnkr)	2012
Materiel	2 971
Personal- och omkostnader ¹⁶	4 372
Infra	574
Verksamhet	1 558
Totalt	9 475

Tabell 6 Nettoredovisning av kostnader och intäkter - Arméförband

Under 2012 har anställningar av GSS/K genomförts vilket ökat volymen av soldater vid övningar varvid ett flertal förband i insatsorganisationen har genomfört KFÖ med både GSS/K och GSS/T. KFÖ för hemvärnsbataljonerna är implementerade och genomförs fullt ut enligt bataljonernas planläggning.

Större materielleveranser inom Arméförband

- Ingenjörsvfordon 120/T
- Bärgningsbandvagn 120B
- Automatkarbin, Ak 5D
- Finkalibrig ammunition
- Bildförstärkare
- Artilleri- och granatkastarammunition
- Ammunitionsröjningsrobot 5B

Följande viktigare beställningar har lagts under 2012:

- Förberedelser för renovering av stridsfordon 90
- Skydd och säkerhetsåtgärder pansarterrängbil 203
- Fordonsomsättning hemväret

13 Swedish Command and Control Information System.

14 Målsättningar såsom bataljonsstridsgrupp 2014, införande av Pansarterrängbil 360 och Nordic Battle Group 15.

15 Inkluderar både direkta och indirekta kostnader från de anslag som belastat verksamheten.

16 Då merparten av posten omkostnader utgörs av personalkostnader som omfördelats, redovisas posterna personal och omkostnader samlat/summerat.

Arméförbands bidrag till den operativa förmågan/ effekter

Den enskilt viktigaste övningen för arméförbanden 2012 var COLD RESPONSE som genomfördes i Norge. Övningen har bidragit till utvecklingen av både de enskilda krigsförbandens förmåga och arméförbandens förmåga att verka inom ramen för brigad.

Under 2012 har det relativt stora antalet ledningsövningar som genomförts tydligt utvecklat ledningsförmågan på bataljons- och brigadnivå, vilket ger goda förutsättningar för den fortsatta förmågeutvecklingen av den nya insatsorganisationen.

De internationella insatserna bidrar alltså till förmåge- och materielutvecklingen av arméförbanden och då särskilt vad avser vissa specifika förmågor.

Huvuddelen av arméförbandens verksamhet har dock inriktats mot kompanivisa mål varför den operativa effekten begränsats till denna nivå.

MARINFÖRBAND

Sammanfattning

Produktionsmålsättningarna har i stort uppnåtts såväl ekonomiskt som verksamhetsmässigt. Personell uppfyllnad av de marina förbanden går framåt, men inte så snabbt som är önskvärt utifrån ställda uppgifter.

Arbetet kopplat till framtagandet av FM Org 13 har stundtals krävt omfattande arbetsinsatser inom delar av organisationen samtidigt som det uppstod en oro bland personalen kopplad till individernas egna framtid. Kraft har lagts på att identifiera hur personal- och kompetensförsörjning ska ske på kort och lång sikt, för att nå de uppsatta målen. Det är viktigt att den verksamhet som bedrivs är av hög kvalitet, utmanande, motiverande och stimulerande vilket i sin tur kräver närvarande chefer på alla nivåer.

Parallellt med förberedelser inför insatser, genomförandet av insatser samt förbandsproduktion och fortsatt omstruktureringsarbete har förbanden ökat ambitionsnivån inom värdegrundsarbete och mobiliseringsplanläggning.

Arbetet med en anpassad och balanserad flerårs-cykel i förbandsverksamheten, spridda översynsperioder för fartygen samt individvis omsättning av personalen har fortskridit. Resultatet av detta är ökad marin tillgänglighet över året.

Genomförd verksamhet

Produktionsmålsättningarna vid marinförbanden har huvudsakligen uppnåtts.

Deltagande i internationella övningar har vidmakthållit svensk marin operativ förmåga samt kunskapen att samverka med andra länders marina förband.

Vakanssituationen¹⁷ vid hälften av de marina insatsförbanden har dock reducerat förbandens samträning till sjöss och i skärgården. Under året har åtgärder vidtagits för att omfördela uppgifter mellan förbanden parallellt med kompetensuppfyllnad av kritiska kompetenser.

Införandet av anställda GSS fortgår med övervägande positiva erfarenheter. Krigsförbandsövning med GSS/T har genomförts och ytterligare åtgärder vidtas för att säkerställa tillväxttakten och intresset för både GSS/K och T.

Nationella insatser avseende bevakning av baser, sjöövervakning, underrättelseinhämtning och spaning har genomförts enligt plan och med goda resultat.

Mobiliseringsplanering är genomförd under 2012.

Minröjningsoperationer har genomförts i Fårösund och Falsterbo där ett större antal minor från världskriget röjts. Sanering av oexploderad ammunition har genomförts i Vättern och fortsatta förberedelser pågår inför omhändertagandet av dumpad ammunition i sjön Ala Lombolo utanför Kiruna. Vidare genomfördes den internationella minröjningsoperationen OPEN SPIRIT 2012 i Estland där svenska marina förband röjde över 50 sjöminor från världskriget som begränsat rörelsefriheten i området. Röjdykardivisionen har deltagit i insats FS 23/ISAF med Improvised Explosive Device Disposal (IEDD)-grupp.

Marinen har med amfibisk manöverbataljon ansvarat för Operational Mentoring and Liaison Team

(OMLT) till FS 22. Amfibieregementet är huvudsvarigt förband i uppsättandet av den multinationella afghanistaninsatsen FS 25 (NORDIC/BALTIC).

Marinen har vidtagit förberedelser för att kunna delta i EU marina operation, ME 03, utanför Somalias kust 2013.

Efter avveckling av Fårösundsbasen har arbete påbörjats med ny tillfällig baseringsplats på Gotland. Överlag har arbetet med marin infrastruktur ökat då nya fartyg och fordon, inklusive hemvärnet, tillförts. Fokus har riktats mot att samgruppera enheter och materiel inom redan etablerad militär infrastruktur.

Bevakningsbåt typ 80, som utgör stommen i den kontinuerliga sjöövervakningen, belades under del

av året med gångförbud med anledning av materiella försörjningsproblem. Åtgärder vidtogs och samtliga fartyg är åter operativa sedan hösten 2012.

Utbildning av litauisk personal har genomförts inom ramen för det internationella sjöövervakningssamarbetet Sea Surveillance Co-operation Baltic Sea (SUCBAS).

Ubåtsflottiljen har fortsatt sin utbildning av och stöd till Singapores ubåtsförband.

Produktionsstödet till hemvärnsförbanden gick enligt plan och samövningarna med de marina förbanden har utvecklats under året.

Genomförda större/viktigare övningar under 2012:

Övning	Gjorda erfarenheter, förmågeträningar
COLD RESPONSE 12	Korvett Visby första samövning med Norge. Amfibie och sjötransportenhet i multinationell samövning i arktiskt klimat.
SWENEX 12-1	Nationell momentövning med Flygvapnet.
SWENEX 12-2	Nationell marin övning med ledning i alla nivåer.
OPEN SPIRIT 12	Skarp sjöminröjning i Estland i internationell operation.
BALTOPS 12	Samövning med flyg och marin från bl.a. USA. Svensk ubåt fick stort utbyte i bl.a. ubåtjaktövning vilket utvecklat den egna förmågan till strid.
NORTHERN CHALLENGE 12	USA-ledd avancerad Explosive Ordnance Disposal-övning på Island med marina röjdykare. Övningen gav ökad förmåga att leda och genomföra insatser med andra länder och validerat/certificerat ett antal EOD-grupper.
ITH 12	Ökad luftförsvars- och ytstridsförmåga med efter samverkan finska förband.

Tabell 7 Genomförda övningar Marinförband 2012

¹⁷ Bl.a. röjdyk/Explosive Ordnance Disposal (EOD), systemtekniker, ubåtsmän etc.

Gångtimmar per fartygstyp¹⁸

Fartygstyp	2012	2011	2010	2009	2008
Korvett (Vby)	878 ¹⁹	1 487 ²⁰	1 894 ²⁰	-	-
Korvett (Gbg)	2 177	2 064	2 117	2 131	866
Korvett (Sto)	1 918	1 418	635 ²¹	4 393 ²²	1 220
Ubåt	3 540 ²³	4 400	4 045	4 595	2 850
Minjaktfartyg (Ksr) ²⁴	4 849	4 514	2 383	3 893 ²⁵	1 089
Röjdykarfartyg (Spå) ²⁶	1 996	1 729	2 133	2 581	1 522
Stöd/Ledningsfartyg ²⁷	1 395 ²⁸	3 299	6 265 ²⁹	2 069 ³⁰	1 165
Signalspaningsfartyg Orion	3 941	3 924	3 755		

Tabell 8 Gångtimmar per fartygstyp 2008-2012

Nettoredovisning utfall - kostnader och intäkter³¹

Marinförband (Mnkr)	2012
Materiel	1 993
Personal- och omkostnader ³²	3 067
Infra	163
Verksamhet	781
Totalt	6 004

Tabell 9 Nettoredovisning av kostnader och intäkter - Marinförband

Sjösäkerhetsproblem med bevakningsbåtssystemet påverkade 2012 negativt. Leverans har skett av korvett typ Visby, version 5, till Försvarsmakten. Operational Mentoring and Liaison Team (OMLT) för FS 22 genomfördes 2012 vilket minskade kostnaderna för annan verksamhet. Därtill har kostnader för övningar och daglig verksamhet minskat något 2012 då flera större översyner av fartyg genomförts samt vissa modifieringar försenats.

Större materielleveranser inom Marinförband

- System avseende rörlig signatur mätkontrollutrustning (MOUSE)
- Korvett typ Visby har överlämnats i version 5.
- Deplacerade kroppsskyddsvästar samt dito övningsvästar
- Ledningssystem, SESUB, för ubåt typ Gotland installerat inklusive torpedtubanpassning, periskop, signalspaningsutrustning och kortvägsantenn
- Autonoma undervattensfarkoster (Röjdyksystem REMUS), för Explosive Ordnance Disposal (EOD)

Följande viktigare beställningar har lagts under 2012:

- Radarstation PS 640
- Införande av elektroniskt sjökort (W)ECDIS
- Omsättning av zonrör till Torped 62
- Navigationssimulator
- Anskaffning av ubåtsjaktmål
- Marinstridsutbildningsanläggning

18 Inkluderar planerade insatser nationellt/internationellt
 19 Översyn samt uppgradering (2012 till version 5) minskar gångtid.
 20 Fartygsserien under införande.
 21 Utgjorde i huvudsak rekryteringsunderlag för HMS Carlskrona i ATALANTA.
 22 ATALANTA.
 23 Översyn och modifiering av flera ubåtar minskar gångtid.
 24 Minjaktfartyg (Landsort) har modifierats och benämns Minröjningsfartyg Koster
 25 Låg gångtid m a a att modifierade fartyg levererats under året.
 26 Två minröjningsfartyg (Styrsö) har utgått, två röjdykarfartyg typ Spårö
 27 Lednings och minfartyg benämns Stöd- och ledningsfartyg
 28 Årsöversyn, ombyggnad till stödfartyg samt FMV åtgärder inför insatsen ME03 på HMS Carlskrona.
 HMS Trossö har haft förlängd och försenad översyn vilket minskat gångtid
 29 Varav 4 915 timmar för HMS Carlskrona inom ramen för ATALANTA. Visborg utvecklades 2010
 30 Varav HMS Trossö ATALANTA 1325
 31 Inkluderar både direkta och indirekta kostnader från de anslag som belastat verksamheten.
 32 Då merparten av posten omkostnader utgörs av personalkostnader som omfördelats, redovisas posterna personal och omkostnader samlat/summerat.

Marinförbands bidrag till den operativa förmågan/ effekter

De marina förbanden har under 2012 vidmakthållit och utvecklat marin förmåga mot de operativa målen. Myndighetssamverkan och övningar har under året genomförts med ett flertal myndigheter såsom Kustbevakningen, Polisen och Sjöfartsverket.

Sjöstridsflottiljledningarna har genom övnings- och insatsverksamhet utvecklat förmågan till nationell och internationell sjögående sjöstyrkeledning. Under året har officerare varit placerade vid det operativa högkvarteret i Northwood inom ramen för EU operation ATALANTA vilket bidragit till ökad förmåga att verka i en multinationell marin insats.

Sambandssystemet HF 2000 har införts på en del av ubåtsflottiljens enheter. Konstruktionen av HF 2000 medger integrering med taktiska datalänksystem, Link 16 och Link 22, vilket ger ökad interoperabilitet med enheter ur NATO.

Under 2012 fortsatte planeringen avseende högre säkerhet i ordinarie basering med framförallt investeringar i tekniska system och skydd för marina stridskrafter. Arbetet syftar till att ytterligare minska sårbarheten och öka tillgängligheten på insatsorganisationens örlogsfartyg.

Inom sjöövervakningsområdet har samarbetet med övriga kustländer i Östersjön fortsatt och utvecklats inom projekten Surveillance Co-operation Finland Sweden (SUCFIS) och SUCBAS. Inom ovanstående områden utvecklas interoperabiliteten och därmed effekten ju mer samarbetena fördjupas.

Första Amfibieregementet har med delar deltagit i COLD RESPONSE 12 där huvudsyftet varit att återta vinterförmåga, öka markrörligheten och förbereda sig inför markoperationen FS 25.

Multinationellt samarbete inom minröjning har genomförts inom ramen för Nordic Defence Cooperation (NORDEFECO) och Baltic Ordnance Safety Board (BOSB).

FLYGVAPENFÖRBAND

Sammanfattning

Produktionsmålsättningarna har uppnåtts för huvuddelen av förbanden. Vissa stridsflygförband når dock inte sina målsättningar fullt ut huvudsakligen på grund av brister i reservdels-/utbytesenhetsflödet med en reducerad flygtidsproduktion som följd. Flygförbanden lägger ett intensivt år bakom sig med flera genomförda nationella och internationella insatser. Förberedelser för kommande insatser har genomförts med gott resultat och året har erbjudit flera högkvalitativa övningar och verksamheter som har stärkt krigsförbanden. Viktiga materielssystem har tillförts och förberedelserna för en ny organisation har varit intensiva. Flygförbanden har en besvärande brist på bl.a. soldater, flygtekniker, piloter, MSE³³-personal och sambandsledare relativt IO 14.

Genomförd verksamhet

Flygvapenförbanden har under året genomfört en omfattande verksamhet. Beredskap har upprätthållits och flera nationella och internationella insatser har genomförts. Huvuddelen av förbanden har nått uppsatta mål. Vissa stridsflygdivisioner når inte uppsatta mål fullt ut på grund av att flygtidsproduktionen inte nått ställda målsättningar och att det råder brist på uppdragsutrustningar. Att flygtidsproduktionen inte nått målsättningarna beror huvudsakligen på brister i reservdels-/utbytesenhetsförsörjningen med hänsyn till PRIO Införande 3-4 och även på brist på flygtekniker. Bristen på reservdelar/utbytesenheter beror bland annat på problem under PRIO Införande 3-4. Målet för året var 11 800 flygtimmar med JAS 39, resultatet blev 10 300 timmar. Åtgärder för att höja tillgången på reservdelar/utbytesenheter och flygtekniker är vidtagna.

Mobiliseringsplanering är genomförd under 2012.

Konsekvenserna avseende bristerna i reservdelsförsörjningen för övriga flygsystem har i begränsad omfattning påverkat måluppfyllnaden.

Cross Border Training (CBT) pågår frekvent i norr och under året har avtal även slutits med Danmark och CBT har påbörjats även i syd.

33 Mission Support Personal.

Modificeringen av flygplan SK 60 resulterade i kvalitetsbrister som var så pass allvarliga att de modifierade flygplanen inte kunde användas som skolflygplan efter att problemen uppdagats. Detta påverkade utbildningen av flygförare, men åtgärder har vidtagits så att utbildningen av flygförare har kunnat säkerställas. I dagsläget finns ingen säker prognos på när problemen är lösta.

Helikopter (HKP) 14 och 15 har förutom problem orsakade av PRIO Införande 3-4 haft problem med långa väntetider på reservdelar från leverantörerna. Läget avseende HKP 15 har dock förbättrats under året, medan problemen för HKP 14 kvarstår. HKP 16 har driftsatts under året. Trots vissa leveransstörningar har systemet flugit över 1 000 timmar. Flygtidsproduktionen har stadigt ökat under året men utfallet för samtliga helikoptertyper blev 5 700 timmar av planerade 7 000. Justeringar har skett för att nå övergripande mål. Ambitionssänkningarna har medfört inplanering av fler flygtimmar under kommande år.

Flygvapenförbanden har genomfört insats i Afghanistan med sjukvårdshelikopterenhet HKP 10B (SAE MEDEVAC). Insatsen har bidragit med förmågeutveckling såsom t.ex. interoperabilitet, ökad tillgänglighet och spridning av operativ erfarenhet. Flygvapenförbandens förmåga, inklusive på ledningsnivå, har gynnats av insatsen. Inom vissa personalkategorier finns dock brister, vilket föranleder ett ansträngt personalläge. Förberedelser har påbörjats under året vid Helikopterflottiljen för att fr.o.m. andra kvartalet 2013 överta ansvaret för insatsen med HKP 16. Förberedelser pågår även för insats i Adenviken ME 03.

Under året har ett antal transportflygningar genomförts till och från pågående insatser i Kosovo och Afghanistan. Planerad verksamhet har dock inte kunnat genomföras fullt ut beroende på begränsningar i reservmaterieförsörjning och besvärade felutfall på främst Tp 84. Anbefalld beredskap har dock innehållits utan begränsningar. Underhållsåtgärder på Tp 84 har planerats till början av 2014.

Under perioden har insats med Swedish Air Element (SAE C-130) genomförts i Afghanistan. Låg teknisk tillgänglighet på Tp 84 påverkade till viss del insatsen. Under insatsen genomfördes samverkan med flygsäkringsstyrkan med gott resultat. Insatsen utvecklades under året.

Ansvar för Kosovostyrkan KS 24 har avslutats under första kvartalet.

Inom statsflyget har det tredje flygplanet utnyttjas i avvaktan på beslut om eventuell avyttring. Detta har skett i en relativt begränsad omfattning då organisationen inte är dimensionerad för mer än två flygplan.

Ledningsflygdivisionen Airborne Surveillance and Control (ASC 890) har fokuserat på uppgiften ”ledning av flygförband” inför höstens övningar, vilket inriktat förmågeutvecklingen detta år.

Flygförbandens behov av flygstridsledning har tillgodosetts på ett tillfredsställande sätt. Under året har åtgärder vidtagits för att vid årsskiftet 2012/13 säkerställa nationell förmåga till krypterad datastridsledning (Link 16).

Den ökade rekryteringstakten av GSS/K har omhändertagits av förbanden och repetitionsutbildning av GSS/T har genomförts. Omfattande arbete har genomförts för att rekrytera GSS/T.

Avsaknad av Regeringsbeslut gällande helikopterhangar, start och landningsplats för helikopter samt trafikledartorn för Ronneby riskerar bl.a. att få konsekvenser för uppbyggnaden av IO 14. Försvarsmakten avser återkomma i denna fråga under 2013.

Flygvapnet har under året lämnat stöd till kustbevakningen med två samverkansofficerare under deras insats i Adenviken.

Genomförda större/viktigare övningar under 2012:

Övning	Gjorda erfarenheter, förmågeträningar
GREEN FLAG	Förmågeutveckling Tp 84
COLD RESPONSE	Förmågeutveckling JAS 39 och ASC 890
FRISIAN FLAG	Förmågeutveckling JAS 39
SWENEX 1 OCH 2	Förmågeutveckling JAS 39 och HKP förband
Flygvapenövning	Förmågeutveckling av hela FV organisation
BALTOPS	Förmågeutveckling JAS 39 och HKP förband
NORDIC AIR MEET	Förmågeutveckling JAS 39 och ASC 890
NOCO	Förmågeutveckling JAS 39 och HKP förband
JOINT WARRIOR	Förmågeutveckling JAS 39
NIGHT HAWK	Förmågeutveckling Tp 84
VOLCANEX	Förmågeutveckling basförband
FINEX HE ISAF UH-60	Slutövning HE ISAF UH-60

Tabell 10 Genomförda övningar Flygförband 2012

Flygtimmar per flygplans- och helikoptertyp

Flygplanstyp	2012	2011	2010	2009	2008
JAS 39	10 313	11 731	12 777	13 226	7 864
Sk 60	4 949	5 535	4 924		
Tp 84	2 436	2 825	2 700	2 351	2 686
Tp 100	1 234	1 486	1 961		
Tp 102	1 692	1 756	1 534		
Hkp 4	0	0	0 ³⁴	32	514
Hkp 9	0	0	0 ³⁴	1 140	2 434
Hkp 10	1 747	1 981	2 594	2 113	1 905
Hkp 14	444	262	6	0	0
Hkp 15	2 297	2 621	2 943	3 325	2 945
Hkp 16	1 162				

Tabell 11 Flygtimmar per flygplans- och helikoptertyp 2008-2012

Nedgången i flygtid för helikopter- och JAS-förbanden i förhållande till produktionsmålsättningarna förklaras huvudsakligen av brister på utbytensenheter, reservdelar och flygtekniker. Trots detta har helikoptersystemen i stort nått angivna produktionsmålsättningar för 2012. Alla JAS-förbanden har inte fullt nått upp till de angivna produktionsmålsättningarna.

Nettoredovisning utfall -kostnader och intäkter³⁵

Flygvapenförband (Mnkr)	2012
Materiel	5 673
Personal- och omkostnader ³⁶	1 079
Infra	492
Verksamhet	3 102
Totalt	13 312

Tabell 12 Nettoredovisning av kostnader och intäkter - Flygvapenförband

³⁴ Har avvecklats under 2010.

³⁵ Inkluderar både direkta och indirekta kostnader från de anslag som belastat verksamheten.

³⁶ Då merparten av posten omkostnader utgörs av personalkostnader som omfördelats, redovisas posterna personal och omkostnader samlat/summerat.

Under året har HKP 16 tillförts samtidigt som tre flygplan för statsflyget opererat. Vidare har rekrytering av GSS/K och GSS/T genomförts och en ökad omfattning av Grundläggande militär utbildning (GMU). Bristerna i reservdelsförsörjningen har påverkat förbandsproduktionen och utfallet för 2012 genom att tilldelad flygtid inte kunnat uppärbettas.

Större materielleveranser inom Flygvapenförband

- Modifierade flygplan JAS 39
- Till JAS 39-systemet:
  - bildutvärderingssystem NBUS/MSS IA
  - målutpekningsskapslar Litening GIII
- HKP 16

Följande viktigare beställningar har lagts under 2012:

- Till JAS 39-systemets område har beställningar lagts omfattande:
  - motmedelsystem,
  - tillgänglighetsåtgärder,
  - modifiering av WTU (Wing Tip Unit),
  - vidmakthållande och återanskaffning av vapen & motmedel.
- Underhåll för åren 2013-2016 har beställts för HKP14.
- Modifiering av flygplan 102 har beställts i syfte att uppfylla direktiv för flygning i internationellt luftrum
- Omsättning av hjullastare (L90)
- Basresurser för FMV T&E provningsverksamhet

Flygvapenförbands bidrag till den operativa förmågan/effekter

Flygförbanden har under året genomfört insats i Afghanistan med SAE ISAF MEDEVAC och C-130. Flygvapnet har även deltagit i ett flertal internationella övningar utomlands och i Sverige, exempelvis COLD RESPONSE, FRISIAN FLAG, GREEN FLAG och NORDIC AIR MEET. Både de internationella insatserna samt deltagandet i övningarna har fortsatt bidra till utveckling av flygvapenförbandens operativa förmåga, inkluderande ledningsnivån. Uppbyggnad av nationell försvarsförmåga, interoperabilitet, och ledning av flygstridskrafter såväl nationellt som internationellt bedöms positivt ha bidragit till operativ förmåga för insatsförbanden.

Tillförsel av ny materiel som t.ex. HKP 16 har bidragit till efterfrågad effekt vad avser MEDEVAC och luftburen transport och under året har åtgärder vidtagits för säkerställa nationell förmåga till krypterad datastridsledning (Link 16).

LEDNINGS- OCH UNDERRÄTTELSEFÖRBAND

Sammanfattning

Verksamheten vid lednings- och underrättelseförbanden har i stort genomförts enligt plan och produktionsmålen har till stor del uppnåtts under 2012. Rekryteringen av GSS/K till krigsförbanden har under året fortsatt och avgångarna varit större än vad som tidigare bedömts. Ett besvärligt personalläge har medfört en hård belastning på de flesta förbanden.

Krigsförbandsövningar (KFÖ) för krigsförband har genomförts med gott resultat.

Verksamheten för Försvarsmaktens telenät- och markteleförband (FMTM) har främst omfattat upprätthållande av beredskap samt deltagande i och stödande av internationella insatser genom ledning av ledningssystem.

Genomförd verksamhet

Verksamheten vid lednings- och underrättelseförbanden har i stort genomförts enligt plan och produktionsmålen har till stor del uppnåtts under 2012. Undantag är Rörlig Operativ Ledning Force Headquarters (ROL/FHQ) som har underskridit den ursprungliga personella tillväxtplanen. Rekryteringen av GSS/K till krigsförbanden har under året fortsatt, men samtidigt har en större andel slutat än vad som tidigare har bedömts. Stora ansträngningar har lagts ner i rekryteringen av GSS/T. Generellt har ett besvärligt personalläge medfört en hård belastning på de flesta förband inom arenan.

Två GMU-omgångar har genomförts under året med gott resultat, där 95 procent av de godkända rekryterna tog anställning eller tecknade hemvärnsavtal efter GMU. Insatsspecifik utbildning har genomförts vid Ledningsregementet liksom instruktörsstöd till markstridsförband

Combat Camera har omlokaliseras till Enköping. Mobiliseringsplanering är genomförd under 2012.

KFÖ för krigsförband har genomförts med gott resultat. Övningar som genomförts med stort deltagande från lednings- och underrättelseförbanden är CJSE 12, SILVERLOOD, COLD RESPONSE 12 och KOMPASS 12.

Steg tre i ledningssystembyte för SWECON ISAF är genomfört. Nytt system för teknisk bevakning har slutinstallerats på Camp Northern Lights och Camp Monitor. I övrigt har ett 40-tal individer inom arenan över tiden varit insatta internationellt inom ramen för FS (Afganistan) och KS (Kosovo). Detta har inneburit positiva erfarenheter till gagn för ledningsförbanden.

Verksamheten för FMTM har främst omfattat upprätthållande av beredskap samt deltagande i och

stödande av internationella insatser genom ledning av ledningssystem (LaL). SäkSam-sektionerna överförs från FMTM till de nya militärregionerna den 1 januari 2013.

Inom ramen för FM Org 13 har en omorganisation av Ledningsstridsskolan genomförts och som ett led i detta utvecklades Försvarsmaktens konceptutvecklingsenhet 2012-12-31 och delar av uppgifterna och personalen har överförts till Ledningsstridsskolan.

Genomförda större/viktigare övningar under 2012:

Övning	Gjorda erfarenheter, förmågeträningar
SILVERLOOD	Förmåga inom säkerhetsområdet har utvecklats positivt under denna slutövning för bl.a. specialistofficerare inom Und/Säk-området.
COLD RESPONSE 12	Förmågan inom bl.a. PSYOPS har utvecklats positivt.
CJSE 12	Förmågan inom ledningsområdet har utvecklats positivt. Test av SWECCIS.
KOMPASS 12	Förmågan inom ledningsområdet har utvecklats och de högre ledningsförbandens ledningsförmåga har övats med positivt resultat.

Tabell 13 Genomförda övningar Lednings- och underrättelseförband 2012

Nettoredovisning utfall - kostnader och intäkter³⁷

Lednings- och underrättelseförband (Mnkr)	2012
Materiel	1 730
Personal- och omkostnader ³⁸	1 260
Infra	240
Verksamhet	771
Totalt	4 001

Tabell 14 Nettoredovisning av kostnader och intäkter - Lednings- och underrättelseförband

2012 inrättades MSK Ledningssystem och tillfördes organisatoriska delar från bla FMLOG. Från FMLOG överfördes även delar till FMTM vilket ökade medelsbehovet. Vidare har rekrytering av GSS/K och GSS/T genomförts och en ökad omfattning av GMU. Bristerna i reservdelsförsörjningen, med hänsyn till PRIO Införande 3-4, har haft påverkan på förbandsproduktionen. Vakanserna för ledningsförbanden har under året varit stora.

Större materielleveranser inom Lednings- och underrättelseförbanden

- Införande av SWECCIS till VB³⁹-organisationen
- RAKEL-stationer
- Ledningshytter och expanderbara ledningscontainers
- Radio och sambandsutrustning
- Kryptomateriel

Följande viktigare beställningar har lagts under 2012:

- FM Informationsinfrastruktur H/R och SK
- IS UNDSÄK
- Tekniskt bevakningssystem

Lednings- och underrättelseförbands bidrag till den operativa förmågan/effekter

Lednings- och underrättelseförbanden har under året deltagit i samtliga centrala fältövningar vilket har inneburit att såväl förbandens som Försvarsmaktens förmåga inom ledningssystemområdet utvecklats positivt. Förbanden har tagit ytterligare ett kliv i upprättandet av IO 14 även om vissa problemområden föreligger. Exempelvis har tillväxtmålet för GS-S/K inte uppnåtts. Personaltillväxten vid ROL/FHQ har heller inte infriats enligt plan.

³⁷ Inkluderar både direkta och indirekta kostnader från de anslag som belastat verksamheten.

³⁸ Då merparten av posten omkostnader utgörs av personalkostnader som omfördelats, så redovisas posterna personal och omkostnader samlat/summerat.

³⁹ Vakthavande Befäl.

LOGISTIKFÖRBAND

Sammanfattning

Logistikförbanden har i stort nått produktionsmålen enligt plan.

Omstruktureringsstyrka för ISAF samt andra uppgifter har inneburit att övningar och verksamhet som syftar till att träna i huvudtjänst och i förband, reducerats. Därmed har målet i förband ej nåtts fullt ut.

Överföring av sjukhuskompanierna från Trängregementet till Försvarsmedicincentrum som därmed har tillförts krigsförband har genomförts.

Tekniska bataljonen har etablerat en teknisk pluton på Livgardet.

Förberedelser och genomförande av omdaning försvarslogistik med verksamhetsövergång från Försvarsmaktens logistik (FMLOG) till FMV har genomförts enligt regeringsbeslut och uppsatta mål. Detta med beaktande att genomförandet 2013 innehåller risker.

Genomförd verksamhet

Produktionsmålsättningarna vid logistikförbanden har i stort uppnåtts enligt plan.

Förberedelser för omdaning av försvarslogistiken har varit en högt prioriterad uppgift. En samverkansgrupp bestående av fem personer överfördes vid halvårsskiftet från FMLOG till FMV för att förbereda verksamhetsövergången. Därefter överfördes ytterligare 15 personer. Verksamhetsövergången har under året, förberetts för övergång av ca 1 300 individer inklusive materiel och övriga produktionsresurser från FMLOG till FMV. Detta har genomförts parallellt med löpande ordinarie verksamhet och med små störningar i stödproduktionen till förbanden. I ledningsorganisationen har omfattande omprio-

riteringar av uppgifter genomförts för att förbereda verksamhetsövergången. Särskild rapportering sker till Försvarsdepartementet avseende omdaning av försvarslogistiken.

Rekrytering av GSS/K har lyckats väl vid logistikförbanden och GMU har genomförts enligt plan. Rekrytering av GSS/T har genomförts kontinuerligt. Vissa specialistkategorier, som t.ex. kyltekniker för sjukvårdsförbanden, är svåra att attrahera för GS/T anställning.

Införandet av PRIO 3-4 har inneburit allvarliga störningar i Försvarsmaktens reservmaterieförsörjning. Detta har påverkat främst FMLOG verkstäder och servicecentra, men även andra leverantörer av teknisk tjänst, där inte verksamheten kunnat genomföras enligt plan. Extra resurser har tillförts i verksamheten för avhjälpande stöd. Särskilda åtgärdsplaner har beslutats och realiserats för att minska störningarna. Mot slutet av året har genomförda åtgärder i huvudsak genomförts och kapaciteten i reservmaterieförsörjningen har närmast sig normal nivå. Inför 2013 föreligger det behov av att återta produktion i reservmaterieförsörjningen.

Mobiliseringsplanering är genomförd under 2012 och krigsplacering av materiel är påbörjad.

En bataljon har genomfört stöd till Eastern Africa Standby Force i form av stabsutbildning och fordonsutbildning. Bataljonen har genomfört planering och utbildning för omstruktureringsstyrkan som påbörjade sin tjänstgöring i ISAF i samband med FS 24. Bataljonen har även genomfört KFÖ med GSS/T och reservofficerare med gott resultat.

Överföring av sjukhuskompanierna från Trängregementet till Försvarsmedicincentrum skedde med målsättningen att genomföra formell överlämning den 1 januari 2013.

Genomförda större/viktigare övningar under 2012:

Övning	Gjorda erfarenheter, förmågeträningar
COLD RESPONSE 12	Ökad förmåga i arktisk miljö. Samövning med andra nationer på lägre taktisk nivå.
CJSE 12	Bra och nyttig samverkan med andra nationer och med civila aktörer.
2-3 BrigS LTÖ	Tillämpningen/nyttjandet av logistikenheter i brigads ram. Värdefull övning för sjuktransportledning.
Logistikchefens Fältövning	Interoperabilitet samt ökad förmåga militär-civila samarbete.
GELTIC BEAR	Tillfälligt tjänstgörande (RO) MOVCON-personal har genomfört.
KOMPASS 12	Ett mycket bra test på att pröva hela logistikkedjan.

Tabell 15 Genomförda övningar Logistikförband 2012

Nettoredovisning utfall - kostnader och intäkter⁴⁰

Logistik-förband (Mnkr)	2012
Materiel	1 256
Personal- och omkostnader ⁴¹	417
Infra	27
Verksamhet	104
Totalt	1 804

Tabell 16 Nettoredovisning av kostnader och intäkter - Logistikförband

Under året har logistikförbanden rekryterat GSS/K och T. Vidare deltog logistikförbanden under 2012 bl.a. i COLD RESPONSE och har förberett omdaning försvarslogistik. Förbanden har också utbildat avvecklingsstyrkor ISAF samt medicinsk personal för HKP 16. Införandet av nya moduler i PRIO innebär ett ökat arbete i syfte att komma tillrätta med reservdelensproblematiken vilket innebär att förbandsproduktionen till del minskade.

Större materielleveranser inom Logistikförband

- Fältutrustning för försöksverksamhet;
  - amfibie-kokcontainrar
  - fältkök 150
- Tankbil 21 för tankning av JAS och HKP
- Dispenserbil för tankning av flygplanTaktisk sjuktransportmodul (TMTM) vilka är flyggodkända för C-130/Tp 84 inkluderande utbildning av personal

- Elverk, för nationellt och internationellt bruk
- KroppsskyddSjukvårdsmateriel till sjukvårdssystemet;
  - Forward Surgical Team (FST)
  - Forward Resuscitation Team (FRT)
- Hygienutrustning till kokgrupp
- Modifierade vattentankar och UV-vattenrenare

Följande viktigare beställningar har lagts under 2012:

- Rullflakstankar 10 kubik
- Terrängbil tankfordon

Logistikförbands bidrag till den operativa förmågan/ effekter

Under året har arbetet med att rekrytera och utbilda mot FM Org 14 påbörjats.

Tre enheter ur logistikförbanden har varit insatta under hela året vilket medfört en kontinuerlig utveckling av enheterna mot att stödja förbandsenheter i insatsområden.

Enskild personal från övriga bataljoner har medverkat i insatser vilket har utvecklat den operativa förmågan i de förband de tillhör.

⁴⁰ Inkluderar både direkta och indirekta kostnader från de anslag som belastat verksamheten.

⁴¹ Då merparten av posten omkostnader utgörs av personalkostnader som omfördelats, redovisas posterna personal och omkostnader samlat/summerat.

HEMVARNET MED DE NATIONELLA

SKYDDSSTYRKORNA

Sammanfattning

Hemvärnsförbanden har genomfört den planerade verksamheten i huvudsak enligt plan. De uppsatta produktionsmålen för 2012 har uppnåtts. Den nya modellen med koncentrerad utbildning och förlängd utbildningstid bedöms ge avsedd effekt, högre kompetensnivå och bättre samtränade förband. Brister finns dock avseende den del av personalförsörjningen som ska ske via GMU, vilket har uppvägs av en god rekrytering av f.d. värnpliktiga.

Frivillig försvarsverksamhet har genomförts planenligt och målsättningen för 2012 har uppnåtts

Verksamheten har under året haft som mål att konsolidera den gjorda förändringen i utbildningssystemet, samt att uppnå kraven enligt krigsförbandsspecifikation 2014, med inriktning på huvuduppgifterna skydd och bevakning av objekt i plutons ram.

Frivillig försvarsverksamhet har omfattats av 24 omgångar grundläggande soldatutbildning för frivilliga (GU-F) där intaget är 25 elever per utbildningstillfälle, tolv omgångar frivillig grundutbildning (FGU), även kallad "Military weekend" riktad till ungdomar, som är rekryteringsbara till Försvarsmakten. Utöver detta har ca 400 stycken olika utbildningar genomförts i form av befattnings-, kompletterings- och repetitionsutbildningar samt ungdomsverksamhet.

Genomförd verksamhet

Under året har samtliga bataljoner genomfört Krigsförbandsövningar, antingen som förbandsövning eller befattningsövning med ett gott resultat. Samtliga Hv-insatskompanier har därutöver genomfört särskilda övningar i förband. Över hälften av bataljonsstaberna har genomfört centraliserad ledningsträningsovning, innebärande en utveckling och kompetenshöjning av deltagande staber.

För att säkerställa tillgång till rätt kompetens hos hemvärnsbefälet, har centraliserad utbildning genomförts för cirka 750 chefer i Hemvärnets stridskola regi.

Avseende GMU till hemvärnet, har rekrytering ännu inte gett avsett resultat vad gäller volymerna för ut-

bildning direkt emot hemvärnets behov. Hemvärnsbataljonerna är utöver inflöde från GMU beroende av inflöde från avgångna GSS/K och GSS/T. Intill dess personalvolymerna för dessa kategorier vuxit och kan ge erforderlig avkastning justeras rekryteringsprocessen relativt GMU för hemvärnet. Åtgärder för att ytterligare anpassa rekryteringsprocessen till hemvärnets behov har påbörjats under 2012, och kommer att fortsätta under 2013. Detta bedöms dock ge full effekt först under 2014. Genomförda försök med GMU under sommaren har gett ett mycket bra resultat och rätt målgrupp har nåtts.

Totalt har 1 900 nya Hv-soldater rekryterats. Avtalsökningen till ca 20 300, vilket jämfört mot 2011, innebär en nettoökning.

Rikshemvärnschefen har bl.a. med stöd av Hemvärnets stridsskola, Försvarets materielverk och vissa frivilligorganisationer, inspekterat produktion av hemvärnsförband vid I 19, Lv 6 och Ing 2. Detta har gett värdefulla, såväl lokala som generella, erfarenheter för fortsatt utveckling av hemvärnsförbanden.

Rikshemvärnschefens Fältövning genomfördes med ett gott resultat. Fältövningen omfattade mobilisering och metoder för hur Hv-insatskompanier kan tillföras ett annat område enligt den operativa planeringen.

FMV har fortsatt de materielkontroller av hemvärnsförbanden som startades för några år sedan. Dessa kontroller bedöms ha inneburit en medvetenhet om vikten av materielhantering, och medfört en betydligt förbättrad status/tillgänglighet avseende materiel.

Stöd till samhället omfattar totalt inrapporterade ca 46 000 timmar. Två av de större insatserna har berört bl.a. höga vattenflöden och Herkulesolyckan vid Kebnekaise. Vidare har ett stort antal insatser i form av eftersök genomförts.

Frivillig försvarsverksamhet

Frivillig försvarsverksamhet riktad mot Försvarsmaktens behov har under året genomförts enligt plan och produktionsmålsättningarna har uppnåtts.

Kvalitetssäkring av frivillig försvarsutbildning och instruktörer samt utbildningar inom ramen för respektive frivillig försvarsorganisationens huvudmannaskapsområde har genomförts. Exempel på

huvudmannaskapsområde är instruktörsutbildning, ledarskap och pedagogik.

Utveckling av samordnad ledarskaps- och pedagogikutbildning enligt Försvarsmaktens pedagogiska grunder har genomförts och fortsätter även under 2013.

Ca 400 stycken utbildningar uppdelat på vinterutbildningar, ungdomskurser, vuxenutbildningar och instruktörsutbildningar har genomförts över hela landet med stöd av Försvarsmaktens organisationsenheter.

Fortsatt utveckling av samarbetet mellan Försvarsmaktens organisationsenheter och frivilliga försvarsorganisationer har skett genom en central dialog där berörda parter ska komma överens avseende verksamhet kopplat till personella, materiella och ekonomiska resurser för planeringsåren 2013, 2014 och 2015 samt seminarium för handledare i frivilligfrågor.

Ett projekt avseende utbildning på distans har återstartats efter ett års uppehåll. I första hand ska distansutbildningen införas på grundläggande soldatutbildning för frivilliga (GU-F). Därefter följer utbildning av fordons- och hundförare samt MC-ordonnans. På sikt ska projektet vara infört i nästan samtliga frivilliga försvarsutbildningar.

24 omgångar GU-F har genomförts med ett utfall om drygt 400 godkända elever i syfte att stödja Försvarsmaktens strategiska personalförsörjning.

Genomförda större/viktigare övningar under 2012:

Övning	Gjorda erfarenheter, förmågeträningar
COLD RESPON 12	Bidragit till förbandsutveckling av Hv-insatskomp främst avseende vintertjänst, samt samverkan med olika andra förband.

Tabell 17 Genomförda övningar Hemvärnet 2012

Ungdomsverksamhet är genomförd till samma ambitionsnivå som år 2011 i avvaktan på att ny inriktning för Försvarsmaktens ungdomsverksamhet ska beslutas och fastställas.

Tjänstehundsproduktionen har genomförts vid Marma skjutfält. Ny grundutbildning för patrullhund är framtagen i Svenska brukshundsklubbens (SBK) regi och beslutad att starta under 2013. Leverans av operativa hundekipage till hemvärnet är genomförd av SBK.

Försvarsutbildarna har varit sammanhållande i de frivilliga försvarsorganisationernas stöd till PRI-DE-festivalen.

Stöd till frivillig försvarsverksamhet har gått planenligt under året. Målet att fylla vissa befattningar med frivilligavtal, har inte nåtts p.g.a. rekryteringssvårigheter. Åtgärder har vidtagits för att öka rekryteringen under nästa år.

FGU – "Military weekend" (Frivillig grundutbildning) har genomförts av Försvarsutbildarna för ungdomar, som är rekryteringsbara till Försvarsmakten. Detta är en "prova-på-helg" vilken förhoppningsvis leder till att den enskilde antingen vill genomföra GU-F eller GMU för att därefter kunna erhålla avtal/placering i Försvarsmakten. Under 2012 har tolv omgångar FGU – "Military weekend" genomförts på olika platser i Sverige.

Nettoredovisning utfall - kostnader och intäkter⁴²

Hemvärnet m de nationella skyddsstyrkorna (Mnkr)	2012
Materiel	94
Personal- och omkostnader ⁴³	1 103
Infra	121
Verksamhet	417
Totalt	1 735

Tabell 18 Nettoredovisning av kostnader och intäkter – Hemvärnet med de nationella skyddsstyrkorna

Hemvärnet och de nationella skyddsstyrkornas bidrag till den operativa förmågan/effekter

Antalet bataljoner som har kunnat öva med skarpa uppgifter som grund, har ökat. Detta har inneburit att förmågan att lösa dessa uppgifter har förbättrats, t.ex. skydd av flygbas. Genomförd fältövning har ökat kunskapen och förmågan avseende hur genomföra förstärkningar till andra landsdelar med Hemvärnsinsatskompanier.

Frivillig försvarsverksamhet har bidragit till Försvarsmaktens personalförsörjning genom att rekrytera och utbilda nya och efterfrågade förmågor, som instruktörer för soldat- och befattningsutbildningar, personal för förstärkning.

UTBILDNING

Utbildningsverksamheten vid Försvarsmaktens två militärhögskolor har genomförts enligt Försvarsmaktens produktionsmålsättningar. Samarbetet med stödjande myndigheter såsom Försvarshögskolan och Totalförsvarets rekryteringsmyndighet har genomförts i enlighet med gällande överenskommelser. Förberedelser för tillkommande utbildningsverksamhet såsom Anpassad specialistofficerutbildning (ASOU), Gruppbefälsutbildning, Kompletterande militär utbildning (KMU/FOK) samt Fortsatt soldat utbildning (FSU) har genomförts enligt plan liksom samordningen av Förberedande militär utbildning. Denna utbildning syftar till att ge svenska medborgare, med ursprung utanför EU och som varit långtidsarbetslösa, en möjlighet att pröva på Försvarsmakten som arbetsgivare. Utbildningen ska ses som möjlighet för Försvarsmakten att införa eftersökt kompetens till krigsförbanden och kommer att utvärderas inför en eventuell fortsättning under nästa år.

Volymer utbildning

Program	2012	2011	2010	2009
Yrkesofficersprogrammet 06/09			Utgått	309
Officersprogrammet (OP) 07/10			106	107
Officersprogrammet 08/11		108 ⁴⁴ (14) ⁴⁵	100	117
Officersprogrammet 09/12	148(13)	151 (13)	167	163
Officersprogrammet 10/13	105(14)	104 (19)	110	
Officersprogrammet 11/14	101(17)	103 (17)		
Officersprogrammet 12/15	93(12)			
Specialistofficersutbildning 08/09			-	269
Specialistofficersutbildning 09/10			276	317
Specialistofficersutbildning 10/11		236	260	
Specialistofficersutbildning 11/12	241	291		
Specialistofficersutbildning 12/13	235			
Särskild officersutbildning 08/09				4
Särskild officersutbildning 09/10			1	5
Särskild officersutbildning (OP) 11/14	5	3		
Särskild officersutbildning (OP) 12/15	5			
Reservofficersutbildning 09				0
Reservofficersutbildning (SOU/R 10/11)			4	
Reservofficersutbildning (SOU/ 11/12 tolk)	9	12		
Reservofficersutbildning (SOU/ 12/13 tolk)	8			
Reservofficersutbildning RSOU 12	24			
Utbildning mot befattning OF-2 2008			-	74
Utbildning mot befattning OF-2 09 vår				76
Utbildning mot befattning OF-2 09 höst			-	89
Utbildning mot befattning OF-2 10 vår			64	
Utbildning mot befattning OF-2 10 höst			63	
Utbildning mot befattning OF-2 11 vår		40		
Utbildning mot befattning OF-2 11 höst		46		
Utbildning mot befattning OF-2 12 vår	79			
Stabsutbildning 08/09				84
Stabsutbildning 10/11		59 ⁴⁶	81	
Stabsutbildning 11/12		66 ⁴⁷		
Stabsutbildning 12/13	71			
Chefsprogrammet 07/09			-	40
Chefsprogrammet 08/10			30	48
Högre stabsofficersutbildning 09/11		35	46 ⁴⁸	46
Högre stabsofficersutbildning 10/12	40	42		
Totalt	1 164	1 296	1 307	1 748

Tabell 19 Antal studerande på längre sammanhållande utbildning

42 Inkluderar både direkta och indirekta kostnader från de anslag som belastat verksamheten.

43 Då merparten av posten omkostnader utgörs av personalkostnader som omfördelats, redovisas posterna personal och omkostnader samlat/summerat.

44 Antal examinerade kadetter.

45 Siffrorna inom parentes vid OP är varav piloter, såväl helikopter- som transport- och stridsflygpiloter.

46 Totalt 70 studerande examinerades från SU 10/11, varav 11 examinerades från SU del 1 i december 2010.

47 Varav 11 examinerades från SU del 1 i december 2011.

48 I Årsredovisning för 2010 redovisades 35 studerande. Denna uppgift var felaktig, vilket även påtalades i Årsredovisningen 2011.

Officersprogrammet

Officersprogrammet genomförs vid Försvarshögskolan som högskoleutbildning på grundnivå. Utbildningen genomförs under sex terminer vid militärhögskolan i Karlberg och vid Försvarsmaktens skolor och centra. Utbildningen leder till en officersexamen och möjlighet till anställning inom Försvarsmakten.

Specialistofficersutbildning

Utbildningen genomförs under tre terminer och inleds med en termin generell utbildning vid bl.a. militärhögskolan i Halmstad. De två avslutande terminerna genomförs vid Försvarsmaktens olika skolor och centra. Utbildningen leder till en specialistofficersexamen och möjlighet till anställning inom Försvarsmakten.

Särskild officersutbildning

Särskild officersutbildning genomförs som individuellt anpassad utbildning för att komplettera individens civila kompetens, t.ex. meteorolog, läkare, eller ingenjör. Normalt sker genomförandet inom ramen för Officersprogrammet.

Utbildning mot befattning OF-2

Utbildning mot befattning OF-2 ersätter den f.d. "taktiska utbildningen". Utbildningen genomförs som försvarsmaktsgemensamma kurser och försvarsgrensspecifik utbildning anpassat till organisationens och individens behov. Utbildningen genomförs som inomverksutbildning och syftar till individuell kompetens mot inplacering i nivå OF-2 (kaptens grad).

Stabsutbildning

Stabsutbildningen genomförs som ett antal kurser i sammanhållen form och i framtiden kommer denna utbildning förändras ytterligare och genomföras som enstaka kurser vilka kan vara i form av yrkes- och befattningskurser inom Försvarsmakten och som enstaka kurser vid t.ex. Försvarshögskolan. Stabsutbildning 12/13 genomförs vid Försvarshögskolan på uppdrag av Försvarsmakten. Utbildningen genomförs på grundnivå och syftar till individuell kompetens mot inplacering i nivå OF-3 (majors/örlogskaptens grad).

Chefsprogrammet

I och med Chefsprogrammet 08/10 avslutades programmet och ersattes av Högre stabsofficersutbildning.

Högre stabsofficersutbildning

Högre stabsofficersutbildning startade för första gången hösten 2009. Utbildningen genomförs som uppdragsutbildning vid Försvarshögskolan. Utbildningen omfattar ett spektrum av olika militära operationer, från storskaliga internationella operationer till småskaliga operationer, olika konfliktnivåer, olika typer av militära uppgifter och gränssytor samt samspel med civila beslutsorgan och organisationer. Den gemensamma operationen och centrala operativa problemställningar placeras i centrum, vilket gör att taktisk och militärstrategisk nivå samt relationer till civila aktörer betraktas. Utbildningen genomförs på avancerad nivå och syftar till individuell kompetens mot inplacering i nivå OF-4 (överstelöjtnants/kommandörkapitens grad).

MATERIELFÖRSÖRJNING

Materieförsörjningen har under 2012 inneburit många viktiga leveranser till insatsorganisationen, inkluderat bl.a. Helikopter 16, fortsatta leveranser av JAS C/D, Korvett Visby, bärgningsbandvagnar, ammunitionsröjningsrobotar, ledningsutrustningar samt en stor mängd fältutrustning av varierande sorter.

Under 2012 har Försvarsmakten inte erhållit Regeringens medgivande att beställa ett flertal projekt. Detta tillsammans med förändringarna för stridsflygområdet har inneburit att Försvarsmakten inte till fullo behövt utnyttja det särskilda bemyndigandet för materielanskaffning inom anslag 1:3. Vidare ger materieförsörjning, beroende på insända men icke beslutade regeringsärenden, en påverkan på såväl insatsverksamhet som förbandsproduktion. De leveranser som kommit Försvarsmakten tillhanda uppfyller förväntan och krav. Investeringtrenden visar fortfarande på en minskning, vilket kan få effekter på vidmakthållande, reparationer och underhåll i framtiden.

Under 2012 har ett omfattande arbete lagts ned för att ta fram flera beslutsunderlag åt Regeringskansliet bl.a. avseende förmågelyft för JAS-systemet och an-

skaffning av insatsförmåga luftvärn. Regeringen fattade under december 2012 beslut om insatsförmåga luftvärn, vilket innebär att Försvarsmakten kan gå vidare i ärendet.

Försvarsmakten har under 2012 tillsammans med FMV och FOI tecknat nya separata myndighetsgemensamma överenskommelser vilka ligger till grund för fortsatt effektiv myndighetssamverkan, se vidare avsnitt Effektivisering inom försvarets materiel- och logistikförsörjning i detta dokument samt mer detaljerad redovisning i bilaga 3.

Uppföljningen av materiel i bruk hos Försvarsmaktens förband har resulterat i avsevärt bättre kontroll och redovisning av Försvarsmaktens tillgångar. Samarbete med Riksrevisionen har skett löpande under 2012.

Det faktum att planerade beställningar till leverantör inte skett i avsedd omfattning påverkar möjligheterna att inom given tidsram materieförsörja insatsorganisationen samt bidrar också till ökade kostnader.

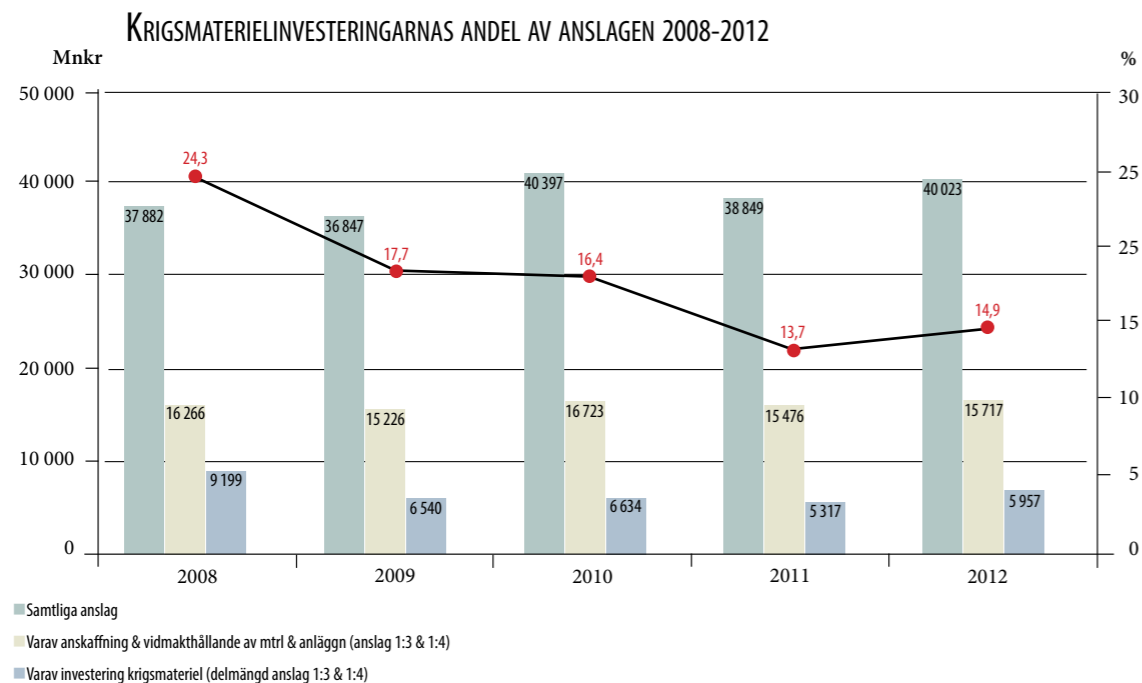
Omfattningen av icke beslutade s.k. regeringsärenden framgår av nedan tabell.

Löpnr	Regeringsärenden
RÅ 10/11	Anskaffning stridsledning bataljon (SLB) etapp
RÅ 09/20	Ansk GTRS 1-3 kanal (FM radiosyst)
RÅ 11/14, RÅ 12/8	Anskaffning VMS flygplan 102
RÅ 11/13	HTM Stridsbåt 90 (HTM strb)
RÅ 12/13 RÅ 11/6	Utveckling/anskaffning Satellitkommunikation
RÅ 12/10	Halvtidsmodifiering Spårö/Sturkö
RÅ 12/12	Anpassning telekom ledningsplats
RÅ 12/4	Anskaffning kommunikationsnod steg 2 13-15
FM 12/18	FM informationsinfrastruktur 13-15 (TOP SECRET)
RÅ 12/14	Anskaffning personlig CBRN-materiel 13-16
FM 12/19	RENO Strv 122 steg1
RÅ 12/17	Utveckling JAS 39 Gripen ⁴⁹
RÅ 12/15	FM informationsinfrastruktur 13-16 (SECRET)

Tabell 20 Insända men inte beslutade regeringsärenden 2012

49 Ärendet är beslutat 2012 men inte beställt.

Figur 3 Krigsmaterielinvesteringarnas andel av anslagen 2008-2012

Särskilt om investeringarna i krigsmateriel

Krigsmaterielinvesteringarnas⁵⁰ utfall och dess andel av Försvarsmaktens totala anslags-förbrukning framgår av diagram nedan. Det som här betecknas som krigsmateriel, är del av utgifterna inom anslag 1:3, som avser anskaffning av materiel som aktiveras och tas med i balansräkningen. Trenden avseende investeringarna i krigsmateriel har de senaste fem åren varit sjunkande. Minskningen beror bl.a. på att det under 2008 dels infördes en beloppsgräns avseende beredskapsinventarier vilket innebar att inköp understigande 250 000 kronor började direktavskrivs, dels skedde en ambitionssänkning genom att ramarna för materielanslagen reducerades.

Vidare bör det som redovisas om materielförsörjning i denna årsredovisning ses i perspektivet av vad Försvarsmakten anförde i skrivelsen "Förutsättningar för att utveckla och vidmakthålla Försvarsmaktens operativa förmåga efter 2015" (daterad 27 april 2012). Där redovisades bl.a. att betydande delar av den materielomsättning och -förnyelse som utgör en förutsättning för att insatsorganisationen ska nå avsedd förmåga, inte kan inrymmas i materielplaneringen ens på sikt.

INRÄTTANDET AV FYRA REGIONALA STABER

Försvarsmakten föreslog i Försvarsmaktens budgetunderlag 2011 (BU 11) att det inom insatsorganisationen inrättas fyra regionala chefer med staber för att under chefen för insats samordna markterritoriell verksamhet. Genom regleringsbrevet för budgetåret 2013 avseende Försvarsmakten har regeringen beslutat att dessa staber ska vara operativa och ingå i insatsorganisationen från 2013. Regionala staber personalförsörjs i huvudsak genom överföring från säkerhets- och samverkanssektioner samt insatsledning Stockholm och övertar därmed deras uppgifter.

Förslag till organisation, grundorganisatorisk tillhörighet och uppgifter framtogs under 2011 inom ramen för ett särskilt projekt. Staberna organiserades till del från 1 juli 2012 för att kunna övas och utveckla metoder i syfte att vara operativt användbara från 1 januari 2013.

De fyra regionala staberna är organiserade under Livgardet, I 19, P 4 och P 7 och cheferna är tillika chefer för dessa organisationsenheter. De regionala stabernas uppgifter är:

- samverkar med regionala myndigheter – länsstyrelser
- leder regional säkerhetstjänst
- beredd leda hemvärn med nationella skyddsstyrkor

- leder och samordnar mobilisering
- samordnar skyddsobjektförteckning
- beredd leda regional territoriell verksamhet på order av chefen för insats

Staberna är organiserade och löser anfallda uppgifter från 2013-01-01. De bemannades i samband med Försvarsmaktens omstrukturering 2012 varvid bl.a. personal överfördes från dåvarande säkerhets- och samverkanssektioner vid FMTM och Insatsledning Stockholm. Personaluppfyllnaden avseende kontinuerligt tjänstgörande personal motsvarar i stort det bemannings- och därmed även det vakansläge som råder i insatsorganisation. Avseende tidvis tjänstgörande personal är vakansläget betydligt större då rekrytering och utbildning pågår.

INSATSER

SAMMANFATTNING

Försvarsmaktens insatser har i stort genomförts enligt plan. Nationella insatser har genomförts i normal omfattning vilket i stort innebär att förmågan att upptäcka kränkningar i luften och till sjöss vidmakthållits i och med de insatser som genomförts för att identifiera och avvisa kränkningar.

Internationella insatser har genomförts inom ramen för ISAF och KFOR vilket innebär att Försvarsmakten vidmakthållit förmågan att genomföra gemensamma markoperationer och att samverka med andra nationer. Planering för genomförande av ME-03 ATALANTA 2013 har genomförts enligt uppsatta målsättningar. Förberedelser för reduceringar av truppbidraget inom ISAF har inneburit ett lägre ekonomiskt utfall än vad som planerats. Detta beror främst på att logistikfunktionen kunnat reducera sina kostnader.

VERKSAMHETENS OMFATTNING

Verksamheten omfattar internationella och nationella insatser.

VERKSAMHETENS BIDRAG TILL DEN OPERATIVA FÖRMÅGAN/EFFEKTER

Att utveckla Försvarsmaktens förmåga genom internationella insatser bidrar sammantaget till att främja svensk säkerhet och därigenom förebygga och han-

tera kriser i vår omvärld. Insatserna nationellt och internationellt är en väsentlig del av Försvarsmaktens förmågeutveckling. Genom att cirka 40 procent av Försvarsmaktens personal nu genomfört internationella insatser har det bidragit till ökad förmåga till att planera, leda och genomföra insatser. Det har gett en väsentlig höjning av Försvarsmaktens totala förmåga. Insatserna nationellt och internationellt bidrar på ett avgörande sätt till genomförandet av försvarsreformen. Det skall dock poängteras att erfarenheterna från de internationella insatserna inte är av den storhet och karaktär att de ökar, framförallt markstridskrafternas, krigsduglighet i lösande av dess huvuduppgifter. Bland annat gäller det strid i större förband samt samordningen mellan olika stridskrafter.

Ett flertal förband ur insatsorganisationen har under innevarande år bidragit med delar till Försvarsmaktens *internationella insatser*. De pågående insatserna i Afghanistan och Kosovo samt så kallade enskilda insatser bidrar kontinuerligt till att utveckla förmågan att kunna planera för, delta i och nationellt leda internationella insatser. Ett sådant exempel under det gångna året utgörs av Marinens planering och genomförande av OPEN SPIRIT. Insatsen utgör en årligen återkommande minröjningsoperation i de baltiska staterna som syftar till att bidra till säkrare sjöfart, fiske och annan maritim verksamhet i Östersjön. Vidare har svensk bemanning av befattningar vid multinationella staber bidragit till kompetensutveckling och förståelse för fortsatt nationellt och internationellt stabsarbete.

Marinstridskrafterna har under året upprätthållit beordrad insatsberedskap. Marinstridskrafternas insatser både internationellt och nationellt medverkar till att öka dess förmågan att verka i flexibelt sammansatta förband. Sammantaget har insatserna bidragit till utvecklingen av Försvarsmaktens förmåga att genomföra kortvariga insatser i en multinationell operation. Försvarsmakten har även under 2012 bemannat befattningar vid Operation Atalanta Operational Headquarters (OHQ) i Northwood och därmed följt den maritima utvecklingen kring Afrikas Horn. Delar av marinstridskrafterna genomför inom ramen internationella insatser, framförallt operation ATALANTA samt Afghanistan, verkan mot irreguljära motståndare i lågintensivkonfliktområden, vilket bidrar till en utvecklad förmåga att möta denna form av aktörer.

⁵⁰ Avser beredskapsinventarier oavsett färdigställda eller pågående investeringar. Inkluderar inte beredskapsvaror.

För markstridkrafterna återspeglar insatsen i Afghanistan i allt större omfattning förband ur IO 14 vad avser uppträdande och organisation, vilket bidrar i sig till att utveckla Försvarens grundläggande förmågor. Utveckling av specifika delförmågor och införande av nya system såsom Tactical Unmanned Aerial Vehicle (T-UAV) har medverkat bland annat till förmågeutveckling inom underrättelsefunktionen. Inom funktionen flygunderstöd har förmågeutveckling skett avseende helikopterburen medicinsk evakuering (MEDEVAC) men även förmågan att leda indirekt bekämpning exempelvis stridsflyg, Joint Terminal Attack Coordinator (JTAC). Försvarens utbildning och mentorskap av afghanska säkerhetsstyrkor har även bidragit till att utveckla Försvarens förmåga att ge militärt stöd. Dessutom har insatsen i Afghanistan bidragit till förmågan att lösa uppgifter inom ramen för en operation syftande till upprorsbekämpning, Counter Insurgency (COIN), varvid förmågan till väpnad strid i en lågintensiv konflikt och förmågan att möta hot i form av mineldöverfall, Counter-Improvised Explosive Devices (C-IED) har ökat. Utbildning, träning och insats av såväl svenska som afghanska enheter har gjort att sannolikheten för upptäckt av improviserade sprängladdningar har förbättrats markant.

Flygstridskrafterna har under året upprätthållit incident- och insatsberedskap nationellt. Internationellt har flygstridskrafterna varit insatta med helikoptrar och transportflyg i Afghanistan. MEDEVAC uppgift har lösts med Helikopter (HKP) 10B, vilket utgör en viktig grund för förmågetillväxten gentemot HKP 16. Utöver deltagande i insats i Afghanistan har transportflyg genomfört ett stort antal flygningar till stöd för Försvarens insatser i olika missionsområden. Flygtransportförmågan har dock nedgått något gentemot tidigare år vilket bland annat kan hänföras till ökat antal tekniska felutfall hos en relativt ålderstigen flygplansflotta innebärande en sammanlagt försämrade flygtransportförmåga.

Insatsen i Kosovo har bidragit till fortsatt utveckling av förmågan till internationell samverkan, samt avseende samverkan med civila myndigheter. Den erfarenhet svenska officerare, soldater och sjömän erhåller genom internationell tjänst bidrar starkt till Försvarens interoperabla förmåga.

De nationella insatserna som genomförts under året har sammantaget bidragit till att vidmakthålla

Försvarens förmåga att hävda Sveriges territoriella integritet. Förmågan att upptäcka kränkningar i luften och till sjöss, undantaget förmågan att möta kränkningar under vattnet, har bibehållits i och med de insatser som genomförts för att identifiera och avvisa kränkningar. Inom ramen för nationella insatser har även det stora antalet tillfällen då Försvarens lämnat stöd till civil verksamhet i kombination med en ökad samverkan, planläggning och övning bidragit till en ökad förmåga.

INTERNATIONELLA INSATSER

ISAF

Status på förbandet

I Afghanistan (ISAF) har det svenska styrkebidraget fortsatt uppdraget att stödja stabilisering och återuppbyggnad av samhällsstrukturer i Afghanistan. Sverige har sedan mars 2006 haft ledningsansvar för området kring staden Mazar-e Sharif (Provincial Reconstruction Team (PRT) MES). Sverige bidrar även med stabsofficerare vid ISAF:s centrala och regionala stab samt officerare som genomför stöd för de afghanska säkerhetsstyrkorna (ANSF). Bidraget uppgick under år 2012 till ca 570 befattningar. Under 2012 har i genomsnitt 47 kvinnor per kontingent deltagit i ISAF insatsen vilket utgör ca 12 procent av det totala antalet befattningar inom insatsen.

PRT MES har under 2012 transformerats till en civil del, Transition Support Team (TST), MES respektive en militär del, Task Force Northern Lights (TF NL). Förbandet är operativt och löser, mot bakgrund av storleken på området och tillgängliga resurser, uppgiften på ett tillfredsställande sätt. PRT MES, och sedermera TF NL, har fokuserat på gemensamma stabilitetsoperationer tillsammans med ANSF och OMLT. Bedömningen är att närvaron påtagligt bidrar till att normalisera och stabilisera området samtidigt som samfälliga operationer bedrivs med ANSF. Helikopterenhet SAE MEDEVAC bidrar med sjuktransportförmåga över tiden. Styrkebidraget omfattar två HKP 10B och 30 befattningar. Under maj till augusti bestod styrkebidraget också av ett flygplan, typ C-130 som var baserad på Camp MARMAL (CM).

Omstrukturering av styrkebidraget pågår, med bland annat påbörjad avveckling av Camp Monitor (CMN), planering för avveckling av Camp Northern Lights (CNL), flytt till Camp Nidaros (CND) samt upprättandet av gemensamt styrkebidrag⁵¹. Antalet operativa befattningar har nedgått med ca 100 befattningar under slutet av 2012. Omstruktureringsstyrka (OMS 01) om ca 90 befattningar har tillförts. I december 2012 överlämnade TF NL ansvaret för provinsen Sar-e Pul till Regional Command North (RC N).

En extraordinär händelse under perioden har varit den stridskontakt som inträffade i slutet av mars, då en soldat blev svårt sårad och medicinskt repatrierad till Sverige.

Genomförd verksamhet

Under första kvartalet transformerades PRT MES till en civil del, TST MES respektive en militär del, TF NL. Planering och förberedelser för C-130 bidrag till ISAF genomfördes och transportflygplan baserades på CM från mitten av maj och ca fyra månader framåt.

Under andra kvartalet avlöstes personal varvid insatsenhet FS 22 roterade hem och FS 23 övertog uppgiften. Svenskt C-130 bidrag till ISAF påbörjades under perioden och ett transportflygplan baserades på CM från mitten av maj till september.

Under tredje kvartalet skedde förberedelser för att omstrukturera styrkebidraget, med bland annat avveckling av CNL och CMN, påbörjades. VIP-besök i Sverige bestående av ett antal afghanska generaler genomfördes med gott resultat. Svenskt C-130 bidrag under fyra månader till ISAF avslutades i mitten på september och i början på oktober var förbandet helt avvecklat. Det svenska bidraget med C-130 till ISAF genomförde 228 uppdrag 2012. Totalt transporterades ca 3 000 personer och ca 420 ton last. Helikopterenhet SAE MEDEVAC har genomfört drygt 40 uppdrag under 2012.

Under fjärde kvartalet har avlösning av personal genomförts varvid insatsenhet FS 23 hem roterade och FS 24 övertog uppgiften. Från och med FS 24 har andra skyttekompaniet (grupperat på Camp Monitor) avvecklats. Mentorering på bataljonsnivå har avslutats.

Betydelsefulla erfarenheter

Avvecklingen av infrastruktur har påbörjats, och kräver stor samordning. Detta såväl i insatsområdet, i Sverige, som tillsammans med flera andra länders försvarsmakter.

Förstärkning med strategisk reserv har genomförts vid två tillfällen och ger kontingentschefen möjlighet att lösa tillförda uppgifter, exempelvis avveckling av infrastruktur, på ett bra sätt. Insättande av strategisk reserv i pågående insats är också värdefullt för att kunna pröva och utveckla Försvarens beredskapssystem.

Övergång till civil ledning är genomförd. I det fortsatta arbetet krävs en hög grad av samordning mellan Försvarens, Regeringskansliet och civila organisationer.

Även under 2012 har det visat sig att den stridsteknik och taktik som används i Försvarens även fungerar under insats med hög hot- och risknivå. Operativa erfarenheter har kontinuerligt återmatats till Försvarens och används dels i utbildning och träning av kommande kontingenter, dels i reglements- och handboksarbete.

KFOR

Status på förbandet

I Kosovo (KFOR) har det svenska styrkebidraget fokuserat på att upprätthålla säkerhet och rörelsefrihet samt genomfört åtgärder för att stödja utvecklingen av en fungerande säkerhetsstruktur inom regionen. Det svenska styrkebidraget uppgår till 55 befattningar. Truppbidraget är grupperat med sin huvuddel på Camp Film City samt i två s.k. Fieldhouse i PRISTINA och i GRACANICA. Svensk ledning är etablerad för att leda Joint Regional Detachment Center (JRD-C). Under 2012 har i genomsnitt 13 kvinnor per kontingent deltagit i insatsen vilket utgör ca 24 procent av det totala antalet befattningar inom insatsen.

Det svenska bidraget till Security Sector Reform (SSR) fortgår enligt plan, se vidare bilaga 3 för mer detaljer.

⁵¹ Ingående länder Sverige, Norge, Finland och Lettland.

Genomförd verksamhet

Utvecklingen av JRD-konceptet⁵² samt LMT-verksamheten fortsätter. Samverkan med olika aktörer på olika nivåer bedrivs med gott resultat.

Betydelsefulla erfarenheter

Uppsättande förband har med stöd av Försvarsmaktens HR-centrum ansvar för rekryteringen till kommande insatser. Reservofficerare, tjänstgörande i insatsen, är av stor vikt inte minst då deras civila kompetens kommer till användning. Tidigare dragna erfarenheter från insatsen i Kosovo har tillvaratogs på ett bra sätt. Eftersom Kosovoinsatsen avslutas under 2013 kommer en fullständig erfarenhetssammansättning att göras inom Försvarsmakten av hela den svenska insatsperioden (KS01-KS27). Dragna erfarenheter för Försvarsmakten kommer här särskilt att framgå.

Förändringen av insatsens karaktär till att stödja uppbyggnaden av en säkerhetsstruktur i området ställer stora krav på väl utvecklad samordning med civila aktörer, samt på ett flexibelt nationellt stöd.

ÖVRIGA INSATSER

Insatsen för ATALANTA OHQ/FHQ har genomförts genom att Sverige har tillsatt befattningar vid OHQ staben för ATALANTA i Northwood. Detta har i stort genomförts enligt plan men med något lägre bemanning.

Insatsen inom ramen för Unified Protector har under 2012 utgjorts av avvecklingskostnader för insatserna FL-01 och FL-02. Kostnaderna har blivit något lägre än planerat beroende på lägre flygbränsle- och baskostnader på Sicilien.

Insatsen inom ramen för ATHENA har utgjorts av utbetalningar till Sveriges procentuella andel i det gemensamma finansieringssystemet för EU insatser. Dessa utbetalningar har skett enligt faktureringar från ATHENA-mekanismen.

Övriga insatser består i huvudsak av åtgärder med anledning av Försvarsmaktens uppföljningsansvar efter genomförda insatser. Här ingår PREHAB och REHAB-kostnader som kan uppstå efter genomförda insatser. Här ingår även andra nödvändiga åtgärder som inte direkt kan knytas till specifik insats.

Ekonomiskt utfall per insats under utgiftsområde 6, anslag 1:2

Insats (Mnkr)	2012			2011		2010		Not
	Ram ⁵³	Utfall	Utfall /Ram	Utfall	Utfall /Ram	Utfall	Utfall /Ram	
ISAF	1 760	1 360	77 %	1 595	84 %	1 616	104 %	1
KFOR	106	81	77 %	141	77 %	336	97 %	2
ATALANTA OHQ/FHQ	6	4	67 %	4	85 %			3
ATALANTA ME 01, avvecklad						1	60 %	
ATALANTA ME 02, avvecklad						200 ⁵⁴	100 %	
ATALANTA ME 02, avvecklad				27	141 %			
EUFOR, avvecklad						1	51 %	
UNIFIED PROTECTOR FL01/02	23	16	70 %	220	65 %			4
ATHENA	30	4	13 %	6	16 %	2	3 %	5
SALIS								6
Kustbevakningen, avvecklad						48	79 %	
Övrigt	20	20	100 %	21	52 %	16	39 %	
Total	1 945	1 485	76 %	2 014	80 %	220	98 %	7

Tabell 21 Ekonomiskt utfall per insats under utgiftsområde 6, anslag 1:2

52 Detta är en stabs- och ledningsfunktion som samordnar verksamheten för tilldelade LMT. Sverige har för närvarande ledningsansvar för JRD-Centre (JRD-C).

53 Försvarsmakten disponerar endast de delar av anslaget som regeringen särskilt beslutar om per insats eller uppgift.

54 Utfall inkluderar QHQ/FHQ.

Utfallet i ovan tabell avser endast så kallade särkostnader d.v.s. de kostnader som tillkommer i samband med genomförande av verksamheten. För internationella insatser redovisas därför inte grundlöner för fast anställd personal under detta anslag. Ovan tabell är således inte att likställa med tabeller "Nettoredo-visning utfall - kostnader och intäkter" i övriga resultatredovisningar.

Not:

1. Beslut om campavveckling har reducerat logistikkostnaderna avsevärt. Inget behov av att utnyttja planerad reserv har också bidragit till det låga utfallet. Detaljbudget uppgick inte till 100 procent av tilldelad ram på grund av en del redan påbörjade reduceringar. Ett minskat behov av förnödenhetsanskaffning har även bidragit till en reducering av de löpande logistikkostnaderna. Försvarsmakten föreslog redan i kvartalsrapport 1 en nedjustering av ram i regleringsbrevet.
2. Logistik- och personalkostnader har varit lägre än planerat på grund av en något reducerad organisation samt lägre kostnader för flyg- och godstransporter.
3. Det, i förhållande till ramen, lägre ekonomiska utfallet för 2012 beror på lägre personalkostnader på grund av att alla befattningar inte tillsatts.
4. Kostnaderna för avveckling och avslut av förbandet FL-01 och FL-02 har under 2012 blivit lägre än tidigare bedömt. Det avser främst flygbränsle- och baskostnader på Sicilien.
5. Utfall lägre än normalt. Beror på beslut av ATHENA specialkommitté att inte fakturera Sverige mer än så under 2012. Försvarsmakten kan inte påverka utfallets storlek utan skall genomföra utbetalningar efter beslut av specialkommittén.
6. Grundavgifter för SALIS belastar anslag1:1.1 utgiftsområde 6.
7. Förslag till justering av ramarna i regleringsbrevet lämnades i kvartalsrapport 1 2012.

NATIONELLA INSATSER

Beredskap har upprätthållits med grundorganisationens resurser i enlighet med författningar och regeringens särskilda beslut för hävdande av den territoriella integriteten.

Ledningsberedskap för tidig insats med Försvarsmaktens tillgängliga resurser har under året kontinuerligt upprätthållits.

På land har beredskapsstyrkor och bevakningsresurser ständigt funnits avdelade och Försvarsmakten har genomfört en normal mängd bevakningsinsatser under 2012 d.v.s. ca 150 stycken. I huvudsak omfattar insatserna bevakningsuppgifter vid skyddsvärd verksamhet och insatserna är förhållandevis jämnt fördelade mellan transportverksamhet och vid stationära objekt.

Sjöterritoriet har övervakats med fasta sensorer och sjöbevakningsfartyg har funnits tillgängliga för identifiering och ingripande mot överträdelser av tillträdesbestämmelserna. Frivilliga flygkåren (FFK) har även utnyttjats som stöd för identifiering.

Luftrummet har övervakats med fasta sensorer kompletterade med rörlig radarspaning.

Flygplan (rote) med incidentuppgifter har funnits tillgänglig med hög startberedskap enligt fastställd beredskapsorder. Antalet flygföretag inom ramen för incidentinsats och spaning har bibehållits på hög nivå år 2012 med anledning av fortsatt omfattande övningsaktivitet i närområdet. Även transportflygplan har funnits tillgängliga med hög startberedskap.

Under året har sex kränkningar konstaterats. Ytterligare fem händelser, definierade mellan konstaterad kränkning av svenskt territorium och oklar hantering av tillstånd, har hanterats. 133 stycken händelser av arten utebliven föranmälan, enligt kraven om att föranmäla sin ankomst till svenskt territorium 48 timmar i förväg har förevarit. Detta är väsentligt fler händelser än 2011 beroende på att Sverige gjort en regeländring till 48 timmars förvarning, vilket är en anpassning till andra länders bestämmelser. Trenden på antalet händelser är nedåtgående.

Sverige har själv uppsåtligt kränkt annan nations territorium vid tre tillfällen. Två gånger har finskt territorium kränkts och en gång danskt territorium.

P.g.a. verksamhetens ringa ekonomiska omfattning, som belastar anslag 1:1 redovisas inte dessa kostnader i detta sammanhang.

FREDSFRÄMJANDE INSATSER

SAMMANFATTNING

De fredsfrämjande insatserna har i huvudsak genomförts enligt plan. Försvarsmakten har rekryterat, utbildat och utrustat personal för insatser enligt regeringsbeslut för internationell freds-, säkerhetsfrämjande och konfliktförebyggande verksamhet samt genomfört de insatser regeringen beslutat. Vid utgången av 2012 pågick åtta insatser i 13 länder med personal placerad som militärobservatörer, stabsofficerare, delegater, rådgivare och utbildare. En kvinnlig stabsofficer har tjänstgjort inom den fredsfrämjande verksamheten under 2012. Den ekonomiska ramen ändrades i Regleringsbrev daterat 15 november 2012 från 72,5 miljoner kronor till 67,5 miljoner kronor. Ramen har nyttjats till 97 procent under året.

VERKSAMHETENS OMFATTNING

Den fredsfrämjande verksamheten omfattar enskilda insatser.

VERKSAMHETSGRENENS BIDRAG TILL DEN OPERATIVA FÖRMÅGAN/EFFEKTER SAMT ERFARENHETER

Stödet med personal och kompetenser bedöms generellt ha gett ett bra resultat för mottagarna och Försvarsmakten. Verksamheten har gett möjligheter till svensk insyn och påverkan. Utifrån ett säkerhets- och skyddsperspektiv bör ett minimum av fem officerare tjänstgöra inom varje insats.

Rekryteringen för 2013 är försenad då beslutad rekryteringsmetod har omarbetats. Detta kan påverka förutsättningarna för att bemanna befattningar under första kvartalet 2013.

I samband med insatsen i Syrien (UNSMIS) samt utökningen av UNAMA påvisades svårigheten att

med kort varsel bemanna insatser som startas eller utökas. Detta på grund av att ingen beredskapsstyrka finns inom enskilda insatser. FN överväger att utbilda och utrusta en mindre styrka om cirka fem till tio personer för att täcka detta behov i framtiden.

ENSKILDA INSATSER (INKL. MILITÄROBSERVATÖRER)

Inom UNMISS har en förändring gjorts avseende befattning då Air Ops har ersatts med Stabsofficer Current Ops J3 JUBA HQ. För att bibehålla numerären tog Sverige stabsofficersbefattningen eftersom befattningen som Air Obs tilldelades Rwanda.

Department of Peace Keeping Operations (DPKO) har under en 12 månadsperiod tilldelat UNTSO 2 extra stabsbefattningar med placering i UNTSO HQ och Ismailia HQ.

UNAMA har utökats till fyra rådgivare fr.o.m. juli 2012. Detta då Sverige tilldelades befattningarna chef UNAMA militära del samt en adjutantsbefattning. Dessa befattningar upphör efter tolv månaders tjänstgöring.

Försvarsmakten har utökat med en stabsbefattning i ALTHEA inom Training/Planning, vilket ökar Försvarsmaktens möjligheter att utveckla den bosniska försvarsförmågan.

Det svenska bidraget till EU utbildningsinsats i Uganda har utökats till åtta officerare. Inom EUTM rekryteras i huvudsak specialistofficerare vilket har gett positivt resultat. Sverige håller en mycket hög nivå vad gäller kompetens och utbildningspedagogik för utbildning av de somaliska säkerhetsstyrkorna. Vidare så har Sverige deltagit under en kortare period med en Gender Advisor. Mycket goda resultat avseende genderfunktionen inarbetades i utbildningen och träningen av de somaliska rekryterna. Insatsen EUTM har vid flera tillfällen särskilt påpekat de goda resultaten till Försvarsmakten.

ATCH har genomfört uppföljning av insatserna MONUSCO, EUTM, UNTSO, ALTHEA samt UNMISS under perioden.

På nästföljande sida redovisas pågående och avslutade insatser.

Insats	Område	Styrka	Anm.
ALTHEA	Bosnien	2	Fr.o.m. november 2 officerare
EUTM	Uganda	7/8	7 officerare omg 3 och 8 officerare omg 4. 1 Gender Advisor under 4 veckor omg 4.
MONUSCO	Kongo-Kinshasa	5	
NNSC	Syd Korea	5	Ingen rotation av personal under året.
UNAMA	Afghanistan	4	Utökad med 1 general och 1 adjutant from juli.
UNMOGIP	Indien/Pakistan	5	Medic assist avvecklad juni.
UNSMIS	Syrien	3 (5)	3 officerare i insatsområdet 1-2 månader. 2 officerare i beredskap i Sverige under 3 månader. Insatsen avvecklad i augusti.
UNMISS	Syd-Sudan	7	
UNTSO	Mellanöstern	9	2 extra stabsbefattningar OF4, tidsbegränsat under 12 månader.

Tabell 22 Pågående och avslutade insatser samt målsättning(*) avs. bidragets styrka enligt regleringsbrev 2012

Ekonomiskt utfall per insats under utgiftsområde 5 anslag 1:2

Insats (Mnkr)	2012			2011		2010		Not
	Ram ⁵⁵	Utfall	Utfall /Ram	Utfall	Utfall /Ram	Utfall	Utfall /Ram	
MONUSCO	8,3	7,4	89 %	7,5	94 %	7,5	75 %	
EUSEC	0			0*	1 %	0,2	6 %	1
UNMIS, avslutad	0			9,9	99 %	7,6	68 %	
UNMISS	8,6	11,6	135 %					2
EUTM	4,9	5,1	104 %	5,1	83 %	3,1	100 %	3
UNAMA	4,0	4,7	117 %	1,7	102 %	2,9	77 %	4
UNMOGIP	9,7	8,5	88 %	9,7	102 %	9,4	110 %	
NNSC	14,3	11,6	95 %	14,1	106 %	12,6	98 %	
UNMIN, avslutad	0			0,6	103 %	2,8	92 %	
UNTSO	12,7	10,8	85 %	8,6	78 %	10,5	100 %	
ALTHEA	1,7	1,5	88 %	1,6	110 %	0,8	26 %	
MINURCAT, avslutad	0					0	0	
UNAMID, avslutad	0					1,0	21 %	
UNSMIS	0	1,8	N/A					
UNDOF	0	0						5
UNMIL	0	0						5
UNIFIL	0	0						5
Gemensamma kostnader	3,3	2,4	73 %	2,2	109 %	0,7	25 %	6
Total	67,5	65,4	97 %	61,0	96 %	59,1	74 %	

Tabell 23 Ekonomiskt utfall per insats utgiftsområde 5 anslag 1:2

För utgiftsområde 5 anslag 1:2 tillämpas inte särkostnadsmodellen. Samtliga kostnader inklusive grundlöne-kostnader ingår i utfallet i ovan tabell. Ovan tabell är således inte att likställa med tabeller "Nettoredovisning utfall - kostnader och intäkter för hela verksamheten" i övriga resultatredovisningar.

⁵⁵ Försvarsmakten disponerar endast de delar av anslaget som regeringen särskilt beslutar om per insats eller uppgift

Not:

1. Befattningen kunde inte bemannas under året p.g.a. krav på kvalificerade kunskaper i franska språket i kombination med efterfrågad kompetensnivå.
2. Antalet befattningar utökades under året. Ersatte UNMIS.
3. De totala kostnaderna delas lika mellan Försvars- och Utrikesdepartementet. Här redovisas endast Utrikesdepartementets del.
4. Antalet befattningar utökades under året
5. Ej genomförd i avsaknad av lämpliga befattningar.
6. Kostnader uteblev för undervisning i franska språket och lägre uttagningskostnader

STÖD TILL SAMHÄLLET

SAMMANFATTNING

Stöd till samhället har i stort genomförts i normal omfattning. Den enskilt största stödinsatsen har varit med anledning av det havererade norska C 130 planet i Kebnekaise. Huvuddelen av antalet övriga insatser har utgjorts av stöd till polisen avseende ammunitionsröjning samt eftersök av försvunna personer

VERKSAMHETENS OMFATTNING

Verksamheten omfattar främst stöd till det civila samhället i fredstid inom ramen för olika författningar. Stödet är en relativt omfattande del av Försvarmaktens nationella verksamhet.

VERKSAMHETSGRENENS BIDRAG TILL DEN OPERATIVA FÖRMÅGAN

Förmågan att samverka med andra myndigheter och att ställa efterfrågade resurser till förfogande har ökat till följd av de genomförda stödinsatserna 2012.

LAG OM SKYDD MOT OLYCKOR

Försvarmakten har lämnat markoperativt stöd enligt lagen (2003:778) och förordningen (2003:789) om skydd mot olyckor (LSO) vid ett 80-tal tillfällen, varav majoriteten är eftersök efter försvunna personer. Försvarmaktens mest omfattande stödinsats

under 2012 var stödet till Sjö- & Flygräddningscentralen (JRCC), Polisen samt Statens haverikommission (SHK) med anledning av det havererade norska C 130 planet i Kebnekaise den 15 mars 2012. Försvarmaktens stöd till denna operation har varit såväl omfattande som utmanande med hänsyn till olyckans komplexitet. Under 2012 har stödet från Försvarmakten pågått från mars till september månad och är beräknad att återupptas under våren 2013.

STÖD TILL CIVIL VERKSAMHET

Under året har 350 stycken sjöräddningsinsatser genomförts vilket inkluderar alla typer av stöd, från plottningsutdrag över miljöinsatser till rena sjöräddningsoperationer. Dessutom har 18 stycken marina ammunitionsröjningsinsatser genomförts samt tre stödinsatser till Polisen.

På marksidan har stödet främst bestått av ammunitionsröjningsinsatser med ca 140 genomförda insatser under 2012.

På flygsidan har stöd till samhället getts vid sju tillfällen. Insatsen vid Kebnekaise och transport av en sjuk person i flygtransporterad ambulans utgör exempel på detta.

Med anledning av snöoväder så har Försvarmakten stött samhället med främst bandvagnar på ett flertal platser i landet.

Nettoredovisning utfall - kostnader och intäkter för hela verksamheten⁵⁶

Stöd till samhället, totalt (Mnkr)	2012
Materiel	--
Personal- och omkostnader ⁵⁷	19
Infra	0,5
Verksamhet	3,5
Totalt	23,0

Tabell 24 Nettoredovisning av kostnader och intäkter - Stöd till samhället

Försvarmakten fakturerar uppdragsgivarna vid stöd till samhället för sina kostnader. Detta gäller dock inte insatser som omfattas av Lagen om skydd mot olyckor (LSO). Dessa insatser faktureras inte beställande kund. Försvarmakten är skyldig att genomföra

⁵⁶ Inkluderar både direkta och indirekta kostnader från de anslag som belastat verksamheten.

⁵⁷ Då merparten av posten omkostnader utgörs av personalkostnader som omfördelats, redovisas posterna personal och omkostnader samlat/summerat.

dessa insatser utan kostnadstäckning, vilket ger utfall enligt ovan tabell, som inkluderar både kostnader och intäkter.

Kostnadsutfallet under året beror i huvudsak på insatsen med anledning av det havererade norska C-130 planet i Kebnekaise. Insatsen genomfördes enligt LSO varvid kunden alltså inte fakturerades.

FORSKNING OCH UTVECKLING

SAMMANFATTNING

Som ett led i tillämpningen av Försvarmaktens FoU-strategi och materielförsörjningsstrategi har verksamheten ett tydligt fokus mot kunskapsuppbyggnad, leverans och resultatöverföring till insatsorganisationen. Genomförda leveranser av resultat och kunskap, till förbanden och materielförsörjningsprocessen, ger effekt på såväl kort som lång sikt och är resultat även av tidigare investeringar inom verksamhetsområdet.

VERKSAMHETENS OMFATTNING

Verksamheten omfattar forskning, teknikutveckling, transferprogrammet, studier, konceptutveckling och materielutveckling.

VERKSAMHETENS BIDRAG TILL DEN OPERATIVA FÖRMÅGAN/EFFEKTER

Det primära syftet med forskning och teknikutveckling (FoT) är att vara kunskaps- och kompetensskapande genom att bygga upp en kunskapsbank. Kunskapsbanken ska tillämpas för att kompetensförsörja Försvarmaktens utveckling av efterfrågade förmågor både på kort- och lång sikt. FoT är förutsättningsskapande verksamhet för att utveckla en förmåga. Den kunskap som genereras ger Försvarmakten nödvändiga underlag för beslut om hur hotbilderna ser ut och utvecklas med avseende på vad Försvarmakten kan göra i form av materiella motåtgärder och taktiskt uppträdande samt för att klarlägga vilka medvetna risker myndigheten tar.

Långsiktighet i forskningen är av stor vikt för att skapa förutsättningar för långsiktigt vidmakthållande. Vidare så ger den kunskap som skapas i kunskapsbanken en kunskapsnivå som ger bättre förutsättningar för Försvarmakten att anpassa sig till det oväntade. Med forskning på lång sikt skapas även förutsättningar att möta nya hot och möjligheter.

FORSKNING OCH UTVECKLING

Forskning

Leveranser och resultat från forskningsverksamheten är genomgående av hög kvalitet. Inom flera områden håller forskningen internationell toppkvalitet och möjliggör därmed en viktig del av informations- och kunskapsutbytet med andra länder och organisationer. Betydelsen och behovet av det internationella samarbete ökar, såväl bi- som multilateralt. En viktig del av forskningen är att fylla på kunskapsbanken som när den tillämpas skapar förutsättningar för förmågeutveckling. Under året har leverans skett av bland annat sensorsystemkoncept med lämplig sensoruppsättning samt värdering av nya tekniker och metoder i valda scenarier.

Teknikutveckling

Den teknikutveckling som genomförts, i vissa fall ända upp till för tio år sedan, är idag relevant för tillämpning inom Försvarmakten, som exempelvis att den teknikutveckling som genomfördes för tio år sedan ligger till grund för de val Försvarmakten gör avseende JAS 39. En mindre del kommer även till användning under samma år den genomförs. Teknikutveckling är i grunden långsiktig verksamhet där realisering av resultaten och nyttan sker vid ett senare tillfälle och ofta i ett annat sammanhang som exempelvis vid leverans av ett materielsystem, en modifiering eller anpassning av ett system. Under året har leverans skett av bland annat fallstudie i Försvarmakten med syfte att utvärdera och utveckla möjligheterna och effekterna med tillståndsovervakning samt tillståndsbaserat underhåll.

Transferprogram FoT

Överföringen av de mest lovande resultaten av Försvarmaktens FoU-satsningar till insatsorganisationen har under det gångna året fortsatt. Samtidigt har planering för att reducera transferprogram FoT genomförts för att anpassa programmets omfattning till den kraftigt reducerade ekonomiska ramen som gäller från den 1 januari 2013. Programmets nuvarande projekt genomförs inom flera av insatsorganisationen prioriterade områden och spänner fortsatt över samtliga operationsmiljöer. Under året har leverans av termitlansar⁵⁸ skett.

Studier och konceptutveckling

Studier har genomförts för att utveckla operativ förmåga samt lösa kunskapsbehov för Försvarmaktens perspektivplanering, för mark-, sjö- och luftarenorna samt lednings-, informations- och logistikom-

⁵⁸ Koncept för destruktions av sjöminor.

råderna. Resultaten av studierna har gett efterfrågat beslutsunderlag för planering och implementering av behov och frågeställningar i olika tidsperspektiv, främst i syfte att utveckla operativ förmåga.

Konceptutveckling utifrån gjorda erfarenheter från bl.a. tidigare studier och utvecklingsprojekt, vida-reutvecklat Försvarens behov av koncept för insatsförmågor på militärstrategisk, operativ och högre taktisk nivå. Under året har arbetets tyngdpunkt legat på koncept för expeditionär förmåga, operativ ledning, informationshantering, logistikledning samt personalrelaterade frågor. Under året har bland annat leverans av en studieplattform, UAS HKP 01, utförts.

Övrig koncernövergripande FoU

Verksamhetsområdet är en sammanslagning av flera verksamheter av övergripande karaktär som stöd till FoU och förmågeutveckling. Exempel på detta är vidareutveckling av Flygvapnets Luftstridssimuleringscentrum (FLSC), Nationella Flygtekniska Forskningsprogrammet (NFFP), Operationsanalytiskt stöd (OA-verksamheten) till Högkvarteret, KUPAL – utvecklingen av en kunskapsportal för Försvarensmakten (databas för all FoU), sammanhållning av Försvarens spelkorts-bibliotek, inkl. metod, Sveriges medverkan i s.k. kategori A-program inom

Särskilt om forsknings- och teknikutvecklingsanslaget (anslag 1:5)

Nedanstående tabell visar verksamhetsutfallet de tre senaste åren avseende anslag 1:5 Forskning och teknikutveckling. Notera att i ovan tabell, Nettoresultat av kostnader och intäkter för Forskning och teknikutveckling, ingår förutom anslag 1:5, utfall från anslag 1:1 Förbandsverksamheten.

Verksamhet (Mnkr)	2012	2011	2010
Forskning vid Totalförsvarets forskningsinstitut, FOI	329,2	303,6	345,8
Forskning vid Försvarens högskolan, FHS	23,3	32,8	48,5
Forskning vid Kungliga Tekniska Högskolan, KTH och andra leverantörer	24,1	23,5	16,6
Forskning vid Karolinska institutet, KI	12,5	8,4	9,1
Nationella flygtekniska forskningsprogrammet, NFFP ⁶¹	15,0	15,0	15,1
Teknikutveckling	203,7	222,1	254,0
Forsknings- och utvecklingssamarbete inom den Europeiska försvarsbyrån, EDA ⁶¹	13,3	4,8	0,0
Koncernstödsuppdrag, inkl. FLSC och OA-stöd	99,9	90,4	114,4
Studier ⁶²	23,8	22,2	17,1
Totalt	744,8	722,8	820,6

Tabell 26 Verksamhetsutfall, forsknings- och teknikutvecklingsanslaget

59 Inkluderar både direkta och indirekta kostnader från de anslag som belastat verksamheten.

60 Då merparten av posten omkostnader utgörs av personalkostnader som omfördelats, redovisas posterna personal och omkostnader samlat/summerat.

61 Enligt RB, Finansiella villkor

62 Studieprogrammet ingår inte i Försvarensmakten FoT - program men finansieras ur anslag 1:5

EDA R&T samt Stöd till Försvarensmakten FoU-process.

Nationella Flygtekniska programmet inom NFFP

Försvarensmakten medverkar i det nationella flygtekniska forskningsprogrammet har fortsatt i den nästa fas, NFFP 5, som startade under 2009. Arbetet med nästa fas, NFFP 6, har påbörjats. Programmet har fortsatt bidra till en viktig såväl civil som militär nytta för statligt satsade FoU-medel. Statens medel inom NFFP går i huvudsak till finansiering av doktorander och forskning vid universitet och högskolor. Programmet stärker, genom sin konstruktion, Försvarensmakten möjlighet att dra nytta av samhällets civila forskningsaktörer.

Nettoredovisning utfall - kostnader och intäkter⁵⁹

Forskning och teknikutveckling (Mnkr)	2012
Materiel	0
Personal- och omkostnader ⁶⁰	58
Infra	2
Verksamhet	754
Totalt	814

Tabell 25 Nettoresultat av kostnader och intäkter för Forskning och teknikutveckling.

Nedanstående tabell visar utfallet av forskning och teknikutveckling, fördelat på s.k. FoT - områden, koncernstödsuppdrag samt studier.

FoT-område ⁶³ (Mnkr)	Forskning 2012	Teknikutv. 2012	Totalt 2012
Modellering och simulering	14,4	6,3	20,8
Ledning och MSI (människa och systeminteraktion)	58,2	12,5	70,7
Organisation, profession och personal	19,7		19,7
Sensorer och signaturanpassning	57,1	30,2	87,3
Undervattensteknik	41,9	7,4	49,3
Vapen och skydd	46,2	27,9	74,0
Telekrig	60,9	27,3	88,2
Försvarensrelaterad medicin	19,8		19,8
Flygteknik med elektronik och byggsätt	18,2	50,2	68,4
CBRN och miljö ⁶⁴	6,3	1,9	8,2
Logistik		5,1	5,1
Krigsvetenskap	3,2		3,2
Temaområden			
Scanning av forskningsfronten	2,8		2,8
Särskilda FoT-programmet (Samverkansprogrammet) ⁶⁵		14,0	14,0
Delsumma	348,7	182,8	531,5
Forskning- och teknologitransfer			61,4
EDA			13,3
Nationella flygtekniska forskningsprogrammet, NFFP ⁶¹			15,0
Koncernstödsuppdrag, inkl. FLSC och OA-stöd			99,9
Studier			23,8
Totalt			744,9

Tabell 27 Utfall FoT, fördelat på områden, koncernstödsuppdrag samt studier

Övrig redovisning

För ytterligare information inom verksamhetsområdet hänvisas till bilaga 3, Särskilda redovisningar, där nedan redovisas:

- i vilken utsträckning forskning och utveckling (FoU) har kommit insatsorganisationen tillgodo under 2012,
- i vilken utsträckning civil FoU har tillgodogjorts inom Försvarensmakten FoU,
- Försvarensmakten bedömning av nyttan samt
- hur andelen internationellt samarbete inom FoU-området har utvecklats.

MATERIELUTVECKLING

Verksamheten omfattar materielutveckling för arméförband, marinförband, flygvapenförband, lednings- och underrättelseförband, logistikförband samt för insatsorganisationen gemensamt. Här utgör samordning av utvecklingsplaner för olika operationsmiljöer en viktig del. Exempel på materielutveckling under 2012 utgörs av fortsatt utveckling och integration av radarjaktrobot METEOR för JAS 39 GRIPEN samt fortsatt arbete med obemannad farkost (UCAV) NEURON inom flygförbanden. Studier avseende verkanstålighet, antensystem och undervattensmotmedel inom marinen.

63 Summeringar baseras på avrundade tre decimaler

64 Begreppet CBRN omfattar skydd mot kemiska, biologiska, radiologiska och nukleära stridsmedel

65 Särskilda FoT-programmet syftar till att stärka Försvarensmakten handlingsfrihet, bl.a. genom tillvaratagande av generisk forskning och teknikutveckling samt nyttjande av civil kunskap och kompetens

Nettoredovisning utfall - kostnader och intäkter⁶⁶

Materielutveckling (Mnkr)	2012
Materiel	31
Personal- och omkostnader ⁶⁷	336
Infra	15
Verksamhet	107
Totalt	489

Tabell 28 Nettoredovisning av kostnader och intäkter - Materielutveckling

ÖVRIG VERKSAMHET

SAMMANFATTNING

Produktionsmålen har i stort uppnåtts. Exportverksamheten har genomförts enligt plan, även om störningar har funnits under året avseende bl.a. materielhantering. Högvakt och statsceremoniell verksamhet har genomförts med hög kvalitet.

VERKSAMHETENS OMFATTNING

Verksamheten omfattar ITÖ, (Internationell militär test-, utbildnings-, och övnings-verksamhet) i Sverige, avgiftsförlagd verksamhet enligt avgiftsförordningen (1992:191). Avgiftsbelagd verksamhet enligt bemyndigande i Regleringsbrev, exportstöd och exportåtaganden samt statsceremoniell verksamhet med traditionsvård.

VERKSAMHETENS BIDRAG TILL DEN OPERATIVA FÖRMÅGAN/EFFEKTER

Verksamheten har i begränsad omfattning bidragit till den operativa förmågan.

INTERNATIONELL MILITÄR TEST-, UTBILDNINGS- OCH ÖVNINGSVERKSAMHET (ITÖ)

Stöd har lämnats i samband med internationell test- och övningsverksamhet (ITÖ) till totalt tio nationer vid tolv tillfällen. Intäkterna uppgår till ca 1,5 miljoner kronor. Nationerna var bland annat Canada, Storbritannien, Nederländerna, Tyskland och Ungern.

⁶⁶ Inkluderar både direkta och indirekta kostnader från de anslag som belastat verksamheten.

⁶⁷ Då merparten av posten omkostnader utgörs av personalkostnader som omfördelats, redovisas posterna personal och omkostnader samlat/summerat.

AVGIFTSBELAGD VERKSAMHET BEMYNDIGANDE ENLIGT AVGIFTSFÖRORDNINGEN OCH REGLERINGSBREV

Detta redovisas längre fram i dokumentet under avsnitt "Ekonomisk information".

EXPORTSTÖD OCH EXPORTÅTAGANDE

Under året har Försvarmakten, på uppdrag av Försvarexportmyndigheten (FXM), bedrivit exportstöd riktat mot såväl de stora försvarsindustriföretagen som mot små och medelstora (SME) företag. Insatserna har koordinerats vid regelbundna möten mellan Försvarmakten, FXM och FMV.

Första ubåtsflottiljen har genomfört exportåtagande i form av utbildning av ubåtsbesättningar för Singapore Navy genom projekt NORTHERN LIGHT.

Fjärde sjöstridsflottiljen har påbörjat planering av utbildning inom ramen för Nordic Defence Cooperation (NORDEFECO).

Exportåtagande mot Ungern, Tjeckien och Thailand har genomförts enligt plan. Exportstöd har lämnats med uppvisning av JAS 39 i Danmark och Tjeckien. Ledningsflygdivisionen (ASC 890) har fortsatt bedrivit exportstöd under året i form av demonstrationer för exportkunder.

Nyrekrytering av personal till Försvarmaktens supportgrupper i Ungern och Tjeckien har varit ett problem under året och är, fortfarande ett problem. Försvarmakten överväger metoder för att förbättra rekryteringen.

Materielsystemkontor (MSK) Flyg och Försvarmaktens logistik (FMLOG), med stöd från Försvarmakten supportgrupper, har genom ett omfattande arbete, och periodvis med riktade insatser, gett den materielsupport som gjort att såväl Ungern, Tjeckien som Thailand nått uppställda produktionsmål. Den thailändska operatörens regelverk möter emellertid inte de svenska kraven vilket gjort att materielhanteringen kräver särlösningar som ska arbetas bort under kommande år.

STATSCEREMONIELL VERKSAMHET

Under året har i genomsnitt 55 soldater, inklusive vaktbefäl, bedrivit högvaktjänst på Stockholms och Drottningholms slott per dygn. I stort sett har samtliga organisationsenheter, förutom skolor och centra, deltagit, varav Livgardets Livbataljon har svarat för ca 170 vaktdygn.

Utöver högvakt har Försvarmakten, främst med Livgardet, deltagit i den statsceremoniella verksamheten vid statsbesök och mottagningar av främmande sändebud, s.k. högtidliga audienser.

Flygförbanden har genomfört statsceremoniell verksamhet i form av eskort av VIP-flygplan.

Nettoredovisning utfall - kostnader och intäkter⁶⁸

Övrig verksamhet ink. avgiftsbelagd vht (Mnkr)	2012
Materiel	0
Personal- och omkostnader ⁶⁹	338
Infra	32
Verksamhet	-56
Totalt	314

Tabell 29 Nettoredovisning av kostnader och intäkter - Övrig verksamhet

ÖVRIG RESULTATREDOVISNING

CENTRAL LEDNING

Under året har utveckling skett i huvudsakligen tre aspekter; organisation, arbetssätt och förändrat övningsmönster.

Omorganisationen är föranledd av ett nytt arbetssätt, där roller och ansvar tydliggjorts. Från årsskiftet har den strategiska ledningen tydliggjorts genom att denna ledningsnivå samlats i Högkvarterets ledningsstab. Detta nya arbetssätt och den nya organisationen har använts under året i den dagliga verksamheten men också övats i mindre omfattning under stabsövningen KOMPASS 12 med i huvudsak tillfredsställande resultat.

⁶⁸ Inkluderar både direkta och indirekta kostnader från de anslag som belastat verksamheten.

⁶⁹ Då merparten av posten omkostnader utgörs av personalkostnader som omfördelats, redovisas posterna personal och omkostnader samlat/summerat.

Kostnadsutfallet för den centrala ledningen uppgick under året till ca 1 500 miljoner kronor, vilket motsvarar föregående års utfall. Med hjälp av en tydligare fördelning av ansvar och arbetsuppgifter bedöms ledningsstrukturen uppfattas som mer logisk och beredningskvaliteten bedöms ha ökat.

INFÖRANDE AV SYSTEM PRIO (INTEGRERAT RESURS- OCH EKONOMILEDNINGSSYSTEM)

Med system PRIO realiseras ett samlat och integrerat resurs- och ekonomiledningssystem för hela Försvarmakten. Målet är att på ett effektivt sätt kunna svara upp mot såväl statsmakternas krav på redovisning som Försvarmaktens interna krav på styrning och uppföljning.

System PRIO realiseras i sex införanden där Införande 1 och 2 med stöd för ekonomi och personaladministration produktionsattes 2009 respektive 2010. I februari 2012 produktionsattes Införande 3 och 4 som innefattar stöd för lagerredovisning, förnödenhetsförsörjning, upphandling/inköp samt ett utökat stöd för personaladministration och strategisk personalplanering. I oktober och november 2012 produktionsattes ett extra Införande 4.2 innefattande stöd till hemvärnet, ny personalstruktur, lönebildning samt nytt arbetstidsavtal.

Det produktionsatta systemet har under 2012 i stort fungerat väl med undantag av reservmaterieförsörjningen som haft störningar under en stor del av året. Orsaken till störningarna har dels varit brister i levererad systemlösning i Införande 3, dels otillräckliga verksamhetsregler och ett större utbildningsbehov på lager och verkstäder än planerat.

En särskild åtgärdsgrupp har verkat under året för att identifiera, prioritera och initiera åtgärder för att förbättra reservmaterieförsörjningen. Vidare har en förstärkt support funnits för att på plats ge ett stöd till personal på central- och filiallager. Identifierade nödvändiga systemändringar är nu genomförda och fortsatta åtgärder drivs inom ordinarie linjeansvar.

Under 2012 har Försvarmakten och FMV genomfört ett gemensamt projekt för att hantera de delar av FMLOG som överförs från Försvarmakten till FMV den 1 januari 2013 med anledning av regeringens beslut om omdaning av försvarslogistiken.

Under året har ett omfattande analysarbete genomförts avseende det sista utvecklingssteget i PRIO i, Införande 5-6. Analysarbetet har dels inriktats mot möjligt innehåll i förhållande till omdaning av försvarslogistiken och ekonomisk ram, dels mot att Försvarsmakten och FMV enligt regeringens direktiv skall vara överens om fortsatt utveckling av PRIO innan ytterligare utvecklingssteg genomförs. Vidare genomfördes under sommaren 2012 på Försvarsmaktens initiativ en extern oberoende granskning av olika handlingsalternativ för fortsatt utveckling av systemstödet inom Försvarsmakten. Granskningen resulterade i en rekommendation till Försvarsmakten att fullfölja Införande 5-6 i huvudsak enligt plan.

Införande 5-6 innefattar bl.a. stöd för underhållsproduktion, konfigurationsstyrning, autonom lösning, lön, fastighet och anläggningar, avvikelshantering och utvecklat beslutsstöd. Med Införande 5-6 skapas förutsättningar för att realisera ett av de grundläggande syftena med PRIO i form av en sammanhållen lösning för planering och uppföljning av Försvarsmaktens operativa förmåga innefattande behov och status avseende personal och materiel för olika förbandsenheter.

I september 2012 tecknades ett samråd mellan Försvarsmakten och FMV om att genomföra Införande 5-6 och ett avrop från leverantören genomfördes inom ramen för tecknat systemleveransavtal.

Införande 5-6 genomförs under 2013-2014 med två planerade produktionsåttningar under 2014 och en efterföljande utrullning under 2015.

För mer fördjupad redovisning hänvisas till Bilaga 3, Särskilda redovisningar.

MILJÖREDOVISNING

Försvarsmaktens övergripande miljöledningssystem trädde i kraft den 22 mars 2012 och arbetet med implementering bland annat i form av utbildning och förbandsbesök har inletts.

Försvarsmaktens nya miljömål trädde i kraft den 1 januari 2012 och kommer att följas upp och utvärderas utifrån rapportering ifrån organisationsenheterna samt fastighetsvärd. Resultatet av uppföljningen av miljömålen ska presenteras i Försvarsmaktens miljöredovisning.

UPPFÖLJNING AV FÖRSVARSMAKTENS MILJÖMÅL

1. Minskad energiförbrukning

Försvarsmakten ska minska sin el- och värmeförbrukning med tio procent till och med 2015, jämfört med 2011 års förbrukning (nyckeltal: [kWh/m²]).

Försvarsmakten har tillsammans med Fortifikationsverket (FORTV) träffat en överenskommelse om att FORTV på årlig basis ska leverera underlag för Försvarsmaktens totala energiförbrukning för att kunna mäta och följa upp energistatistik samt kunna se resultat av utförda energieffektiviseringsåtgärder. Arbetet är ännu i sin inledning varför resultat inte kan redovisas i denna årsredovisning.

Förbanden har uppdragits att utforma handlingsplaner för arbetet med minskad energiförbrukning. Dessa kan exempelvis innebära lokala dialoger och samarbeten med FORTV för att genomföra åtgärder i form av installation av energilampor, timers för ljus i lokaler, planering för effektivare nyttjande av lokaler etc.

2. Miljöanpassad upphandling

Av det totala värdet för Försvarsmaktens upphandlingar ska minst 75 procent vara miljöanpassade (nyckeltal: [%]).

Försvarsmaktens logistik (FMLOG) uppdrogs att upprätta en handlingsplan och vidta åtgärder för att kunna leva upp till miljömålet samt att redovisa detta.

Miljökrav på leverantörernas miljöarbete finns med i alla upphandlingar dock endast som ett "börkrav".

Försvarsmakten har under 2012 upphandlat för ca tre miljarder kronor. Under året har specifika miljö-

krav ställts i ca 70 upphandlingar för ett ekonomiskt värde av ca 400 miljoner kronor, motsvarande drygt 13 procent av värdet för de upphandlingar som genomförts.

Det låga värdet beror på den stora belastning FMLOG haft i samband med omdaning av försvarslogistiken (FSU), där kravställning och uppföljning av miljömålet inte kunnat ske som planerat.

Upphandlingsverksamheten är nu överförd till FMV (FSV) och en dialog har inletts för att i framtiden säkerställa att miljömålet uppfylls.

Arbete med miljöanpassad upphandling har påbörjats och i framtiden kommer möjlighet till en förbättrad statistisk redovisning att finnas. Ett fördjupat samarbete mellan försvarssektorns myndigheter kommer dessutom att genomföras inom ramen för Miljödelegationens arbete.

3. Miljöhänsyn vid övningar och insatser

Vid alla övningar och insatser, nationellt som internationellt, ska det i ordern finnas ett miljöannex (nyckeltal: [%]).

Av hittills inrapporterade övningar/insatser har 75 procent av dessa haft ett miljöannex. Förutom rapporteringskraven görs kontinuerligt stickprovskontroller för att säkerställa målpuppfyllnad.

Förutom den styrning som finns i miljömålet, kommer en dialog inledas med ansvariga för övningar och insatser där miljöannex 2012 har saknats. Ett fördjupat samarbete med respektive miljösamordnare/miljöhandläggare vid förbanden är inplanerat för 2013.

En mer utförlig beskrivning av miljöarbetet under året kommer att presenteras i "Försvarsmaktens miljöredovisning 2012". Redovisning av hur arbetet med strategiska miljöbedömningar i planerings- och beslutsprocessen har utvecklats (RB p. 12) återfinns i bilaga 3. I samma bilaga redovisas även myndighetens medverkan i beredningen av ärenden rörande

vind- och vågkraft samt de åtgärder myndigheten har vidtagit för att bidra till att nå den nationella planeringsramen för vindkraft (Förordningen SFS (2007:122) med instruktion för Försvarsmakten med ändring SFS 2010:650. 5 §.

GENERALLÄKAREN

Generalläkaren har under 2012 utövat tillsyn i enlighet med uppdraget i 21 § förordningen (2007:1266) med instruktion för Försvarsmakten. Under året har inspektionsmetodikerna vidareutvecklats. Särskild uppmärksamhet har ägnats åt hemvärnets verksamhet samt fartyg. Det finns fortfarande vissa svårigheter att få genomslag för tillsynen inom hälso- och sjukvårdsområdet. Generalläkaren har deltagit i den nationella samordningsfunktionen inom livsmedelskedjan. Inom miljöbalkstillsynen har ett särskilt projekt avseende avveckling avslutats under året.

En komplettering av Generalläkarens hemställan till regeringen 2011, om förtydligande av författningsstödet, har inlämnats under året. Generalläkaren har deltagit i arbetet med omdaning av FMLOG och FORTV.

Under året har en hemställan gjorts till Försvarsmakten avseende behovet av ett objektsregister, motsvarande det som finns i lednings- och ärendehanteringssystemet Miljöreda, inför övergången till dokument- och ärendehanteringssystemet VIDAR, under 2013. I samband med denna har Generalläkaren också hemställt om att även fortsättningsvis få utgöra en egen arkivbildande myndighet.

Försvarsmakten har i december 2012 bifallit en förnyad hemställan om utökning av organisationen med en livsmedelsinspektör.

Generalläkaren har under året utgivit en föreskrift om livsmedelsverksamhet inom Försvarsmakten, FFS 2012:4.

FÖRSVARSMAKTENS INTERNA STYRNING

Regeringen styr Försvarmakten genom att i myndighetens instruktion och i regleringsbrevet ange vilken operativ förmåga samt vilken insatsorganisation Försvarmakten ska ha. För att uppfylla kravet har Försvarmakten indelat verksamheten i produkter (främst insatser och krigsförband). Regeringen tilldelar myndigheten dispositionsrätt över de ekonomiska resurserna som krävs för att genomföra verksamheten samt ställer ett antal krav på denna resursanvändning.

Styrningen fokuserar främst på de resultat Försvarmakten ska åstadkomma i form av produkter, snarare än hur produktionen ska genomföras för att uppnå kraven. Perspektivet i regeringens styrning är i huvudsak resultatorienterad.

Under avsnittet Resultatredovisning⁷⁰ framgår resultaten för produkterna eller produktgrupperna (beroende på mängden produkter). Ekonomiskt utfall per produktgrupp redovisas i tabeller under avsnittet Produktgruppsredovisning.

Den interna styrningen av planeringen och uppföljningen har naturligen sin utgångspunkt i regeringens styrning. Den interna styrningen regleras i Försvarmaktens ekonomimodell (FEM). Försvarmakten har under de senaste budgetåren arbetat med att implementera ekonomimodellen samt att driftsätta det integrerade resurs- och ekonomiledningssystemet PRIO. Förutsättningarna förbättras successivt för att fullt ut kunna tillämpa ekonomimodellen.

⁷⁰ Avsnittet fr.o.m. Uppbyggnad av insatsorganisation t.o.m. Övrig verksamhet.

EKONOMISK INFORMATION

EFFEKTIVITET OCH GOD HUSHÅLLNING

”Försvarmakten ska genom resultatindikatorer, nyckeltal eller på annat sätt visa om myndighetens verksamhet bedrivits effektivt och med god hushållning. Av redovisningen ska om möjligt framgå en jämförelse med de två närmast föregående åren. Utvecklingen ska analyseras och kommenteras.” (källa: regleringsbrev 2012, p.8).

Försvarmakten redovisar nedanstående nyckeltal (resultatindikatorer) som syftar till att visa utvecklingen av resursåtgång över tiden. Utöver dessa redovisas även ett antal s.k. volymmått.

De utgör, tillsammans med nyckeltalen, en viktig grund för att analysera och skapa förutsättningar att styra Försvarmaktens verksamhet. Nyckeltalen speglar resursförbrukning inom såväl insatsorganisation som myndighetsledning och stödfunktioner.

Sammansättningen av nyckeltal har två huvudsyften:

1. Att visa utvecklingen av resurshållning i olika delar av myndigheten. Detta ökar möjligheten att jämföra t.ex. ledning och stöd med andra myndigheter.
2. Att beskriva effektiviteten i omställning från invasions- till insatsförsvaret. Syftet har också varit att mäta effektivitet kopplat till Försvarmaktens strategiska mål.

RESULTATINDIKATOR 1

Ledning

Antal anställda i Högkvarteret (HKV) av totalt anställda i Försvarmakten (FM) per årsskiftet

Försvarmakten har valt att tillfälligt avbryta uppföljningen av resultatindikator 1. Motivet till detta är att Försvarmakten nu och flera år framåt befinner sig i en tillväxtfas där totalt antal anställda kommer att öka. Det innebär att de soldater vi tidigare engagerat via värnplikt nu blir anställda, tidvis eller kontinuerligt. Resultatindikatorn visar under detta tillväxtskede inte hur vi effektiviserar ledningen utan bara hur många fler anställda myndigheten leder, genom Högkvarteret.

RESULTATINDIKATOR 2

Stöd

FMLOG's debiteringsgrad (direkt arbetad tid i produktion) av total arbetstid

Beskrivning

Försvarmaktens logistik (FMLOG) erhåller uppdrag från Högkvarteret som innehåller krav på produktivitet och resultat. Ett mått på produktiviteten är hur många arbetstimmar som läggs på produktion av tjänster av totala antalet arbetstimmar.

Rationaliseringar och effektiviseringar av verksamheten skapar förutsättningar för att debiteringsgraden kan hållas på en hög nivå. En nedgång av debiteringsgrad innebär att en mindre del av arbetstiden läggs på produktion mot kund och att omkostnaderna ökar.

Resultat

2012	2011	2010	2009
70,0 %	70,5 %	70,0 %	70,0 %

Tabell 30 Resultatindikator 2

Analys

Debiteringsgraden har sänkts något jämfört med 2011. Det beror främst på att FMLOG har haft anställningsstopp under stora delar av 2012. Dessutom påverkar reservdelsbristen efter införandet av PRIO 3-4. Följden blev minskad produktion i verkstäderna. Det planerade driftsstoppet i PRIO inför införandet 3-4 har även påverkat debiteringsgraden.

RESULTATINDIKATOR 3

Stöd
Uppnådda rationaliseringar inom FMLOG i förhållande till angivna mål

Beskrivning

Nyckeltalet visar resultat av uppnådda rationaliseringar i förhållande till angivet mål. En målsättning har varit att rationaliseringen per år ska uppgå till minst två procent av omsättningen. Målet sätts av högkvarteret i perioder om tre år.

Detta nyckeltal bidrar till att visa hur FMLOG rationaliserar/effektiviserar logistikverksamheten.

Resultat

2012	2011	2010	2009
2,3 %	2,5 %	1,3 %	1,7 %

Tabell 31 Resultatindikator 3

Analys

Rationaliseringsmålet två procent av omsättningen uttryckt i mnkr per år innebär att för åren 2008 till 2012 skulle ett rationaliseringsresultat om 97 miljoner kronor (2008), 102 miljoner kronor (2009), 115 miljoner kronor (2010), 129 miljoner kronor (2011) samt 90 miljoner kronor (2012) uppnås.

Resultatmässigt uppnåddes en besparing på 201 miljoner kronor (2008), 89 miljoner kronor (2009), 72 miljoner kronor (2010), 131 miljoner kronor (2011) respektive 118 miljoner kronor (2012). Uppnått resultat omräknat i procent av målbilden framgår av tabellen ovan.

Rationaliseringsmålet har främst uppnåtts genom Försörjningsledningens arbete med koncentrerat till en Försörjningsenheten, metodutveckling av ledning gett ett bättre resultat (16,7 miljoner kronor). Till största delen beror det på lämnade lokaler, vilket är en FMLOG rationalisering men inte en rationalisering för Försvarmakten på kort sikt. Materielkontoret har genom åtgärder sänkt Produktionsledningens logistikavdelnings driftbudget för personbilar (10,3 miljoner kronor) och beklädnad (4,7 miljoner kronor).

RESULTATINDIKATOR 4

Tillgänglighet insatsorganisationen
Andel befattningar som har en ansatt beredskap på högst tre månader av den totala insatsorganisationen

Beskrivning

Nyckeltalet visar hur omställningen mot en högre tillgänglighet av Försvarmakten går. Slutmålet är att huvuddelen av förbanden i insatsorganisationen normalt ska ha en beredskap på högst tre månader.

Hemvärnsförband står i regel i R10, tio dagars beredskap. Nyckeltalet redovisas därför både med och utan hemvärnsförbandens andel av insatsorganisationens numerär.

En ökning av andelen befattningar i krigsförband med ansatt beredskap R90 innebär att tillgängligheten i insatsorganisationen ökar. En minskning indikerar motsatt förhållande.

Resultat

	2012	2011	2010	2009
Exklusive Hemvärnsförband	41 %	36 %	24 %	19 %
Inklusive Hemvärnsförband	66 %	69 %	64 %	62 %

Tabell 32 Resultatindikator 4

Analys

Under 2012 har den totala tillgängligheten i insatsorganisationen reducerats något gentemot föregående år. Denna reduktion är knuten till att under innevarande år har antalet Hemvärnsbataljoner, enligt plan, reducerats från 50 till 40. Antalet befattningar i insatsorganisationen med en ansatt beredskap högre än R90 exklusive Hemvärnsförband har dock under 2012 ökat. Tillgängligheten på insatsorganisationen utvecklas därvid i all väsentlighet i linje med regeringens inriktningsbeslut. För Försvarmaktens förmåga att uppfylla kraven på ansatt beredskap hänvisas till kvalificerat hemlig bilaga 1 med underbilaga 1.1.

RESULTATINDIKATOR 5

Internationellt insatta
Antal internationellt tjänstgörande yrkesofficerare (YO) av totalt antal tjänstgörande officerare (medeltal under året)

Beskrivning

Här redovisas andelen yrkesofficerare som arbetar utomlands i internationella insatser samt observatörer, enskilda och i Natostaber.

Resultat

2012	2011	2010	2009
4,2 %	4,8 %	4,7 %	3,9 %

Tabell 33 Resultatindikator 5

Analys

Andelen yrkesofficerare i internationella uppdrag har ökat de tre föregående åren. En större ökning noteras från 2009 till 2010. Orsaken var ett större deltagande i Afghanistan, även i samband med rotationer har förstärkningar skett. Deltagandet i Adenviken har även höjt värdet. Nedgången 2012 härrör sig till minskningar av insatserna i Kosovo och Afghanistan.

RESULTATINDIKATOR 6

Fullföljandegrad GSS/K
Antal avgångar på egen begäran av totalt antal anställda

Beskrivning

Nyckeltalet mäter årsvis hur stor del av Försvarens gruppbefäl, soldater och sjömän (GSS/K) som avslutar sin visstidsanställning i Försvarens på egen begäran sett över tiden. En förutsättning för ett optimalt personalförsörjningssystem är att GSS/K stannar under längre tid, upp till åtta år. Kostnaderna ökar vid kortare anställningstid, främst beroende på behov av ytterligare utbildningsinsatser eftersom en större volym då behöver grundutbildas varje år.

Resultat

2012	2011	2010	2009
19 %	13 %	16 %	12 %

Tabell 34 Resultatindikator 6

Analys

Utfallet blev 19 procent avgångar d.v.s. 81 procent fullföljandegrad. Avgångarna är därmed högre än förväntat utifrån prognos på ca tio procent. Analysen visar ett tydligt samband mellan avgångarna och flerårig anställning i Försvarens bl.a. i NBG 08 samt deltagande i flera internationella militära insatser i Afghanistan och Kosovo. De flesta avgångarna inträffar under augusti månad då skolor och utbildningar startar.

Avgångarna förväntas minska något med tiden eftersom andelen GSS/K som genomfört GMU efter hand ökar. Vid ingången till år 2012 var 17 procent av GSS/K GMU-utbildade. Följaktligen var 83 procent anställda med tidigare värnplikt, varav vissa med utlandserfarenhet. Vid årets slut återfanns 29 procent med GMU bakgrund och värdet bedöms stiga ytterligare under 2013.

Försvarens använder tills vidare planeringsantagandet 10-procentiga årliga avgångar.

UTGIFTERNA⁷¹ FÖR DEN CENTRALA KASSAN

”Försvarens ska redovisa utgifterna för den centrala kassan samt hur utgifterna fördelar sig på kassans olika delar” (källa: regleringsbrev 2012, p.8).

Central overhead avser verksamhet som är gemensam för Försvarens men som inte avser central ledning (Högkvarteret) eller central utbildning (skolor mm). Exempel på central overhead är kostnader för PRIO och för gemensamma funktioner, säkerhetsinspektion, ledningssystem m.m.

Kostnader (ej utgifter) för den centrala kassans största verksamhetsområden

FMK (Mnkr)	2012	2011	Not
Personalkostnader (totalt)	513	338	
Pensionsskuldeeffekten	294	-89	1
Kåpan Extra	174	186	1
Pensionsersättning	116	173	1
Övrigt	-71	68	1
IT-kostnader (totalt)	1 260	989	
PRIO	720	412	2
MSK ⁷² Ledningssystem	506	0	3
Övrigt	34	577	3
Verksamhetskostnader (totalt)	2 143	2 111	
Centrala beställningar - Logistik	584	603	4
Utbildningskostnader (FHS)	158	144	5
Flygtrafikfjänt (LFV & SjöV)	136	118	5
Rekryteringskostnader (TRM)	91	96	5
Informationstjänst	96	94	6
Övrigt	1 078	1 056	7

Tabell 35 Kostnader för de största verksamheterna inom den centrala kassan

Not	Kommentar
1	Personalkostnaderna består till största delen av pensionsskuldeeffekten (förändring gällande avsättning till Statens tjänstepensionsverk (SPV) förtida pensionskostnader), Kåpan EXTRA och slutligen pensionsersättning. I utfallet ingår även omstruktureringen samt justeringsposter.
2	Utfallet för PRIO består till största delen av konsultkostnader, avskrivningar samt personalkostnader för PRIO Införande 3-4, utredning kring Införande 5-6 med FMV, FSV-POL.
3	Drift och förvaltning av lednings- och informationssystem har samlats från övriga områden till MSK Ledsystem (Materielsystemkontor) under 2012. Största kostnadslagen är förvaltning av IT-system, IT-tjänst samt konsulter.
4	Centrala beställningar består av hyror för insatsorganisationen, central förrådshållning m.m.
5	Inom verksamhetskostnaderna återfinns även avtalskostnader mot bl. a. Försvarens högskolan (FHS), Luftfartsverket (LFV), Sjöfartsverket (SjöV), Transportstyrelsen, SMHI samt Totalförsvarets Rekryteringsmyndighet (TRM).
6	Rekryteringskampanjer och marknadsföring.
7	Övriga verksamhetskostnader.

71 Kostnadsräkning tillämpas, varför det är kostnader som redovisas och inte utgifter.

72 Materiel System Kontor.

AVGIFTSFINANSIERAD VERKSAMHET

INKOMSTER

Enligt regleringsbrevet för år 2012 får Försvarmakten utöver vad som anges i 4 § avgiftsförordningen även disponera inkomster från:

- Inkomster från hyror avseende elev- och befälshotell
- Inkomster från extern verkstadsverksamhet
- Inkomster från försäljning av reservmateriel
- Inkomster från försäljning av drivmedel
- Inkomster från extern transportverksamhet
- Inkomster från personalbutikverksamhet
- Inkomster från marketenteri
- Inkomster från övrig förplägnadsverksamhet
- Inkomster av mindre ekonomisk omfattning
- Inkomster med anledning av verksamhet enligt förordningen (2002:375) om militär medverkan i civil verksamhet⁷³
- Inkomster avseende tillhandahållande av utbildnings- och övningsresurser i och utom Sverige och
- Inkomster i samband med andra länders nyttjande av utlandsstyrkans drift i Campverksamhet.
- Inkomster vid tillhandahållande av internationell militär test-, övnings- och utbildningsverksamhet (ITÖ).

Avgiftsintäkter utöver 4 § avgiftsförordningen som redovisas mot anslag

Uppdragsverksamheter (tkr)	2012		2011		2010	
	Intäkter	Kostnader	Intäkter	Kostnader	Intäkter	Kostnader
Verkstadsverksamhet	299 919	241 107	342 464	382 624	204 065	205 084
Reservmateriel	67 971	62 267	128 212	128 212	102 393	101 622
Utb och övningsintäkt	294 105	325 243	283 901	249 976	239 870	108 011
ITÖ – verksamhet	1 769	802	2 344	2 269	9 524	3 486
Flygtransporter	6 357	11 475	7 846	35 039	5 088	14 411
Statsflyget ⁷³	9 958	70 629	7 698	62 349	7 663	49 137
Övr. transportverksamhet	7 140	36	9 356	1 955	5 272	3 322
Marketenteriverksamhet	314	-	677	-	530	-
Övriga avgiftsintäkter ⁷⁴	146 041	140 674	88 655	65 978	102 092	71 868
Summa	833 574	852 233	871 153	928 402	676 497	556 941

Tabell 36 Avgiftsintäkter utöver 4 § avgiftsförordningen som redovisas mot anslag 2010-2012

⁷³ Statsflyget särredovisas fr.o.m. 2009-01-01 och har ett timpris enligt Regleringsbrev på 10 800 kr, vilket inte leder till full kostnadstäckning.
⁷⁴ I övriga avgiftsintäkter ingår intäkter från a), d), f), h), i), j) och l).

ANALYS

Intäkter från uppdragsverksamhet har totalt minskat med 37 579 tkr (4,5 procent) från föregående år. Denna minskning beror på minskad försäljning inom områden verkstadsverksamhet och reservmateriel.

Intäkter från Försäljning av drivmedel (Övriga avgiftsintäkter) har totalt ökat med 57 386 tkr från föregående år. Denna ökning beror på att Försvarmaktens logistik (FMLOG) under 2011 rapporterade försäljning av drivmedel som avgiftsintäkt enligt 4§ avgiftsförordningen. Under 2012 sker försäljningen via Högkvarterets Drivmedelkassa direkt till externa kunder innebärande utfall på ”övriga avgiftsintäkter”.

LEDANDE BEFATTNINGSHAVARE I FÖRSVARSMAKTEN

Lön och övriga ersättningar har av Försvarmakten utbetalats till ledande befattningshavare under 2012 enligt nedanstående tabell.

Titel	Namn	Individuell lön	Andra ersättningar	Individuell lön, inkl. andra ersättningar	Förmånsvärde
General ⁷⁵	Håkan Syrén	1 056 000	830 089	1 886 089	7 101
General	Sverker Göranson	1 590 000	56 927	1 646 927	15 928
Generaldirektör ⁷⁶	Ulf Bengtsson	200 000	34 888	234 888	7 128
Generaldirektör ⁷⁷	Peter Sandwall	300 000	90	300 090	
Generallöjtnant	Jan Salestrand	1 137 900	35 936	1 173 836	
Konteramiral	Odd Werin	935 400	60 043	995 443	
Ekonomidirektör	Helena Holmstedt	1 410 250	15 691	1 425 941	
Generallöjtnant	Göran Mårtensson	1 092 600	12 819	1 105 419	
Personaldirektör	Per-Olof Stålesjö	1 193 700	690	1 194 390	
Generallöjtnant ⁷⁸	Anders Lindström		165 907	165 907	
Generallöjtnant	Anders Silwer	1 051 200	62 408	1 113 608	640
Informationsdirektör	Erik Lagersten	1 086 000	-3 716	1 082 284	28 565
Chefsjurist	Stefan Ryding-Berg	973 800	45 001	1 018 801	177
Generalmajor ⁷⁹	Stefan Kristiansson	786 600	9 000	795 600	
Generalmajor ⁸⁰	Gunnar Karlson	255 000		255 000	
F.d. ekonomidirektör ⁸¹	Lars Eriksson	894 000		894 000	

Tabell 37 Ersättningar (kr) till ledande befattningshavare i Försvarmakten (FML)

LEDAMÖTER I INSYNSRÅDET VID FÖRSVARSMAKTEN

Regeringen har utsett följande personer att vara ledamöter i insynsrådet vid Försvarmakten från och med den 4 oktober 2012 till och med den 30 september 2015. Inga ersättningar har utgått under 2012.

Titel	Namn
Generaldirektör	Angeles Bermudez-Svankvist
Riksdagsledamot	Staffan Danielsson
Riksdagsledamot	Peter Hultqvist
Konsult	Catharina Lagerstam
Kammarrättspresident	Thomas Rolén
Riksdagsledamot	Cecilia Widegren

Tabell 38 Ledamöter i insynsrådet vid Försvarmakten

⁷⁵ Lön sätts av regeringen.
⁷⁶ T.o.m. 2012-02-28.
⁷⁷ Fr.o.m. 2012-10-01. Retroaktivt utbetalt i januari 2013.
⁷⁸ Slutade 2011-12-31. Slutreglering.
⁷⁹ T.o.m. 2012-09-30.
⁸⁰ Fr.o.m. 2012-10-01.
⁸¹ Slutade 2011-06-30. Slutreglering.

FINANSIELLA DOKUMENT

RESULTATRÄKNING

Belopp (tkr)	2012	2011	Not
Verksamhetens intäkter			
Intäkter av anslag	33 575 461	33 373 042	1
Intäkter av avgifter och andra ersättningar	1 353 971	1 395 763	2
Intäkter av bidrag	6 391	7 435	3
Finansiella intäkter	94 601	72 698	4
Summa Verksamhetens intäkter	35 030 424	34 848 938	
Verksamhetens kostnader			
Kostnader för personal	-12 898 471	-12 336 736	5
Kostnader för lokaler	-2 485 374	-2 464 672	6
Övriga driftkostnader	-19 419 597	-19 323 616	7
Finansiella kostnader	-74 168	-65 904	8
Avskrivningar och nedskrivningar	-7 615 007	-7 133 263	9
Summa Verksamhetens kostnader	-42 492 617	-41 324 191	
Verksamhetsutfall	-7 462 193	-6 475 253	
Uppbördsverksamhet			10
Intäkter av avgifter m.m. samt andra intäkter som inte disponeras av myndigheten	14 446	4 948	
Medel som tillförts statens budget från uppbördsverksamhet	-19 034	-4 948	
Saldo	-4 588	0	
Transfereringar			
Medel som erhållits från statens budget för finansiering av bidrag	57 464	59 308	
Lämnade bidrag	-57 464	-59 308	11
Saldo	0	0	
Årets kapitalförändring	-7 466 781	-6 475 253	12

BALANSRÄKNING

Tillgångar (tkr)	Utgående balans 2012-12-31	Utgående balans 2011-12-31	Not
Immateriella anläggningstillgångar			
Balanserade utgifter för utveckling	1 306 496	1 409 295	13
Rättigheter och andra immateriella tillgångar	7	101	13
Summa Immateriella anläggningstillgångar	1 306 503	1 409 396	
Materiella anläggningstillgångar			
Förbättringsutgifter på annans fastighet	236 867	233 700	14
Maskiner, inventarier, installationer m.m.	1 393 964	1 485 829	14
Pågående nyanläggningar	340 495	135 008	14
Beredskapstillgångar	95 216 495	96 373 190	15
- Varav beredskapsinventarier	78 581 321	80 280 716	
- Varav beredskapsvaror i lager	16 635 174	16 092 474	
Summa Materiella anläggningstillgångar	97 187 821	98 227 727	
Varulager m.m.			
Varulager och förråd	362 985	357 009	16
Pågående arbeten	22 820	20 708	17
Summa Varulager m.m.	385 805	377 717	
Fordringar			
Kundfordringar	135 575	97 111	
Fordringar hos andra myndigheter	546 447	592 395	
Övriga fordringar	15 266	24 058	
Summa Fordringar	697 288	713 564	
Periodavgränsningsposter			
Förutbetalda kostnader	93 500	61 233	18
Övriga upplupna intäkter	34 651	18 226	19
Summa Periodavgränsningsposter	128 151	79 459	
Avräkning med statsverket			
Avräkning med statsverket	2 080 222	1 578 659	20
Summa Avräkning med statsverket	2 080 222	1 578 659	
Kassa och bank			
Behållning räntekonto i Riksgäldskontoret	6 188 271	5 394 846	21
Kassa och bank	5 226	7 191	
Summa Kassa och bank	6 193 497	5 402 037	
Summa Tillgångar	107 979 287	107 788 559	

Kapital och Skulder (tkr)	Utgående balans 2012-12-31	Utgående balans 2011-12-31	Not
Myndighetskapital			
Statskapital	102 678 688	102 848 443	22
Balanserad kapitalförändring	6 022	6 022	23
Kapitalförändring enligt resultaträkningen	-7 466 781	-6 475 253	
Summa Myndighetskapital	95 217 929	96 379 212	
Avsättningar			
Avsättningar för pensioner och liknande förpliktelser	607 484	313 614	24
Övriga avsättningar	930 634	1 034 754	25
Summa Avsättningar	1 538 118	1 348 368	
Skulder m.m.			
Lån i Riksgäldskontoret	3 047 225	3 226 743	26
Skulder till andra myndigheter	5 398 152	3 976 451	
Leverantörsskulder	828 843	912 939	
Övriga skulder	314 496	277 031	
Summa Skulder m.m.	9 588 716	8 393 164	
Periodavgränsningsposter			
Upplupna kostnader	1 629 906	1 667 815	27
Oförbrukade bidrag	402	0	28
Övriga förutbetalda intäkter	4 216	0	29
Summa Periodavgränsningsposter	1 634 524	1 667 815	
Summa Kapital och Skulder	107 979 287	107 788 559	

Ansvarsförbindelser

Övriga ansvarsförbindelser

30

TILLÄGGSUPPLYSNINGAR OCH NOTER

REDOVISNINGS- OCH VÄRDERINGSPRINCIPER

ALLMÄNT

Årsredovisningen är upprättad i enlighet med förordningen (2000:605) om årsredovisning och budgetunderlag. Belopp anges i tusen kronor (tkr) om inte annat anges särskilt.

VÄRDERING AV ANLÄGGNINGSTILLGÅNGAR

Immateriella anläggningstillgångar

Immateriella anläggningstillgångar består av programvaror, licenser och utveckling som är av väsentligt värde för verksamheten under kommande år. Programvaror och licenser aktiveras i de fall anskaffningsutgiften överstiger 25 tkr. Utveckling aktiveras om de sammanlagda utgifterna överstiger 1 000 tkr.

Avskrivningstider för immateriella anläggningstillgångar:

3 år	Licenser till dataprogram
3-5 år	Egenutvecklade IT-system

Materiella anläggningstillgångar

Alla anskaffningar (undantaget beredskapstillgångar) med en ekonomisk livslängd om minst tre år och ett anskaffningsvärde av minst 25 tkr redovisas som anläggningstillgång. På anskaffningsvärdet görs linjär avskrivning utifrån den bedömda ekonomiska livslängden.

Avskrivningstider för materiella anläggningstillgångar för verksamheten:

25 år	Fartyg och flygplan
15 år	Båtar
10 år	Verkstads- och tillverkningsutrustning, telefonväxlar, utbildningsanläggningar, simulatorer, tävlingsvapen, viss köksutrustning, tyngre transportmedel, förbättring på annans fastighet, datornät, stordatorer, möbler och inredning
5 år	Lätta transportmedel, kommunikationsmedel, minidator, kontorsapparater, djur och övrigt
3 år	Persondator med kringutrustning

Beredskapstillgångar

Förnödenheter för krigsändamål och beredskap, som har anskaffats för att klara landets behov vid kris och krig, definieras som beredskapstillgångar. Beredskapstillgångarna indelas i beredskapsinventarier och beredskapsvaror. Beredskapsinventarier skrivs av linjärt på anskaffningsvärdet i förhållande till den bedömda ekonomiska livslängden. För beredskapsinventarier är gränsen för aktivering 250 tkr.

Avskrivningstider för beredskapsinventarier:

15 år/25 år	Stridsfordon, fartyg, flygplan och helikoptrar (individredovisade materielsystem)
10 år	Modifiering av materiel
10 år/5 år/3 år	Övriga beredskapsinventarier

Beredskapsvaror i lager värderas enligt principer för lagerredovisning, trots att dessa ingår under rubriken anläggningstillgångar. Redovisning sker i enlighet med 5 kap. 10 § förordning (2000:605) om årsredovisning och budgetunderlag. Försvarmakten tillämpar först- in - först -ut (FIFU) principen.

VARULAGER

Varulager värderas huvudsakligen till anskaffningsvärde, men till ”verkligt värde för verksamheten” om detta värde är lägre än anskaffningsvärdet.

PÅGÅENDE ARBETEN

Pågående arbeten värderas till upparbetade kostnader som senare ska faktureras.

FORDRINGAR

Fordringar värderas till det belopp som bedöms komma att inflyta.

PERIODAVGRÄNSNINGSPOSTER

Som periodavgränsningspost bokförs huvudsakligen belopp överstigande 50 tkr.

TILLGÅNGAR OCH SKULDER I UTLÄNDSK VALUTA

Tillgångar och skulder i utländsk valuta redovisas i bokslutet omräknade till balansdagkurs. Valutakursdifferenser redovisas som finansiella intäkter respektive kostnader.

AVSÄTTNINGAR

Avsättning för pensionsförpliktelser redovisas till det försäkringstekniska värdet av pensionsåtaganden, beräknade med ledning av den beräkningsmodell SPV fastställt.

Avsättningar för framtida utgifter för omstrukturering är angivna i dagens prisläge utan nuvärdesberäkning.

ÄNDRADE REDOVISNINGSPRINCIPER

Försvarmakten har för de lager avseende beredskapsvaror och varor för verksamheten som migrerats till System PRIO infört löpande lagerredovisning. Detta innebär att varuinköp redovisas direkt mot tillgångskonto i balansräkningen samt att uttag från lager bokförs löpande som kostnad i resultaträkningen. Detta innebär även att lagersaldot enligt bokföring och lagersystem för dessa lager överensstämmer löpande under året.

UNDANTAG FRÅN EA-REGLER

Följande undantag från EA-regler gäller enligt regleringsbrev för 2012.

1. Försvarmakten undantas från 12 § anslagsförordningen (2011:223) enligt nedan.

a) Försvarmakten får, vad avser förstagångsanskaffning (d.v.s. första lageruppbyggnad) för nya materielsystem, anskaffa ammunition, reservdelar m.m. under anslaget 1:3 *Anskaffning av materiel och anläggningar*. Försvarmakten får under anslaget 1:4 *Vidmakthållande, avveckling m.m. av materiel och anläggningar* återanskaffa ammunition och reservdelar m.m. Efter hand som förbrukning av förnödenheter sker i förbandsverksamheten ska kostnaden för detta föras mot anslaget 1:1 *Förbandsverksamhet och beredskap* och motsvarande belopp föras som intäkt mot anslaget 1:3 *Anskaffning av materiel och anläggningar* eller anslaget 1:4 *Vidmakthållande, avveckling m.m. av materiel och anläggningar*. Denna princip får även tillämpas vad gäller förnödenheter, inklusive drivmedel, anskaffade före 1 januari 2008.

b) När Försvarsmakten förbrukar ammunition m.m. i den fredsfrämjande verksamheten ska kostnaden för detta föras mot anslaget 1:2 *Fredsfrämjande förbandsinsatser* och motsvarande belopp föras som intäkt mot anslagen 1:1 *Förbandsverksamhet och beredskap* eller 1:4 *Vidmakthållande och avveckling m.m. av materiel och anläggningar*.

c) Försvarsmakten får vad avser tjänster som genomförs inom verksamhetsgrenarna Insatser, Uppbyggnad av insatsorganisationen och beredskap, Utveckling samt Övrig verksamhet, och där slutprodukten finns planerad och beslutad inom någon annan av dessa verksamhetsgrenar, föra kostnaden för tjänsten till det anslag där slutprodukten finns planerad och beslutad samt föra intäkten till det anslag som bekostar den verksamhetsgren inom vilken tjänsten utförts.

2. När Försvarsmakten tillämpar de principer för redovisning av beredskapstillgångar som framgår av regeringsbeslut den 7 december 2000 (Fö nr 11) får myndigheten direktavskriva beredskapsinventarier i de fall anskaffningsutgiften per styck understiger 250 000 kronor.

3. Försvarsmakten behöver inte finansiera investeringar i anläggningstillgångar som används eller kommer att användas i samband med fredsfrämjande förbandsinsatser med lån i Riksgäldskontoret enligt 2 kap. 1§ kapitalförsörjningsförordningen (2011:210).

NOTER TILL RESULTATRÄKNINGEN

1. INTÄKTER AV ANSLAG

Posten består av de kostnader och intäkter som avräknats mot anslag i Försvarsmaktens redovisning. Utgifter för anskaffning av beredskapstillgångar redovisas mot statskapital och utgifter för lämnade bidrag redovisas mot medel som erhållits från statsbudgeten för finansiering av bidrag.

2. INTÄKTER AV AVGIFTER OCH ANDRA ERSÄTTNINGAR

(tkr)	2012	2011
Intäkter av avgifter och andra ersättningar	1 353 971	1 395 763
Varav avgifter som har tagits ut med stöd av 4 § Avgiftsförordningen (1992:191)	426 403	471 817
Varav övriga ersättningar som har tagits ut med stöd av 6 kap. 1 § Kapitalförsörjningsförordningen (2011:210)	93 994	52 793

Av intäkterna avser 843 759 tkr (833 926 tkr) intäkter från FMV. 274 335 tkr (293 285 tkr) av posten består av intäkter där Försvarsmakten både varit beställare och underleverantör till Försvarets materielverk.

Försvarsmaktens logistik (FMLOG) rapporterade under 2011 försäljning av drivmedel som avgiftsintäkt enligt 4§ avgiftsförordningen. Under 2012 sker försäljningen via Högkvarterets Drivmedelkassa direkt till externa kunder innebärande utfall på ”övriga avgiftsintäkter” i uppdragsverksamheten.

I övriga ersättningar ingår bl.a. ersättningar avseende materiel förmedlat från Försvarsexportmyndigheten.

3. INTÄKTER AV BIDRAG

Intäkterna (tkr) har erhållits från	2012	2011
Arbetsförmedlingen ¹⁾	4 062	4 346
Försäkringskassan	947	511
Regeringskansliet	0	-120
Kammarkollegiet ²⁾	1 700	1 500
Stöd för nystartsjobb	59	106
Karlskrona kommun	0	516
Svenska Kyrkan	0	486
Övriga bidrag	25	77
Summa	6 793	7 422
Periodiseringsposter ²⁾	-402	13
Summa	6 391	7 435

1) Avser främst lönebidrag samt trygghetsanställning.

2) Avser FN-kurser. Enligt beslut från Utrikesdepartementet kommer 402 tkr att betalas tillbaka till Kammarkollegiet 2013 (se även not 28).

4. FINANSIELLA INTÄKTER

(tkr)	2012	2011
Ränta på konto hos Riksgäldskontoret ¹⁾	64 029	59 077
Övriga finansiella intäkter ²⁾	30 572	13 621
Summa	94 601	72 698

1) Ränteintäkter på konto hos Riksgäldskontoret är högre 2012 än 2011 på grund av att likviditeten på räntekontot har varit högre.

2) Av övriga finansiella intäkter avser 13 725 tkr (9 190 tkr) valutakursvinster, 15 839 tkr (3 999 tkr) ränta från SPV och 257 tkr (148 tkr) dröjsmålsräntor.

5. KOSTNADER FÖR PERSONAL

(tkr)	2012	2011
Lönekostnader exkl. arbetsgivaravgifter, pensionspremier och andra avgifter enligt lag och avtal	8 135 980	7 966 420
Sociala avgifter enligt lag och avtal samt pensionskostnader	4 253 758	3 855 788
Övriga personalkostnader	508 733	514 528
Summa	12 898 471	12 336 736

Försvarsmakten har under 2012 ökat med cirka 600 individer. Merparten av dessa avser personalkategorin GSS (gruppbefäl, soldater och sjömän), även antalet specialistofficerare har ökat under 2012. Omstruktureringen av Försvarsmaktens organisation inför 2013 har inneburit ökade kostnader om 412 125 tkr, bl.a. med pensionsersättningar. Utfallet påverkas också av en retroaktiv beräkning av PA 03 som medfört en återbetalning från SPV på ca 102 000 tkr.

6. KOSTNADER FÖR LOKALER

(tkr)	2012	2011
Hyror	2 343 933	2 330 475
Övriga lokalkostnader	141 441	134 197
Summa	2 485 374	2 464 672

7. ÖVRIGA DRIFTKOSTNADER

(tkr)	2012	2011
Värnplikts- och HV-kostnader ¹⁾	347 999	424 868
Materiel- och varukostnader ²⁾	3 691 777	3 892 580
Tjänster m.m. ³⁾	15 379 821	15 006 168
Summa	19 419 597	19 323 616

1) Värnplikts- och HV-kostnaderna är 76 869 tkr lägre jämfört med 2011. Under 2011 fanns rester från värnpliktsystemet kvar vilket förklarar det högre utfallet under 2011.

2) Materiel har anskaffats enligt plan men beroende på vilken typ av materiel som anskaffats 2012 respektive 2011 samt leveranstidpunkter har materiel- och varukostnaderna minskat. Internationella insatser har haft minskade materielkostnader, förutom drivmedel som har ökat, jämfört med 2011 på grund av ändrad inriktning av verksamheten (ISAF, KFOR).

3) Kostnader för tjänster har ökat något mellan 2011 och 2012 främst för materiellnära tjänster såsom driftstöd, vidmakthållande och systemstöd som lagts som uppdrag mot FMV.

8. FINANSIELLA KOSTNADER

(tkr)	2012	2011
Ränta på lån hos Riksgäldskontoret ¹⁾	47 645	50 315
Övriga finansiella kostnader ²⁾	26 523	15 589
Summa	74 168	65 904

1) Räntekostnader på lån hos Riksgäldskontoret har minskat 2012 jämfört med 2011 på grund av att ränteläget har varit lägre.

2) Av övriga finansiella kostnader avser 15 752 tkr (12 359 tkr) valutakursförluster, 2 854 tkr (2 299 tkr) kostnader för dröjsmålsränta och 5 168 tkr (1 169 tkr) räntekostnader till SPV.

9. AVSKRIVNINGAR OCH NEDSKRIVNINGAR

(tkr)	2012	2011
Anläggningstillgångar för verksamheten		
Lånefinansierade immateriella anläggningstillgångar	393 140	273 674
Lånefinansierade materiella anläggningstillgångar	385 668	360 050
Summa Anläggningstillgångar för verksamheten	778 808	633 724
Beredskapsinventarier	6 836 199	6 499 539
Summa	7 615 007	7 133 263

10. UPPBÖRDSVERKSAMHET

(tkr)	2012	2011
Ersättning från Förenta Nationerna ¹⁾	-4 588	0
Intäkter för försäljning av övertalig materiel	19 034	4 948
Summa	14 446	4 948

1) Avser upplupna uppbördsintäkter avseende krav som Förenta Nationerna inte betalat.

11. LÄMNADE BIDRAG

(tkr)	2012		2011	
	Lämnat	Regleringsbrev/motsv.	Lämnat	Regleringsbrev/motsv.
Anslag 1:1.1				
Bidrag till frivilliga försvarsorganisationer	43 640	43 651	43 621	43 651
Bidrag till militära tidskrifter och idrottsförbund	1 533	1 560	1 533	1 560
Folke Bernadotteakademien	800	0	800	0
Vinnova	1 000	0	0	0
Totalförsvarets forskningsinstitut	-7 859	0	0	0
Geneva Center for Security Policy (GCSP)	500	500	400	400
Internal Security Sector Review (SSR)	9 802	18 000	6 299	18 000
Svenska Soldathemsförbundet	6 648	0	5 500	0
Sveriges reservofficersförbund	1 200	0	900	0
Övrigt under anslag 1:1.1	200	0	255	0
Summa	57 464	63 711	59 308	63 611

12. ÅRETS KAPITALFÖRÄNDRING

Årets kapitalförändring utgörs av förändring av beredskapsvaror i lager med -189 913 tkr (-341 441 tkr), avskrivningar och nedskrivningar på beredskapsinventarier med 6 836 199 tkr (6 499 539 tkr), avyttringar av beredskapsinventarier med 815 907 tkr (317 155 tkr) samt periodisering av uppbördsverksamhet med 4 588 tkr (0 tkr).

NOTER TILL BALANSRÄKNINGEN

13. IMMATERIELLA ANLÄGGNINGSTILLGÅNGAR

(tkr)	Balanserade utgifter för utveckling ¹⁾		Rättigheter och andra immateriella tillgångar	
	2012	2011	2012	2011
IB Anskaffningsvärde	2 148 788	1 682 800	108 027	108 027
Årets anskaffningar	290 248	465 988	0	0
Årets försäljningar/utrangeringar	0	0	0	0
UB Anskaffningsvärde	2 439 036	2 148 788	108 027	108 027
IB Ackumulerade avskrivningar	-739 493	-469 982	-107 926	-103 763
Årets avskrivningar	-393 047	-269 511	-94	-4 163
Årets försäljningar/utrangeringar	0	0	0	0
UB Ackumulerade avskrivningar	-1 132 540	-739 493	-108 020	-107 926
Summa	1 306 496	1 409 295	7	101

1) Huvuddelen av beloppet avser utveckling av System PRIO.

14. MATERIELLA ANLÄGGNINGSTILLGÅNGAR FÖR VERKSAMHETEN

(tkr)	Förbättringsutgifter på annans fastighet		Maskiner, inventarier, installationer m.m.		Pågående nyanläggningar	
	2012	2011	2012	2011	2012	2011
IB Anskaffningsvärde	562 071	531 535	4 789 915	4 108 295	135 008	63 883
Årets anskaffning	51 059	41 031	154 546	569 007	297 618	126 179
Omföring från pågående nyanläggningar till färdigställda	32 913	0	59 218	55 055	-92 131	-55 054
Omföring mellan anläggningsklasser ¹⁾	0	-10 121	0	10 121		
Årets försäljningar/utrangeringar	-255	-374	-193 591	-5 113		
UB Anskaffningsvärde	645 788	562 071	4 810 088	4 789 915	340 495	135 008
IB Ackumulerade avskrivningar	-328 371	-252 624	-3 304 086	-3 023 665		
Årets avskrivningar	-80 805	-75 791	-304 863	-284 260		
Omföring mellan anläggningsklasser ¹⁾	0	0	0	0		
Årets försäljningar/utrangeringar	255	44	192 825	3 839		
UB Ackumulerade avskrivningar	-408 921	-328 371	-3 416 124	-3 304 086		
Summa	236 867	233 700	1 393 964	1 485 829	340 495	135 008

1) I samband med migrering av inventarieregistret till System PRIO har viss omklassificering av inventarier gjorts.

15. BEREDSKAPSTILLGÅNGAR

Beredskapsvaror i lager till exempel ammunition, reservmateriel och beklädnadsmateriel redovisas i balansräkningen som beredskapstillgång. De omsätts i varierande grad i förbandsverksamheten och hanteras därför med nödvändighet som omsättningstillgång i den löpande redovisningen. Årets lagerförändring ingår i Årets kapitalförändring men omförs i början av nästa år till statskapital.

(tkr)	Beredskapsinventarier		Beredskapsvaror i lager	
	2012	2011	2012	2011
IB Anskaffningsvärde	156 885 574	152 383 629	16 092 474	
IB Bokfört värde lager				15 751 033
Årets anskaffning inventarier	5 952 711	5 327 096		
Årets försäljningar/utrangeringar ¹⁾	-2 155 254	-825 151		
Årets anskaffning lager ²⁾			352 787	
Årets lagerändring ³⁾			189 913	341 441
UB Anskaffningsvärde	160 683 031	156 885 574	16 635 174	16 092 474
IB Ackumulerade avskrivningar	-76 604 858	-70 613 315		
Årets avskrivningar/nedskrivningar	-6 836 199	-6 499 539		
Årets försäljningar/utrangeringar ¹⁾	1 339 347	507 996		
UB Ackumulerade avskrivningar	-82 101 710	-76 604 858		
Summa	78 581 321	80 280 716	16 635 174	16 092 474

1) Under 2012 har beredskapsinventarier till ett bokfört värde om 815 907 tkr utrangerats. Utrangeringen avser bl.a. FPL JAS39 A/B/C, Stridsbåt 90, HKP 9, HKP 4 samt FPL 100B.

2) Löpande lagerredovisning har införts för de lager som under 2012 har migrerats till System PRIO. Detta innebär att varuinköp redovisas direkt mot beredskapsvaror i lager i balansräkningen.

3) Under 2012 har bl.a. lager för reservmateriel och trycksaker migrerats till System PRIO. I samband med migreringen har viss omklassificering mellan beredskapsvaror i lager och varulager för verksamheten samt vissa prisjusteringar gjorts, vilket har ökat lagervärdet för de migrerade lagren med totalt ca 103 000 tkr.

16. VARULAGER OCH FÖRRÅD

(tkr)	2012	2011
Trycksaker ¹⁾	42 044	44 388
Drivmedel ¹⁾	308 436	291 495
Övrigt	12 505	21 126
Summa	362 985	357 009

1) Under 2012 har bl.a. lager för trycksaker och drivmedel migrerats till System PRIO. I samband med migreringen har viss omklassificering mellan beredskapsvaror i lager och varulager för verksamheten samt vissa prisjusteringar gjorts, vilket totalt har påverkat lagervärdet för de migrerade lagren marginellt.

17. PÅGÅENDE ARBETEN

Pågående arbeten består av upparbetade kostnader som ännu inte har fakturerats. Av det totala beloppet avser 16 669 tkr (9 226 tkr) upparbetade kostnader mot Försvarets materielverk.

18. FÖRUTBETALDA KOSTNADER

Av de förutbetalda kostnaderna avser 60 948 tkr (33 641 tkr) hyreskostnader och 32 552 tkr (27 592 tkr) övriga förutbetalda kostnader varav 16 253 tkr (19 647 tkr) avser försäkringspremier till Kammarkollegiet.

19. ÖVRIGA UPPLUPNA INTÄKTER

Av de övriga upplupna intäkterna avser 24 781 tkr (10 641 tkr) exportstöd till Försvarets materielverk i samband med försäljningen av JAS 39 till Tjeckien, Ungern och Thailand och 1 435 tkr (6 022 tkr) krav på Förenta Nationerna.

20. AVRÄKNING MED STATSVERKET

(tkr)	2012	2011
Uppbörd		
Ingående balans	-4 948	0
Redovisat mot inkomsttitel	-19 034	-4 948
Uppbördsmedel som betalats till icke räntebärande flöde	0	0
Medel från räntekonto som tillförts inkomsttitel	4 948	0
Skulder avseende uppbörd	-19 034	-4 948
Anslag i icke räntebärande flöde		
Ingående balans	458 518	901 228
Redovisat mot anslag	1 550 771	2 074 741
Medel hänförliga till transfereringar m.m. som betalats till icke räntebärande flöde	-1 469 880	-2 517 451
Fordringar avseende anslag i icke räntebärande flöde	539 409	458 518
Anslag i räntebärande flöde		
Ingående balans	486 185	1 237 443
Redovisat mot anslag	38 480 857	36 774 619
Anslagsmedel som tillförts räntekonto	-38 382 391	-37 754 063
Återbetalning av anslagsmedel	426 259	228 186
Fordringar avseende anslag i räntebärande flöde	1 010 910	486 185
Fordran avseende semesterlöneskuld som inte har redovisats mot anslag		
Ingående balans	642 915	732 829
Redovisat mot anslag under året enligt undantagsregeln	-93 206	-89 914
Fordran avseende semesterlöneskuld som inte har redovisats mot anslag	549 709	642 915
Övriga fordringar/skulder på statens centralkonto i Riksbanken		
Ingående balans	-4 011	-11 243
Inbetalningar i icke räntebärande flöde	274 866	96 930
Utbetalningar i icke räntebärande flöde	-1 742 338	-2 607 149
Betalningar hänförliga till anslag och inkomsttitlar	1 470 711	2 517 451
Saldo	-772	-4 011
Belopp under utredning	0	0
Övriga fordringar/skulder på statens centralkonto i Riksbanken	-772	-4 011
Summa	2 080 222	1 578 659

I saldot ingår 600 000 tkr avseende indragen likviditet från räntekontot, enligt regeringsbeslut 3 år 1997 (FO97/904/ESU), som under 2009 återfördes från balanserad kapitalförändring. Försvarmakten redovisar från och med 2009 därför en fordran motsvarande den indragna likviditeten under avräkning med statsverket.

Av totalt 2 511 383 tkr avseende övergångseffekten 2009 för Försvarmakten har hittills 2 200 011 tkr överförts från Riksgäldskontoret. Resterande medel (311 372 tkr) kommer att överföras under 2013.

21. BEHÅLLNING RÄNTEKONTO I RIKSGÄLDSKONTORET

Beviljad räntekontokredit enligt regleringsbrev uppgår till 2 500 000 tkr.

22. STATSKAPITAL

(tkr)	2012	2011
IB Statskapital		
Beredskapsinventarier	87 097 410	88 440 954
Beredskapsvaror i lager	15 751 033	15 745 113
Summa IB Statskapital	102 848 443	104 186 067
Årets förändring		
Årets anskaffning beredskapsinventarier	5 952 711	5 327 096
Årets anskaffning beredskapsvaror i lager ¹⁾	352 787	0
Avskrivningar och avyttringar föregående år	-6 816 694	-6 670 640
Förändring beredskapsvaror i lager föregående år	341 441	5 920
Summa Årets förändring	-1 697 755	-1 337 624
UB		
Beredskapsinventarier ²⁾	86 233 426	87 097 410
Beredskapsvaror i lager ³⁾	16 445 262	15 751 033
Summa UB	102 678 688	102 848 443

1) Löpande lagerredovisning har införts för de lager som under 2012 har migrerats till System PRIO. Detta innebär att varuinköp redovisas direkt mot beredskapsvaror i lager i balansräkningen.

2) Utgående balans motsvarar beredskapsinventariers bokförda värde i föregående helårsbokslut med tillägg av årets anskaffning och årets invärdering och med avdrag för inventarier som under året, utan ersättning, överförts till annan myndighet. Avskrivningar och avyttringar bokförs mot statskapital först påföljande år.

3) Utgående balans motsvarar beredskapsvarors i lager bokförda värde i föregående helårsbokslut med tillägg av årets anskaffning och årets invärdering.

23. BALANSERAD KAPITALFÖRÄNDRING

(tkr)	2012	2011
Till och med föregående bokslut ackumulerade periodiseringsdifferenser ¹⁾	6 022	6 022
Summa	6 022	6 022

1) Består av periodiseringar avseende uppbördsverksamhet.

Disposition av föregående års kapitalförändring (tkr)

Årets kapitalförändring i RR 2011-12-31	6 475 253
Överfört till balanserad kapitalförändring	0
Överfört till statskapital (avser 2011 års avskrivningar och avyttringar av beredskapsinventarier)	-6 816 694
Överfört till statskapital (avser 2011 års lagerförändring av beredskapsvaror i lager)	341 441
Återstår	0

24. AVSÄTTNINGAR FÖR PENSIONER OCH LIKANDE FÖRPLIKTELSE

(tkr)	2012	2011
IB Avsättningar för pensioner	313 614	402 756
Periodens pensionskostnad	456 668	131 648
Periodens pensionsutbetalningar	-162 798	-220 790
UB 1) 2)	607 484	313 614

(tkr)	2012	2011
1) Beräknat av Statens Pensionsverk för dem där utbetalning har påbörjats	266 863	274 217
1) Beräknat av Försvarsmakten för fattade beslut utan påbörjad utbetalning	340 621	39 397
2) Antal personer där utbetalning har påbörjats	351	541
2) Antal personer där utbetalning ännu ej har påbörjats	353	31
2) Summa antal personer	704	572

Under 2012 har avsättningar gjorts med 323 576 tkr för beviljade förtida pensionsersättningar i samband med omstruktureringen av Försvarsmaktens organisation inför 2013.

25. ÖVRIGA AVSÄTTNINGAR

Avsättningar har gjorts för framtida utgifter avseende omstrukturering på grund av FB 04 och andra regerings- eller myndighetsbeslut.

(tkr)	Årets förändring	2012	2011
Ändamål:			
Avveckling av materiel	-221 774	563 121	784 895
Sanering	-4 500	135 000	139 500
Rivning	-13 000	11 000	24 000
Hyra	-18 000	20 000	38 000
Personal under avveckling ¹⁾	34 721	36 553	1 832
Engångspremier för uppsagd personal ¹⁾	13 021	59 548	46 527
Kompetensväxlings- och kompetensutvecklingsåtgärder ²⁾	105 412	105 412	0
Summa	-104 120	930 634	1 034 754

1) Avser huvudsakligen personal som entledigats på grund av arbetsbrist i samband med omstruktureringen av Försvarsmaktens organisation inför 2013.

2) Från och med 2012 redovisas avsättningar för kompetensväxlings- och kompetensutvecklingsåtgärder under posten övriga avsättningar med 105 412 tkr (100 624 tkr). Dessa har tidigare redovisats under posten upplupna kostnader. Det har inte gjorts någon justering av jämförelsebelopp för 2011.

26. LÅN I RIKSGÄLDSKONTORET

(tkr)	2012	2011
IB	3 226 743	2 587 164
Nya lån	600 193	1 274 543
Amorteringar	-779 711	-634 964
UB	3 047 225	3 226 743
Beviljad låneram	3 400 000	3 400 000

27. UPPLUPNA KOSTNADER

(tkr)	2012	2011
Ledighetsskuld och övrig upplupen lön	1 011 500	991 987
Sociala avgifter på ledighetsskuld och övrig upplupen lön	502 422	495 675
Övriga upplupna kostnader ¹⁾	115 984	180 153
Summa	1 629 906	1 667 815

1) Från och med 2012 redovisas avsättningar för kompetensväxlings- och kompetensutvecklingsåtgärder under posten övriga avsättningar med 105 412 tkr (100 624 tkr). Dessa har tidigare redovisats under posten upplupna kostnader. Det har inte gjorts någon justering av jämförelsebelopp för 2011.

28. OFÖRBRUKADE BIDRAG

(tkr)	2012	2011
Kammarkollegiet ¹⁾	402	0
Summa	402	0

1) Avser FN-kurser. Enligt beslut från Utrikesdepartementet kommer 402 tkr att betalas tillbaka till Kammarkollegiet 2013 (se även not 3).

29. ÖVRIGA FÖRUTBETALDA INTÄKTER

Av de övriga förutbetalda intäkterna avser 4 216 tkr (0 tkr) ej upparbetade kostnader som fakturerats Försvarets materielverk.

30. ÖVRIGA ANSVARFÖRBINDELSER

I övriga avsättningar (se not 25) ingår avsättning om 135 000 tkr (139 500 tkr) för utgifter under åren 2013 - 2020 för sanering av förorenade områden. Försvarmakten kommer även efter år 2020 att ha utgifter för att sanera förorenade områden. Utgifterna för sanering efter år 2020 är dock osäkra till både tidpunkt och belopp.

ANSLAGSREDOVISNING

Anslag (tkr)	Ingående överföringsbelopp	Årets tilldelning enl. regeringsbrev	Not	Omdisponerade anslagsbelopp	Utnyttjad del av medgivet överskrivande	Indragning (-)	Totalt disponibelt belopp	Utfall (netto)	Saldo
Anslag inom Försvarsdepartementets utgiftsområde nr 6									
1:1.1	413 096	21 081 975	(1)	807	0	-1 307	21 494 571	21 341 204	153 367
1:1.3	0	0	(2)	0	0	0	0	0	0
1:1.4	11 841	693 563	(3)	0	0	0	705 404	678 327	27 077
1:2.1	690 039	2 226 985	(4)	0	0	-620 714	2 296 310	1 485 394	810 916
1:3.1	394 687	8 961 634	(5)	0	0	-394 687	8 961 634	9 102 095	-140 461
1:4.1	-38 449	6 526 369	(6)	0	0	0	6 487 920	6 614 449	-126 529
1:5.1	31 573	731 539	(7)	0	0	-31 573	731 539	744 781	-13 242
Anslag inom Utrikesdepartementets utgiftsområde nr 5									
1:2.1	4 494	72 500	(8)	-5 000	0	-4 494	67 500	65 378	2 122
S:a	1 507 281	40 294 565		-4 193	0	-1 052 775	40 744 878	40 031 628	713 250

REDOVISADE ANSLAG

- 1:1.1 Förbandsverksamhet och beredskap
- 1:1.3 Förbandsverksamhet - STÅP - Avslutat 2012
- 1:1.4 Militära underrättelse- och säkerhetstjänsten
- 1:2.1 Fredsfrämjande förbandsinsatser
- 1:3.1 Anskaffning av materiel och anläggningar
- 1:4.1 Vidmakthållande, avveckling m.m. av materiel och anläggningar
- 1:5.1 Forskning och teknikutveckling
- 1:2.1 Freds- och säkerhetsfrämjande verksamhet (UD)

NOTER TILL ANSLAGSREDOVISNINGEN

- 1) Regeringsbeslut 2012-11-29 Fö2009/1762/MFI, Fö201/1239/MFI
- 2) Avslutat 2012
- 3) Regeringsbeslut 2011-12-22 Fö2009/1273/ESL, Fö2010/2247/MFI, Fö2011/90/ESL (delvis) m.fl.
- 4) Regeringsbeslut 2012-12-20 Fö2012/2095/ESL (delvis).
Av det totala anslagssparandet 810 916 tkr har Regeringen inte tilldelat Försvarmakten 351 000 tkr, vilket innebär att Försvarmakten har anslagssparat ca 460 000 tkr. Försvarmaktens reducerade kostnader för insatsen i Afghanistan beror på minskade kostnader för infrastruktur, utveckling och drift, transportkostnader samt lägre kostnader för materielunderhåll i insatsområdet.
- 5) Regeringsbeslut 2011-12-22 Fö2009/1273/ESL, Fö2010/2247/MFI, Fö2011/90/ESL (delvis) m.fl.
- 6) Regeringsbeslut 2011-12-22 Fö2009/1273/ESL, Fö2010/2247/MFI, Fö2011/90/ESL (delvis) m.fl.
- 7) Regeringsbeslut 2011-12-22 Fö2009/1273/ESL, Fö2010/2247/MFI, Fö2011/90/ESL (delvis) m.fl.
- 8) Protokoll 1:4 2012-11-15 UF2012/37454/UD/SP

REDOVISNING MOT INKOMSTTITEL

Inkomsttitel (tkr)	Beräknat belopp	Inkomster
3312 Övriga inkomster av försäld egendom		19 034

ÅTERREDOVISNING AV FINANSIELLA VILLKOR I REGLERINGSBREVET FÖR 2012

Anslag (tkr)	Anslagskredit	Ram	Utnyttjat	Överdrag
1:1.1 Förbandsverksamhet och beredskap	633 359		0	0
1:1.3 Förbandsverksamhet - STÅP - Avslutat 2012	0		0	0
1:1.4 Militära underrättelse- och säkerhetstjänsten	19 907		0	0
1:2.1 Fredsfrämjande förbandsinsatser	228 699		0	0
1:3.1 Anskaffning av materiel och anläggningar	268 849		140 461	0
1:4.1 Vidmakthållande, avveckling m.m. av materiel och anläggningar	195 791		126 529	0
1:5.1 Forskning och teknikutveckling	21 946		13 242	0
1:2.1 Freds- och säkerhetsfrämjande verksamhet (UD)	2 174		0	0
Låneram		3 400 000	3 047 225	0
Räntekontokredit		2 500 000	0	0
Bemyndiganderam 1:3.1		46 100 000	29 111 806	
Bemyndiganderam 1:4.1		16 400 000	14 285 532	

REDOVISNING AV UTNYTTJADE BEMYNDIGANDEN

Anslag ¹⁾ (tkr)	Tilldelad bemyndiganderam ²⁾	Ingående åtaganden	Utestående åtaganden ³⁾	Utestående åtagandens fördelning per år ⁴⁾				
				2012	2012	2013	2014	2015
1:3.1	46 100 000	33 515 227	29 111 806	8 300 000	8 252 442	3 926 084	3 073 206	5 560 074
1:4.1	16 400 000	13 580 917	14 285 532	6 300 000	4 155 709	2 304 632	1 186 648	338 543

- Anslag: 1:3.1 Anskaffning av materiel och anläggningar
1:4.1 Vidmakthållande, avveckling m.m. av materiel och anläggningar
- Enligt regleringsbrev 2012. Avser det högsta belopp som Försvarmaktens åtaganden får uppgå till vid utgången av året, vilka skall täckas med anslag som ännu inte tilldelats Försvarmakten.
- Avseende bemyndiganderamen för anslag 1:3.1 har Försvarmakten inte kunnat lägga ett antal större beställningar eftersom medgivande från regeringen saknats. Dessa medgivanden beräknas komma under nästa år. De åtaganden som erfordrat regeringens beslut framgår av regleringsbrevet 2012. Detta är skälet till differensen mellan tilldelad och utnyttjad ram.
- Fördelningen av utestående åtaganden uppdelade på de år när infrianden (redovisning mot anslag) beräknas ske. Beräkningen är gjord med hänsyn tagen till de prognoser för leveranser (infrianden) som respektive leverantör lämnar till Försvarmakten. I princip baseras beräkningen på historik / statistik avseende leveranssäkerhet med justering av leverantören meddelade särskilda uppdragsvisa förseningar som inte omhändertagits genom ändring av avtal vid prognostillfället.

ANDRA ÅTAGANDEN

Åtagandena avser tjänster inom forskning och studier (anslag 1:5). Det som beställs tillförs inte insatsorganisationen utan används för forskning och studier. I flera fall avser åtagandet löpande, årligt återkommande, uppdrag som av administrativa skäl beställs för flera år i taget. Nedan framgår gällande beställningar för de tre största leverantörerna av denna typ av åtaganden.

Åtaganden FoT- verksamhet (tkr)		2013	2014	2015	Totalt resultat
Försvarets Materielverk Stockholm	Efter 2012	134 927	71 960	26 064	232 951
Totalförsvarets Forskningsinstitut	Efter 2012	357 882	2 000	0	359 882
Försvårshögskolan Stockholm	Efter 2012	19 250	2 000	0	21 250

REDOVISNING AV UTFALL MOT VILLKOR I REGLERINGSBREVET FÖR 2012

Nr	Villkor för anslag	Utfall (kr)
1:1 ap.1 Förbandsverksamhet och beredskap		
4	Högst 2 500 000 kronor får användas till stöd för utländskt deltagande vid PFF-aktiviteter samt aktiviteter i andan av PFF och motsvarande i Sverige och utlandet.	306 139
5	Högst 75 000 000 kronor får användas för uppdragsättning till de frivilliga försvarsorganisationerna för deras utbildningsverksamhet, inklusive ungdomsverksamhet.	75 000 000
6	Högst 45 211 000 kronor får användas till organisationsstöd enligt 5§ förordning (1994:524) om frivillig försvarsverksamhet. Organisationsstödet ska ges i form av organisationsbidrag och verksamhetsbidrag. Verksamhetsbidraget ska bidra till organisationernas förmåga att ta emot och genomföra uppdrag och leverera efterfrågad resurs, vilket innebär administrativ basverksamhet, rekrytering syftande till nuvarande och kommande uppdrag samt verksamhetsutveckling. Av dessa medel får högst 1 560 000 kronor användas för bidrag till vissa militära tidskrifter och till Försvarets civila idrottsförbund.	45 173 000
7	Högst 2 500 000 kronor får användas för generalläkarens tillsynsverksamhet exklusive lönekostnader. Erforderlig personal ska ställas till generalläkarens förfogande så att tillsynsuppgiften kan lösas enligt lag och andra föreskrifter.	1 535 600
8	Högst 18 000 000 kronor får användas för SSR-stöd och kapacitetsuppbyggande verksamhet enligt regeringens närmare bestämmande.	17 913 100
9	Högst 500 000 kronor ska utbetalas efter faktura för stöd till Geneva Center for Security Policy (GCSP).	500 000
10	Försvarmakten ska betala högst 6 684 000 kronor till Myndigheten för samhällsskydd och beredskap som abonnemangsavgift för Rakel. Beloppet ska betalas efter fakturering från Myndigheten för samhällsskydd och beredskap.	6 684 000
11	Försvarmakten får använda högst 15 000 000 kronor för grundavgiften för Strategic Airlift Interim Solution (SALIS).	9 297 549
12	Högst 100 000 000 kronor får användas för att betala avgifter till Totalförsvarets rekryteringsmyndighet, varav högst 80 000 000 kronor får användas för urval av rekryter för den grundläggande militära utbildningen.	16 494 000 74 156 300
13	Högst 200 000 kronor får användas till stöd för genomförande av Natos 1325-konferens i Stockholm.	135 000
1:2 ap.1 Fredsfrämjande förbandsinsatser		
1	För respektive insats får Försvarmakten använda högst följande belopp per insats (beloppen avser särutgifter):	
	ISAF	1 760 000 000 1 360 773 613
	KFOR	106 000 000 81 024 891
	Avveckling Libyen (OUP)	23 000 000 16 115 721
	Stabsofficerare Atalanta	6 000 000 4 014 945
	Övrigt	20 000 000 19 531 127

Nr	Villkor för anslag	Utfall (kr)
2	Försvarsmakten ska till Europeiska unionen (EU) inbetala belopp enligt de fakturor som kommer avseende både Sveriges nationella kostnader och Sveriges del av de gemensamma kostnaderna inom Athena. Högst 30 000 000 kronor får betalas för Athena under 2012.	3 933 541
1:4 ap 1 Vidmakthållande, avveckling m.m. av materiel och anläggningar		
2	Försvarsmakten ska efter rekvisition betala högst 425 000 kronor till Försvarets materielverk för tillsyn av efterlevnaden av förordningen (1993:1067) om elektromagnetisk kompatibilitet samt föreskrifter med stöd av förordningen.	423 209
1:5 ap 1 Forskning och teknikutveckling		
1	Högst 15 000 000 kronor får användas för det strategiska samverkansprogrammet för flygteknisk forskning, i enlighet med de beslut som fattas inom ramen för programmet.	15 000 000

FINANSIERINGSANALYS

Belopp (tkr)	2012	2011	Not
Drift			
Kostnader	-33 871 417	-34 031 652	1
Finansiering av drift:			
Intäkter av anslag	33 575 461	33 373 042	
Intäkter av avgifter och andra ersättningar	1 353 971	1 395 763	2
Intäkter av bidrag	6 391	7 435	
Övriga intäkter	94 601	72 698	
Summa medel som tillförts för finansiering av drift	35 030 424	34 848 938	
Ökning (-) av lager	-5 976	-36 883	
Ökning (-) av beredskapsvaror i lager	-189 913	-341 441	
Ökning (-) av kortfristiga fordringar	-39 115	72 049	3
Ökning (+) av kortfristiga skulder	929 472	405 168	4
Kassaflöde från/till drift	1 853 475	916 179	
Investeringar			
Investeringar i materiella tillgångar	-6 808 721	-6 063 313	
Investeringar i immateriella tillgångar	-290 248	-465 988	
Summa investeringsutgifter	-7 098 969	-6 529 301	
Finansiering av investeringar:			
Lån från Riksgäldskontoret	600 193	1 274 543	
- amorteringar	-779 712	-634 964	
Ökning/minskning av statskapital med medel som erhållits från/tillförts statsbudgeten	6 305 498	5 327 096	
Försäljning av anläggningstillgångar	230	0	
Summa medel som tillförts för finansiering av investeringar	6 126 209	5 966 675	
Förändring av kortfristiga fordringar och skulder	412 308	-650 781	
Kassaflöde från/till investeringar	-560 452	-1 213 407	
Uppbördsverksamhet			
Intäkter av avgifter m.m. samt andra intäkter som inte disponeras av myndigheten	14 446	4 948	
Förändring av kortfristiga fordringar och skulder	4 588	0	
Inbetalningar i uppbördsverksamhet	19 034	4 948	
Medel som tillförts statsbudgeten från uppbördsverksamhet	-19 034	-4 948	
Kassaflöde från/till uppbördsverksamhet	0	0	
Transfereringsverksamhet			
Lämnade bidrag	-57 464	-59 308	
Utbetalningar i transfereringsverksamhet	-57 464	-59 308	
Finansiering av transfereringsverksamhet:			
Medel som erhållits från statsbudgeten för finansiering av bidrag	57 464	59 308	
Summa medel som tillförts för finansiering av transfereringsverksamhet	57 464	59 308	
Kassaflöde från/till transfereringsverksamhet	0	0	
Förändring av likvida medel	1 293 023	-297 228	

Belopp (tkr)	2012	2011	Not
Specifikation av förändring av likvida medel			
Likvida medel vid årets början	6 980 696	7 277 924	
Minskning (-) av kassa och bank	-1 965	-84	
Ökning (+) av tillgodohavande RGK	793 425	984 454	
Ökning (+) av avräkning med statsverket	501 563	-1 281 598	
Summa förändring av likvida medel	1 293 023	-297 228	
Likvida medel vid årets slut	8 273 719	6 980 696	

NOTER TILL FINANSIERINGSANALYSEN

1. Kostnader (tkr)	2012	2011
Kostnader enligt resultaträkning	-42 492 617	-41 324 191
Avskrivningar och nedskrivningar enligt resultaträkning	7 615 007	7 133 263
Realisationsförluster	816 443	318 760
Förändring avsättning för pensioner och liknande förpliktelser	293 870	-89 143
Förändring övriga avsättningar	-104 120	-70 341
Summa	-33 871 417	-34 031 652

2. Intäkter av avgifter och andra ersättningar (tkr)	2012	2011
Intäkter av avgifter och andra ersättningar enligt resultaträkning	1 353 971	1 395 763
Summa	1 353 971	1 395 763

3. Ökning/minskning av kortfristiga fordringar (tkr)	2012	2011
Förändring av pågående arbete	-2 112	8 052
Förändring av förskott till leverantörer	0	100
Förändring av fordringar	16 276	-32 445
Förändring av periodavgränsningsposter	-48 691	96 342
Justering för periodavgränsningsposter avseende uppbördsverksamhet	-4 588	0
Summa förändring av periodavgränsningsposter	-53 279	96 342
Summa	-39 115	72 049

4. Ökning/minskning av kortfristiga skulder (tkr)	2012	2011
Förändring av skulder m.m.	1 195 553	275 638
Justering för investeringslån	179 519	-639 579
Justering för leverantörsskulder avseende anläggningstillgångar	-412 308	650 781
Summa förändring av skulder m.m.	962 764	286 840
Förändring av periodavgränsningsposter	-33 292	118 328
Summa	929 472	405 168

SAMMANSTÄLLNING ÖVER VÄSENTLIGA UPPGIFTER (TKR)

Väsentliga uppgifter	2012	2011	2010	2009	2008	
Beviljad låneram	3 400 000	3 400 000	3 300 000	3 087 000	2 500 000	
Utnyttjad låneram vid årets slut	3 047 225	3 226 743	2 587 164	2 629 408	2 360 650	
Beviljade kontokrediter hos RGK	2 500 000	2 500 000	2 443 000	2 500 000	2 500 000	
Maximalt utnyttjade kontokrediter	0	257 231	0	0	1 021 702	
Räntekostnader på räntekonto	0	0	0	0	750	
Ränteintäkter på räntekonto	64 029	59 077	24 558	19 623	126 127	
Avgiftsintäkter, beräknat belopp i RB	-	975 000	725 000	720 000	650 000	1
Avgiftsintäkter som mynd disponerar	1 353 971	1 395 763	1 182 879	1 201 614	1 069 072	2
Anslagsavräkning anslagen 1:1 och 1:2	23 504 925	22 589 087	22 794 245	20 528 273	20 526 335	
Anslagsavräkning anslagen 1:3, 1:4 och 1:5	16 461 325	16 199 176	17 543 674	16 202 570	17 244 378	
Beviljad anslagskredit	1 368 551	1 354 821	1 372 414	1 392 127	1 379 344	3
Utnyttjad anslagskredit	280 232	38 449	0	0	0	4
Summa utgående reservationer	0	0	0	0	0	
Summa utgående anslagssparande	993 482	1 507 281	909 516	2 462 454	1 047 180	5
Summa tilldelade bemyndiganden	62 500 000	59 900 000	55 100 000	42 250 000	40 540 000	6
Totalt gjorda åtaganden	43 397 338	47 096 144	52 268 059	37 957 943	32 896 260	7
Antalet årsarbetskrafter	19 512	19 557	17 297	15 240	14 767	
Medelantalet anställda	20 348	20 338	17 764	16 422	16 436	
Driftkostnad per årsarbetskraft	1 784	1 745	1 994	1 854	1 970	
Driftkostnad	34 803 442	34 125 024	34 484 943	28 258 536	29 092 965	
Årets kapitalförändring	-7 466 781	-6 475 253	-6 664 720	-3 696 314	-7 572 467	
Balanserad kapitalförändring	-6 022	-6 022	-6 022	-5 575	-4 716 301	

1. Det finns inget beräknat belopp angivet i regleringsbrevet för 2012.
2. I avgiftsintäkter som myndigheten disponerar ingår intäkter av avgifter enligt 4§ avgiftsförordningen med 421 815 tkr.
3. Beviljad anslagskredit avser anslagen 1:1, 1:2, 1:3, 1:4 och 1:5. Fördelningen framgår av "Återredovisning av finansiella villkor i regleringsbrevet för 2012".
4. Utnyttjad anslagskredit avser anslagen 1:3, 1:4 och 1:5. Fördelningen framgår av "Återredovisning av finansiella villkor i regleringsbrevet för 2012".
5. Utgående anslagssparande avser anslagen 1:1, 1:2 och UD-anslag 1:2 ap.1. Fördelningen framgår av "Anslagsredovisning".
6. Summa tilldelade bemyndiganden avser beställningsbemyndiganden för anslagen 1:3 och 1:4. Fördelningen framgår av "Redovisning av utnyttjade bemyndiganden".
7. Totalt gjorda åtaganden avser beställningsbemyndiganden för anslagen 1:3 och 1:4. Fördelningen framgår av "Redovisning av utnyttjade bemyndiganden".

BILAGOR

Bilaga 1 (kvalificerat hemlig) Värdering av Försvarsmaktens operativa förmåga m.m.

Bilagan är en detaljerad redovisning av värderingen av Försvarsmaktens operativa förmåga samt insatsorganisationens omfattning och beredskap och hur denna värderats.

I kvalificerat hemlig underbilaga 1.1 sammanfattas läget per enskilt krigsförband i insatsorganisationen 2012.

Dessa bilagor redovisas och insänds till regeringen i särskild ordning.

Bilaga 2 (öppen) Personalberättelse

Bilagan är en detaljerad redovisning av personalområdet.

Bilaga 3 (öppen) Särskilda redovisningar

Bilagan omfattar redovisningar av ett stort antal återrapporteringskrav samt underbilagor 3.1 och 3.2. Underbilaga 3.1 avser återrapportering av det försvarspolitiska inriktningsbeslutet (RB p. 18), och underbilaga 3.2 avser återrapportering av ekonomiskt utfall per organisationsenhet (RB p. 11).

